

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tora nevi'im u-ketuvim

Leusden, Johannes

Amstelodami, 1667

Liber Genesis. Hebraice Beresith. Id Est, In Principio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39406

LIBER GENESIS.

HEBRAICE BERESITH.

ID EST,

In Principio. CAP. I. א

Creat. I. us mundus. : בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ א

Creat. lu- com. & di- uidit eam à tenebris. : והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים : ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור : וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל האלהים בין האור ובין החשך : ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום אחר :

Creat. ce- lum. & se- parat inter aquas infe- riores à su- perioribus. : ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים : ויעש אלהים את הרקיע ויבדל בין המים אשר על הרקיע ובין המים אשר מתחת הרקיע ויהי כן : ויקרא אלהים לרקיע שמים ויהי ערב ויהי בקר יום שני :

Apparet terra. & productio plantarum eius. : ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן : ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי טוב :

Creatio So- lis, Luna, & stella- rum, eo- rumque effectus. : ויאמר אלהים תאיר ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאת ולמועדים ולמים ושנים : והיו למאורות ברקיע השמים להאיר על הארץ ויהי כן א א

כ א א

16 בן: ויעש אלהים את שני המארות הגדלים את-
 המאור הגדל לממשלת היום ואת המאור הקטן
 17 לממשלת הלילה ואת הכוכבים: ויתן אתם אלהים
 18 ברקיע השמים להאיר על הארץ: ולמשל ביום
 ובלילה הגדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים
 19 כי טוב: ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי: פ

ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף כ
 21 על הארץ על פני רקיע השמים: ויברא אלהים את
 התנינים הגדלים ואת כל נפש החיה הרמשת אשר
 שרצו המים למיניהם ואת כל עוף כנף למינהו וירא
 22 אלהים כי טוב: ויברך אתם אלהים לאמר פרו ורבו
 23 ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ: ויהי ערב
 ויהי בקר יום חמישי: פ

*Creatio
 anim. ca-
 terarum
 que sunt
 creatura-
 rum.*

24 ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה
 ורמש וחית ארץ למינה ויהי כן: ויעש אלהים
 חית הארץ למינה ואת הבהמה למינה ואת כל
 26 רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי טוב: ויאמר
 אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים
 ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ ובכל הרמש
 הרמש על הארץ: ויברא אלהים את האדם בצלמו

*Creatio
 animalium
 terrestrium.*

27 בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם: ויברך
 28 אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את
 הארץ וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל
 חיה הרמשת על הארץ: ויאמר אלהים הנה נתתי

*Creat Deus
 hominem.
 & super
 omnia ani-
 mantia do-
 minum
 constituit.*

לכם את כל עשב יזרע זרע אשר על פני כל הארץ
 ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זרע לכם יהיה
 לאכלה: ולכל חית הארץ ולכל עוף השמים ולכל
 חמש על הארץ אשר בו נפש חיה ארץ כל ירק
 עשב

*Ostendit illi
 Deus escam
 eius, reli-
 quorumque
 animalium.*

עָשָׂב לְאֹכְלֵהוּ וַיְהִי כֵן׃ וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר
 עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם
 הַשְּׁשִׁי׃

Cap. II.
 Deus sancti-
 ficat diem
 septimum.

וַיְכַלֵּה הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם׃ וַיְכַלֵּה אֱלֹהִים בְּיוֹם
 הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבַּת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי
 מְכַלֵּמַל אֲכַתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם
 הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשֵׁהוּ כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכַל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־
 בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת׃

אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ כִּי־בָרָאם בְּיוֹם עֲשׂוֹת
 הַיְהוּה אֱלֹהִים אָרֶץ וּשְׁמַיִם׃ וְכָל־יְשִׁיחַ הַשָּׂדֶה
 טָרֵם יִהְיֶה בְּאָרֶץ וְכָל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרֵם יִצְמַח כִּי לֹא
 הִמְטִיר יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ וְאָדָם אֵין לַעֲבֹד אֶת־
 הָאָדָמָה׃ וְאֵדִיעָלָה מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה אֶת־כָּל־פְּנֵי

Recopilatio
 creationis
 hominis.
 Plantatio
 horti in He-
 den, in quo
 hominem
 collocat.
 Arbor vita,
 & arbor
 Scientia
 boni, &
 mali.

הָאָדָמָה׃ וַיִּצַר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עֵפֶר מִן־
 אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּצַח בְּאִפְיוֹ נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ
 חַיָּה׃ וַיִּטַע יְהוָה אֱלֹהִים גֶּן־בְּעֵדֶן מִקְדָּם וַיִּשְׂם שֵׁם אֶת־
 הָאָדָם אֲשֶׁר־יָצַר׃ וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאָדָמָה
 כָּל־עֵץ נֹחַמַד לְמַרְאֵהוּ טוֹב לְמַאֲכַל וְעֵץ הַחַיִּים כִּתּוּף
 הַגֶּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹבוֹרָע׃ וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקִית
 אֶת־הַגֶּן וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבַּעַה רְאשִׁים׃ שֵׁם
 הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסָּבִב אֶת־כָּל־אָרֶץ הַחַוִּילָה אֲשֶׁר־
 שָׁם הַזָּהָב׃ וְהַבִּי אֶת־הָאָרֶץ הַהוּא טוֹב שֵׁם הַכּוֹלֵחַ וְאֵין
 הַשֵּׁהָם׃ וְשֵׁם הַנְּהָר הַשְּׁנַיִ גִּיחוֹן הוּא הַסּוֹבֵב אֶת־כָּל־
 אָרֶץ כּוּשׁ׃ וְשֵׁם הַנְּהָר הַשְּׁלִישִׁי חִדְקֵל הוּא הַהֹלֵךְ
 מִקְדָּמַת אֲשׁוּר וְהַנְּהָר הָרְבִיעִי הוּא פָּרָת׃ וַיִּקַּח יְהוָה
 אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיִּנְחֵהוּ בֶּגֶן עֵדֶן לַעֲבֹדָהּ וּלְשִׁמְרָהּ׃
 וַיִּצַו יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר מְכַל עֵץ הַגֶּן אֲכַל
 תֹּאכְל׃ וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹבוֹרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי

18 ביום אכלך ממנו מות תמות : ויאמר יהוה אלהים
 לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו :
 19 ויצר יהוה אלהים מן האדמה כל חית השרה ואת
 כל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו
 וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו : ויקרא כ
 האדם שמות לכל הבחמה ולעוף השמים ולכל חית
 השרה ולאדם לא מצא עזר כנגדו : ויפל יהוה
 21 אלהים תרדמה על האדם וישן ויקח אחת מצלעתיו
 22 ויסגר בשר תחתנה : ויבן יהוה אלהים את הצלע
 23 אשר לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם ויאמר
 האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת
 24 יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת : על כן יעזב איש

*Adducit
Deus ani-
malia ad
hominem,
ut eis nomi-
na imponat.*

*Mulieris
creatio ex
homine.*

את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד :

דגש אחר שורק

ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו : כה
 והנחש היה ערום מכל חית השרה אשר עשה יהוה ב
 אלהים ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים לא
 2 תאכלו מכל עץ הגן : ותאמר האשה אל הנחש
 3 מפרי עץ הגן נאכל : ומפרי העץ אשר בתוך הגן
 אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתון :

*Cap. III.
Serpens
suadet mu-
lieri, ut co-
medat ex
arbore.*

ויאמר הנחש אל האשה לא מות תמתון : כי ידע ה
 אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם

*Mulier co-
medit at
que etiam
dat viro
suo.*

6 כאלהים ידעי טוב ורע : ותרא האשה כי טוב העץ
 למאכל וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל
 ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל :

*Agnoscent
ambo nu-
ditatem
suam.*

7 ותפקחנה עיני שניהם וירעו כי עירמס הם ויתפרו עלה
 8 תאנרה ויעשו להם חגרת : וישמעו את קול יהוה
 אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם
 ואשתו מפני יהוה אלהים בתוך עץ הגן : ויקרא יהוה

*Deus homi-
nem de*

אלהים

peccato accusat, & is culpam in uxorem, illa que in Serpentem reicit.

Maledicit Deus Serpentem.

Statuit mulieri debitum supplicium, deindeque homini.

Adam uxori sua nomen imponit; Deus illis vestimenta preparat. Ejcit Deus hominem ex horto Eden.

אלהים אל האדם ויאמר לו איכה : ויאמר את-קלך
 שמעתי בגן ואירא כי עירם אנכי ואחבא : ויאמר מי
 הגיד לך כי עירם אתה המן העץ אשר צויתך לבלתי
 אכל ממנו אכלת : ויאמר האדם האשה אשר נתתה
 עמדי הוא נתנה לי מן העץ ואכל : ויאמר יהוה
 אלהים לאשה מה זאת עשית ותאמר האשה הנחש
 השיאני ואכל : ויאמר יהוה אלהים אל הנחש
 כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית
 השדה על-גחנה תלך ועפר תאכל כל ימי חיך :
 ויאביה אשית בניך ובין האשה ובין זרעה
 הוא שופך ראשו ואתה תשופנו עקב : ואל-
 האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרנך בעצב
 תלדי בנים ואל אישך תשוקתך והוא ימשל בך :
 ואלאדם אמר כי שמעת לקול אשתך
 ותאכל מן העץ אשר צויתך לאמר לא תאכל ממנו
 ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי
 חיך : וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב
 השדה : בזעת אפך תאכל לחם עד שובך אל-
 האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר
 כ תשוב : ויקרא האדם שם אשתו חוה כי הוא היתה
 אם כל חי : ויעש יהוה אלהים לאדם ולאשתו כתנות
 עור וילבשם :
 ויאמר יהוה אלהים הן האדם הוה כאחד ממנו
 לדעת טוב ורע ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ
 החיים ואכל וחילעלם : וישלח יהוה אלהים מגן-
 ערן לעבד את האדמה אשר לקח משם : ויגרש את-
 האדם וישכן מקדם לגן ערן את הכרבים ואת להט
 החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים :
 והאדם

א והארס ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין ד
 2 ותאמר קנתי איש את יהוה: ותספ ללדת את אחיו
 את הבל ויהי הבל רעה צאן וקין היה עבד אדמה:
 3 ויהי מקין ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליהוה:
 4 והבל הביא גם הוא מבכרות צאנו ומחלבהן וישע
 יהוה אל הבל ואל מנחתו: ואל קין ואל מנחתו לא ה
 5 שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו: ויאמר יהוה אל
 6 קין למה חרה לך ולמה נפלו פניך: הלוא אם תטיב
 7 שאת ואם לא תטיב לפתח חטאת רבין ואלך
 8 תשוקתו ואתה תמשל בו: ויאמר קין אל הבל אחיו
 9 ויהי בהיותם ב שדה ויקס קין אל הבל אחיו ויהרגהו:
 ויאמר יהוה אל קין אי הבל אחיך ויאמר לא ידעתי
 10 השמר אחי אנכי: ויאמר מה עשית קול
 11 דמי אחיך צעקים אלי מן האדמה: וערתה
 12 ארור אתה מן האדמה אשר פצתה את פיה
 לקחת את דמי אחיך מידך: כי תעבד את האדמה
 13 לא תספ תת כחה לך נעונד תהיה בארץ: ויאמר
 14 קין אל יהוה גדול עוני מנשוא: הזגרשת אתי היום
 מעל פני האדמה ומפניך אסתרוהייתי נעונד בארץ
 15 והיה כל מצאי הרגני: ויאמר לו יהוה למן כל הרג
 קין שבעתיים יקסו שם יהוה לקין אות לבלתי חכות
 16 אתו כל מצאו: ויצא קין מלפני יהוה וישב בארץ נוד
 17 קדמת ערן: וידע קין את אשתו ותהר ותלד את
 חנוך ויהי בנה עיר ויקרא שם העיר כשם בנו חנוך:
 18 ויולד לחנוך את עירד ועירד ילד את מחויאל
 ומחויאל ילד את מתושאל ומתושאל ילד את למך:
 19 ויקח לו למך שתי נשים שם האחת עדה ושם השנית
 צלה: ותלד עדה את יבל הוא היה אבי ישב אהל כ
 ומקנה

Cap. IV.
 Ortus Cain
 & Hebel
 eorumque
 officia.
 Munera
 qua Deo
 offerunt.
 4 Accipit
 Deus mu-
 nera Hebel
 non vero
 Cain.

Cain enocat
 Hebel.
 Deus male-
 dicit Cain.

Cain anxie
 rogat
 Deum qui
 supplicium
 differt.

Posteritas
 Cain.

*Tubal pri-
mus instru-
mentorum
musicalium
inuentor.
21 Thubal-
cain primus
artifex aris
& ferri.
Ortus Seth.*

*Cap. V.
Genealogia
Adæ us-
que ad No-
ab, eorum
que atates.*

21 ומקנה: ושם אחיו יובל הוא היה אבי כל תפש כנור
22 ועוגב: וצלה גם הוא ילדה את תובל קין לטש כר
23 חרש נחשת וברזל ואחות תובל קין נעמה: ויאמר
למר לנשיו ערה וצלה שמען קולי נשי למך האזנה
24 אמרתי כי איש הרגתי לפצעו וילד לחברתי כי
כה שבעתים יקם קין ולמך שבעים ושבעה: וירע אדם
עוד את אשתו ותלד בנות קרא את שמו שת כי שת
26 לי אלהים זרע אחר תחת הבל כי הרגו קין: ולשת
גם הוא ילד בן ויקרא את שמו אנוש אוהו חל לקרא

א ה בשם יהוה: ם זה ספר תולדת אדם ביום
2 ברא אלהים אדם בדמורת אלהים עשה את: זכר
ונקבה בראם וברך אתם ויקרא את שמם אדם ביום
3 הבראם: ויחי אדם שלשים ומאת שנה וילד בן דמותו
4 כצלמו ויקרא את שמו שת: ויהיו ימי אדם אחרי
הולידו את שת שמנה מאת שנה וילד בנים ובנות:
ה ויהיו כל ימי אדם אשר חי תשע מאות שנה ושלשים
6 שנה וימת: ם ויחי שת חמש שנים ומאת
7 שנה וילד את אנוש: ויחי שת אחרי הולידו את
אנוש שבע שנים ושמונה מאות שנה וילד בנים ובנות:
8 ויהיו כל ימי שת שתים עשרה שנה ותשע מאות שנה
9 וימת: ם ויחי אנוש תשעים שנה וילד
י את קינן: ויחי אנוש אחרי הולידו את קינן חמש
עשרה שנה ושמונה מאות שנה וילד בנים ובנות:
יא ויהיו כל ימי קינן אנוש חמש שנים ותשע מאות שנה
יב וימת: ם ויחי קינן שבעים שנה וילד את
יג מהלאל: ויחי קינן אחרי הולידו את מהלאל
ארבעים שנה ושמונה מאות שנה וילד בנים ובנות:
יד ויהיו כל ימי קינן עשר שנים ותשע מאות שנה

א ד א וימת

וימת: ס ויחי מהללאל חמש שנים 16

וששים שנה ויולד את ירד: ויחי מהללאל אחרי 16

הולידו את ירד שלשים שנה ושמנה מאות שנה

ויולד בנים ובנות: ויהיו כל ימי מהללאל חמש 17

ותשעים שנה ושמנה מאות שנה וימת: ס

ויחי ירד שתיים ושלשים שנה ומאת שנה ויולד את 18

חנוך: ויחי ירד אחרי הולידו את חנוך שמנה מאות 19

שנה ויולד בנים ובנות: ויהיו כל ימי ירד שתיים כ

וששים שנה ותשע מאות שנה וימת: ס ויחי 21

חנוך חמש ושלשים שנה ויולד את מתושלח:

ויתהלך חנוך את האלהים אחרי הולידו את 22

מתושלח שלש מאות שנה ויולד בנים ובנות: ויהי 23

כל ימי חנוך חמש ושלשים שנה ושלש מאות שנה:

ויתהלך חנוך את האלהים ואיננו כילקח ארנו 24

אלהים: ס ויחי מתושלח שבע ושמנים כה 25

שנה ומאת שנה ויולד את למך: ויחי מתושלח אחרי 26

הולידו את למך שתיים ושמנים שנה ושבע מאות

שנה ויולד בנים ובנות: ויהיו כל ימי מתושלח תשע 27

וששים שנה ותשע מאות שנה וימת: ס ויחי 28

למך שתיים ושמנים שנה ומאת שנה ויולד בן:

ויקרא אר שמו נח לאמר זה ינחמנו ממעשנו 29

ומעצבון ידינו מן האדמה אשר ארדה יהוה: ויחי ל

למך אחרי הולידו את נח חמשותשעים שנה וחמש 30

מאת שנה ויולד בנים ובנות: ויהיו כל ימי למך שבע 31

ושבעים שנה ושבע מאות שנה וימת: ס ויהי 32

נח בן חמש מאות: והולד נח את שם את 33

חס ואת יפת: ויהי כיהחל האדם לרבע על פנין א

האדמה ובנות ילדו להם: ויראו בני האלהים את 2

בנות

Ortus No-
ah, & eius
nominis
etymon.
הקורא יטעים
הגויש קורם
החרסא

Noah ge-
nuit tres fi-
lios.

Cap. VI.
Multipli-
cantur ho-
mines, &

luxuria peccatis se immergunt.

Gigantum erigo.

Videt Deus hominum improbitatem, & poenitet eum fecisse hominem.

Probitas, & perfectio Noah.

Hominum nequitia ad summum usque pervenit.

Deus indicat Noah hominum perversitatem, ac diluuium, quo statuit mundum submergere; & arca fabricam praecipit illi.

בנות האדם כי טבת הנה ויקחו להם נשים מכל אשר
3 בחרו: ויאמר יהוה לא ידון רוחי באדם לעלם בשנים
4 הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה: הנפלים היו
בארץ בימי שהם וגם אחרי כן אשר יבאו בני
האלהים אל בנות האדם וילדו להם המה הגברים
אשר מעולם אנשי השם: פ

ה וירא יהוה כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר
6 מחשבת לבו רק רע כל היום: וינחם יהוה כי עשה
7 את האדם בארץ ויתעצב אל לבו: ויאמר יהוה
אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה
מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים כי נחמתי
8 כי עשיתם: ונח מצא חן בעיני יהוה:

פ פ פ כ 2

9 אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה
י בדרתיו את האלהים התהלך נח: וילד נח
11 שלשה בנים את שם את חם ואת יפת: ותשחת
12 הארץ לפני האלהים ותמלא הארץ חמס: וירא
אלהים את הארץ והנה נשחתה כיהשחית כל
13 בשר את דרכו על הארץ: ויאמר
אלהים לנח קח כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ
14 חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ: עשה לך
תבת עצי גפר קנים תעשה את התבה וכפרת אתה
15 מבירת ומחויץ בכפר: וזה אשר תעשה אתה שלש
מאות אמה ארך התבה חמשים אמה רחבה ושלשים
16 אמה קומתה: צהרי תעש תבה ואל אמה
תכלנה מלמעלה ופתח התבה בצדה תשים תחתים
17 שנים ושלשים תעשה: ואני הנני מביא את המבול
מים

מים על הארץ לשחת כל בשר אשר בו רוח חיים

18 מתחת השמים כל אשר בארץ יגוע: והקמתי את

בריתי אתך ובאת אל התבה אתה ובניך ואשתך

19 ונשי בניך אתך: ומכל החי מכל בשר שנים מכל

תביא אל התבה להחית אתך זכר ונקבה יהיו:

מהעוף למינהו ומן הבהמה למינה מכל רמש כ

21 האדמה למינהו שנים מכל יבאו אליך לחיות: ואתה

קח לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה

22 לך ולחם לאכלה: ויעשנח ככל אשר צוה אתו

אלהים כן עשה: ויאמר יהוה לנח בא אתה וכול

2 ביתך אל התבה כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור

2 הזה: מכל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה

שבעה איש ואשתו ומן הבהמה אשר לא טהרה הוא

3 שנים איש ואשתו: גם מעוף השמים שבעה שבעה

4 זכר ונקבה לחיות זרע על פני כל הארץ: כלימים

עוד שבעה אנכי ממטיר על הארץ ארבעים יום

וארבעים לילה ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי

5 מעל פני האדמה: ויעשנח ככל אשר צוהו יהוה:

6 ונח בן שש מאות שנה והמבול היה מים על הארץ:

7 ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התבה מפני

8 מי המבול: מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר

איננה טהרה ומן העוף וכל אשר רמש על האדמה:

9 שנים שנים באו אל נח אל התבה זכר ונקבה כאשר

10 צוה אלהים את נח: ויהי לשבעת הימים ומי המבול

11 היו על הארץ: בשנת שש מאות שנה לחיי נח

בחדש השני בשבעה עשר יום לחדש ביום הזה

12 נבקעו כל מעינות תהום רבה וארבת השמים נפתחו:

ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה:

בעצם

Pactum cum Noah facit, venturum in arcam cum famil' a sua. 19 Praecipit etiam, ut in illa recipiat omnem animalium speciem, & escam.

Cap. VII. Tandem iubet Noah in arcam recipi cum omnibus supra dictis: quod ille exequitur.

Incipit diluuium, & narratur continuuum tempus in undationis aquarum, & ad quam alti-

ההא
בפס

*tudinem
peruenerint*

13 בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ נֹחַ וְשֵׁם־וַחֲסוּיָת בְּנֵי־נֹחַ וְאִשְׁתֵּי
 14 נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נָשִׁים בְּנֵי־אֵתָם אֵל־הַתְּבָה : הֵמָּה וְכָל־
 הַחַיָּה לַמִּינָה וְכָל־הַבְּהֵמָה לַמִּינָה וְכָל־הַרְמֵשׁ הַרְמֵשׁ
 עַל־הָאָרֶץ לַמִּינָהוּ וְכָל־הָעוֹף לַמִּינָהוּ כָּל־צִפּוֹר כָּל־
 15 כָּנָף : וַיָּבֹאוּ אֶל־נֹחַ אֵל־הַתְּבָה שְׁנַיִם שָׁנִים מִכָּל־הַבָּשָׂר
 16 אֲשֶׁר־בְּרוּחַ חַיִּים : וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל־בָּשָׂר
 17 בָּאוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים וַיִּסְגַּר יְהוָה בְּעֹר : וַיְהִי
 הַמַּבּוּל אַרְבַּעַיִם יוֹם עַל־הָאָרֶץ וַיִּרְבוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־
 18 הַתְּבָה וְתָרַם מֵעַל הָאָרֶץ : וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבוּ מְאֹד
 19 עַל־הָאָרֶץ וַתִּלָּךְ הַתְּבָה עַל־פְּנֵי הַמַּיִם : וְהַמַּיִם גָּבְרוּ
 מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ כָּל־הַהָרִים הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר־
 20 כַּתְּחִלַּת כָּל־הַשָּׁמַיִם : חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִלְּמַעַל הַגְּבֹר
 21 הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ הַהָרִים : וַיִּגְוַע כָּל־בָּשָׂר הַרְמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ
 בְּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֶּׁרֶץ עַל־הָאָרֶץ
 22 וְכָל־הָאָדָם : כָּל־אֲשֶׁר נִשְׁמַת־רוּחַ חַיִּים בְּאִפּוֹ מִכָּל־
 23 אֲשֶׁר בָּחַרְבָה מֵתוּ : וַיִּמַח אֶת־כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל־
 פְּנֵי הָאָדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף
 הַשָּׁמַיִם וַיִּמַּח מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂא אֶת־נֹחַ וְאִשְׁתֵּי אֶתּוֹ
 24 בַּתְּבָה : וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־הָאָרֶץ חֲמֵשִׁים וּמֵאֵת
 אַ חֹדֶשׁ : וַיִּזְכַּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת־כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־
 כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתְּבָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ
 2 על־הָאָרֶץ וַיִּשְׂכוּ הַמַּיִם : וַיִּסְכְּרוּ מַעֲיַנַת רַתְּהוּם
 וַאֲרַבַּת הַשָּׁמַיִם וַיִּכְלָא הַגֶּשֶׁם מִן־הַשָּׁמַיִם :
 3 וַיִּשְׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הַלּוֹךְ וַיִּשׁוּב וַיַּחֲסֵרוּ
 4 הַמַּיִם מִקְצֵה חֲמֵשִׁים וּמֵאֵת יוֹם : וַתִּנַּח הַתְּבָה
 בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בִּשְׁבַע־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ עַל־
 הַר־אָרְרָט : וְהַמַּיִם הָיוּ הַלּוֹךְ וַחֲסוּר עַד הַחֹדֶשׁ
 הָעֲשִׂירִי בַּעֲשִׂירֵי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ נִרְאָהוּ רֵאשֵׁי
 הַהָרִים

*Perit omne
vivens ter-
ra, excep-
tis eis, quae
in arca
erant.*

*Cap. VIII.
Recordatur
Deus
Noah, &
cessat di-
lucium.*

*Aqua de-
crescere in-
cipiunt.*

ההרים: ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח את-

7 חלון התבה אשר עשה: וישלח את הערב

*Emittit.
Coruum.*

ויצא יצוא ושוב עד יבשת המים מעל הארץ:

8 וישלח את היונה מאתו לראות הקלו המים

*Emittit quo-
que colum-
bam, & re-
uertitur.*

9 מעל פני האדמה: ולא מצאה היונה

מנוח לכף רגלה וישב אליו אל התבה כי מים על-

פני כל הארץ וישלח ירו ויקחהו יבא אתה אליו אל-

*Iterum
mittit co-
lumbam,
& reuer-
titur.*

11 התבה: ויחל עוד שבעת ימים אחרים ויסף שלח את

היונה מן התבה: ותבא אליו היונה לעת ערב והנה

*Tertio mit-
tit illam, &
non redit
amplius.*

על הזית טרף בפיה וידע נח כיקלו המים מעל

הארץ: ויחל עוד שבעת ימים אחרים וישלח את

היונה ולא יספה שוב אליו עוד: ויהי באחת ושש-

*Exsiccatur
terra, &
Noah aperit
arcam.*

14 מאות שנה בראשון באחד לחד שחרבו המים מעל

הארץ ויסר נח את מכסה התבה ויראו הנה חרבו

פני האדמה: ובחדש השני בשבעה ועשרים יום

*Deus iubet
eum exire
ex arca,
quod ille
exequitur.*

16 לחדש יבשה הארץ: וידבר אלהים אל-טו

נח לאמר: צא מן התבה אתה ואשתך ובניך ונשי-

17 בנך אתך: כל החיה אשר אתך מכל בשר בעוף

ובבהמה ובכל הרמש הרמש על הארץ הוצא אתך ויציא

*Noah adifi-
cat aram, &
Deo gratia
holocausta
offert; qui-
statuit non
amplius
maledicere
terra prop-
ter homi-
nes.*

18 ושרצו בארץ ופרו ורבו על הארץ: ויצא נח ובניו

ואשתו ונשי בניו אתו: כל החיה כל הרמש וכל-

19 העוף כל רמש על הארץ למשפחתיהם יצאו מן-

התבה: ויבן נח מזבח ליהוה ויקח מכל הבהמה כ

21 הטהרה ומכל העוף הטהור ויעל עלת במזבח: וירח

יהוה את ריח הניחח ויאמר יהוה אל לבו לא אסף

לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב

האדם רע מנעריו ולא אסף עוד להכות את כל חי

כאשר עשיתי: עד כל ימי הארץ זרע תקצר וקרוחם

וקיץ

Cap. IX.

Benidicit Deus Noah, & omnibus, qui cum eo erant, eo- que ab animalium metu tutos reddit.

3 Efus carni- um per- mittitur eis.

6 Homicidi- um prohi- betur.

Pactum facit Deus cum Noah, nullum am- plius dilu- uium futu- rum.

In signum federis, ar- cum con- stituit ei.

ט וקנין וחרף ויום ולילה לא ישפרנו: ויברך אלהים את נח ואת בניו ויאמר להם פרו ורבו ומלאו את הארץ: ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים בכל אשר תרמש האדמה ובכל דגי הים בידכם נתנו: כל רמש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה בירק עשב נתתי לכם את כל: אך בשר בנפש שודמו לא תאכלו: ואך את דמכם לנפשתיכם אדרש מיד כל חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו אדרש את נפש האדם: שפך דם האדם כדמם דמו ישפך כי בצלם אלהים עשה את האדם: ואתם פרו ורבו שרצו בארץ ורכו בה: ויאמר אלהים אל נח ואל בניו אתו לאמר: ואני הנני מקים את בריתי אתכם ואת זרעכם אחריכם: ואת כל נפש החיה אשר אתכם בעוף בבהמה ובכל חית הארץ אתכם מכל יצאי התבה לכל חית הארץ: והקימתי את בריתי אתכם ולא יכרת כל בשר עוד ממי המבול ולא יהיה עוד מבול לשחת הארץ: ויאמר אלהים זאת אות הברית אשר אני נתן ביני וביניכם ובין כל נפש חיה אשר אתכם לדרת עולם: את קשת ינתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ: והיה בענני ענן על הארץ ונראתה הקשת בענן: וזכרתי את בריתי אשר ביני וביניכם ובין כל נפש חיה בכל בשר ולא יהיה עוד המים למבול לשחת כל בשר: והיתה הקשת בענן וראיתה לזכר ברית עולם בין אלהים ובין כל נפש חיה בכל בשר אשר על הארץ: ויאמר אלהים אל נח זאת אות הברית אשר הקמתי ביני ובין כל בשר אשר על הארץ:

ויהיו

18 ויהיו בני נח היצאים מן התבה שם וחס ויפת וחס
 19 הוא אבי כנען: שלשה אלה בני נח ומאלה נפצה
 21 כל הארץ: ויחל נח איש הארמה ויטע כרם: וישת כ
 22 מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה: וירא חס אבי
 23 כנען את ערות אביו ויגד לשני אחיו בחוץ: ויקח שם
 ויפרת את השמלה וישמו על שכם שניהם וילכו
 אחרנית ויכסו את ערות אביהם ופניהם אחרנית
 24 וערות אביהם לא ראו: וייקץ נח מיינוירע את אשר
 עשה לו בנו הקטן: ויאמר ארור כנען עבד עבדים כה
 יהיה לאחיו: ויאמר ברוך יהוה אלהי שם ויהי כנען
 עבד למו: יפת אלהים ליפת וישכן באהל שם ויהי
 כנען עבד למו: ויחיה נח אחר המבול שלש מאות
 שנה וחמשים שנה: ויהי כל ימי נח תשע מאות
 שנה וחמשים שנה וימת:

Noah vineam plantat.
 23 Eius turpitudinem Ham filius videt, & fratribus indicat; qui patrem operiunt.
 25 Noah maledicit Chenaan & benedicit Sem, & Iephet.
 28 Numerus annorum Noah.

פ

ואלה תולדת בני נח שם חס ויפת ויולדו להם בנים
 א אחר המבול: בני יפת גמר ומגוג ומדי ויון ותבל
 2 ומשך ותירס: ובני גמר אשכנז ורפת ותגרמה: ובני
 3 יון אלישה ותרשיש כתיס ודרנים: מאלה נפרדו אי
 הגוים בארצתם איש ללשנו למשפחתם בגויהם:
 6 ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען: ובני כוש סבא
 וחיליה וסבתה ורעמה וסבתכא ובני רעמה שבא
 8 ודרן: וכושילד ארת נמרד הויה החל להיורגבר
 בארץ: הויה היה גבר ציד לפני יהוה על כן יאמר
 9 כנמרד גבור ציד לפני יהוה: ותהי ראשית ממלכתו
 בכל הארץ ואכר וכלנה בארץ שנער: מן הארץ ההוא
 11 יצא אשור ויבן את נינוה ואת רחבת עיר ואת כלח:
 12 ואת רסן בין נינוה ובין כלח הויה העיר הגדלה:
 13 ומצרים ילד את לודים ואת ענמים ואת להביס ואת

Cap. X. Genealogia filiorum Noah, & Iephet.
 Genealogia filiorum Ham.

נפתחים

14 נפתחים: ואת פתרים ואת כסלחים אשר יצאו

Genealogia
Chanaan,
eisque
terminus.

15 משם פלשתים ואת כפתרים: וכן

16 ילד את צידן בכרו ואת חת: ואת היבוס ואת

17 האמרי ואת הגרגשי: ואת החוי ואת הערקיו ואת

18 הפיני: ואת הארורי ואת הצמרי ואת החמתי ואת

19 נפצו משפחות הכנעני: ויהי גבול הכנעני מצידן

באכה גררה עד עזה באכה סדמה ועמרה ואדמה

20 וצבים עד לשע: אלה בני ים למשפחתם לשנתם

21 בארצתם כנניהם: ולשם ילד גם הוא

Genealogia
Sem. &
habitatio
eius.

22 אבי כל בני עבר אחי פרת הגדול: בני שם עילם

23 ואשור וארפכשד ולוד וארם: ובני ארם עוז וחו

24 וגת ורומש: וארפכשד ילד את שלח ושלח ילד את

25 כה עבר: ולעבר ילד שני בני שם האחר פלג כי בימיו

26 נפלגה הארץ ושם אחיו יקטן: ויקטן ילד את אלמורד

27 ואת שלף ואת חצרמור ואת ירח: ואת הדורם

28 ואת אוול ואת דקלה: ואת עובל ואת אבימאל

29 ואת שבא: ואת אופר ואת חוילה ואת יובב כל

30 אלה בני יקטן: ויהי מושבם ממשא באכה ספרה הר

31 הקדם: אלה בני שם למשפחתם לשנתם בארצתם

32 לגויהם: אלה משפחת בני נח לתולדתם כנניהם

ומאלה נפרדו הגוים בארץ אחר המבול: פ

Cap. XI.
Turris Ba-
bel.

יא ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים: ויהי

בנסעם מקדם וימצאו בקעה בארץ שנערו וישבו שם:

3 ויאמרו איש אל רעהו הבה נלבנה לבנים ונשרפה

לשרפה ותהי להם הלבנה לאבן והחמר היה להם

4 לחמר: ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו

בשמים ונעשה לנו שם פן נפויץ על פני כל הארץ:

ה וירד יהוה לראות את ארץ העיר ואת המגדל אשר בנו

בני

6 בְּנֵי הָאָדָם: וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עִם אַחֵר וּשְׂפָה אַחֵר
 לְכָל סוּזָה הַחֹלֵם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא יִבְצֵר מֵהֶם כָּל
 7 אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת: הִבְהִנְרֵה וּנְבִלָה שֵׁם שְׁפָתָם *Confusio*
 אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׁפַת רֵעֵהוּ: וַיִּפֶץ יְהוָה אֶת־ *linguarum.*
 8 מִשֵּׁם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לְבַנֵּת הָעִיר: עַל־כֵּן
 9 קָרָא שְׂמָהּ בְּכָל־כִּי־שָׁם בְּלִל יְהוָה שְׁפַת כָּל־הָאָרֶץ
 וּמִשֵּׁם הַפִּיצָם יְהוָה עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ: פ
 10 אֱלֹהֵי תוֹלְדֵי שֵׁם שֵׁם בֶּן־מֵאֵת שְׁנֵה וַיּוֹלֵד אֶת־ *Posteritas*
 11 אַרְפַּכְשָׁד שְׁנַת־יָם אַחֵר הַמְּבֹול: וַיְחִי־שָׁם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ *Sem usque*
 אֶת־אַרְפַּכְשָׁד חֲמֵשׁ מֵאוֹת שְׁנֵה וַיּוֹלֵד בְּנִים וּבָנוֹת: *ad Abram.* קמז כ"ק
 12 ם וַאֲרַפְכְּשָׁד חִי חֲמֵשׁ וּשְׁלֹשִׁים שְׁנֵה וַיּוֹלֵד
 13 אֶת־שֶׁלַח: וַיְחִי אַרְפַּכְשָׁד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֶׁלַח
 שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שְׁנֵה וַיּוֹלֵד בְּנִים וּבָנוֹת:
 14 ם וּשְׁלַח חִי שְׁלֹשִׁים שְׁנֵה וַיּוֹלֵד אֶת־עֵבֶר:
 15 וַיְחִי־שֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־עֵבֶר שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע
 16 מֵאוֹת שְׁנֵה וַיּוֹלֵד בְּנִים וּבָנוֹת: ח וַיְחִי
 17 עֵבֶר אַרְבַּע וּשְׁלֹשִׁים שְׁנֵה וַיּוֹלֵד אֶת־פֶּלֶג: וַיְחִי־עֵבֶר
 אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שְׁנֵה וְאַרְבַּע מֵאוֹת
 18 שְׁנֵה וַיּוֹלֵד בְּנִים וּבָנוֹת: ם וַיְחִי־פֶלֶג
 19 שְׁלֹשִׁים שְׁנֵה וַיּוֹלֵד אֶת־רְעוּ: וַיְחִי־פֶלֶג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
 אֶת־רְעוּ תֵשַׁע שָׁנִים וּמֵאוֹת־יָם שְׁנֵה וַיּוֹלֵד בְּנִים
 20 וּבָנוֹת: ם וַיְחִי רְעוּ שְׁתַּיִם וּשְׁלֹשִׁים שְׁנֵה כ
 21 וַיּוֹלֵד אֶת־שֶׁרוּג: וַיְחִי רְעוּ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֶׁרוּג
 שֶׁבַע שָׁנִים וּמֵאוֹת־יָם שְׁנֵה וַיּוֹלֵד בְּנִים וּבָנוֹת: ם
 22 וַיְחִי שֶׁרוּג שְׁלֹשִׁים שְׁנֵה וַיּוֹלֵד אֶת־נָחֹר: וַיְחִי
 23 שֶׁרוּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נָחֹר מֵאוֹת־יָם שְׁנֵה וַיּוֹלֵד בְּנִים
 24 וּבָנוֹת: ם וַיְחִי־נָחֹר תֵשַׁע וְעֶשְׂרִים שְׁנֵה וַיּוֹלֵד
 אֶת־תְּרַח: וַיְחִי־נָחֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־תְּרַח תֵשַׁע כה
 עשרה

עשרה שנה ומאת שנה ויולד בנים ובנות :

26 ויחי תרח שבעים שנה ויולד את אברם את נחור

Ortus Abram & coniugium eius.

27 ואת הרן : ואלה תולדת תרח תרח הוליד את אברם

28 את נחור ואת הרן והרן הוליד את לוט : וימת הרן

על פני תרח אביו בארץ מולדתו באור כשדים :

29 ויקח אברם ונחור להם נשים שם אשת אברם שרי

ושם אשת נחור מלכה בת הרן אבי מלכה ואבי

Exit Terah cum familia sua, ab Ur Chaldaeorum, & tendit in Haran.

30 ל יסכה : ותהי שרי עקרה אין לה ולד : ויקח תרח את

אברם בנו ואת לוט בן הרן בן בנו ואת שרי בלתו

אשת אברם בנו ויצאו אתם מאור כשדים ללכת

31 ארצה כנען ויבאו עד חרן וישבו שם : והיו ימי תרח

חמש שנים ומאתים שנה וימת תרח בחרן :

פ פ פ ג 3

א יב ויאמר יהוה אל אברם לך מארצה וממולדתך

Præcipit Deus Abram, ut exeat e patria sua.

2 ומבית אביך אל הארץ אשר אראך : ואעשה לגוי

3 גדול ואברכה ואגדלה שמך והיה ברכה : ואברכה

מברכך ומקללך : ואר ונברכו בך כל משפחת

4 האדמה : וילך אברם כאשר דבר אליו יהוה וילך

5 אתו לוט ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו

6 ה מחרן : ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו

ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו

Pervenit Abram in terram Kanaan.

בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען :

6 ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה

7 והכנעני אז בארץ : וירא יהוה אל אברם ויאמר

לזרעך אתן את הארץ הזאת ויבן שם מזבח ליהוה

8 הנראה אליו : ויעתק משם ההרה מקדש לבית אל

ויט אהלה בית אל מים והעי מקדש ויבן שם מזבח

ב א B 2 ליהוה

ליהוה ויקרא בשם יהוה: ויסע אברהם הלך ונסוע
הנגבה:

9 ויהי רעב בארץ וירד אברהם מצרימה לגור שם כי י
11 כבד הרעב בארץ: ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה
ויאמר אל שרי אשתו הנה נא ידעתי כי אשה יפת
12 מראה את: והיה כיראו אתך המצרים ואמרו אשתו
13 זאת והרגו אתי ואתך יחי: אמרי נא אחתי את למען
14 יטב לי בעבודך וחיתה נפשי בגללך: ויהי כבוא אברהם
מצרימה ויראו המצרים את האשה כי יפה הוא

Abit Abr. in Egyptum, famis vitanda gratia.
Abr. commendat uxori, ut dicat esse sororem suam.

מאד: ויראו אתה שרי פרעה ויהללו אתה אל פרעה טו
ותקח האשה בית פרעה: ולאברהם היטיב בעבורה
16 ויהי לו צאן ובקר וחמרים ועבדים ושפחת ואתנת
וגמלים: וינגע יהוה את פרעה נגעים גדלים ואת ביתו
17 על דבר שרי אשת אברהם: ויקרא פרעה לאברהם
18 ויאמר מה זאת עשית לי למה לא הגדת לי כי אשתך
הוא: למה אמרת אחתי הוא ואקח אתה לי לאשה
ועתה הנה אשתך קחולך: ויצו עליו פרעה אנשים כ

Abducitur Sarai in domum Paroh; & Deus punit illum.

8 וישלחו אתו ואת אשתו ואת כל אשר לו: ויעל אברהם
ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה:
3 ואברהם כבר מאד במקנה בכסף ובוזה: וילך למסעיו
2 מנגב ועד בית אל עד המקום אשר היה שם אהלה
4 בתחלה בין בירת אל ובין העי: אל מקום המזבח
אשר עשה שם בראשנה ויקרא שם אברהם בשם
יהוה: וגם ללוט ההלך את אברהם היה צאן ובקר
ה ואהלים: ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו כיהיה
6 דכושם רבולא יכלו לשבת יחדו: ויהי ריב בין רעי
7 מקנה אברהם ובין רעי מקנה לוט והכנעני והפרזי
אז
8 ישב בארץ: ויאמר אברהם אל לוט אל נא תהי מריבה
בני

Cap. XIII. Restituit Paroh Abr. uxorem, & dimittit eos in terra.
Repetit Abram terram promissionis.

ביני ובינה ובין רעי ובין רעיך כראנשים אחים אנחנו :
 9 הלא כל הארץ לפניך הפרדנא מעליאם השמאל
 ויאמנה ואם הימין ואשמאילה : וישאלוט את עיניו
 וירא את כל כפר הירדן כי כלה משקה לפניו
 שחת יהוה את סדס ואת עמרה כגן יהוה כארץ
 11 מצרים באכה צער : ויבחר לו לוט את כל כפר
 12 הירדן ויסע לוט מקדם ויפרדו איש מעל אחיו : אברם
 ישב בארץ כנען ולוט ישב בערי הככר ויאהל ער
 13 14 סדס : ואנשי סדס רעים וחטאים ליהוה מאד : ויהוה
 אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו שאנא עיניך
 וראה מן המקום אשר אתה שם צפנה ונגבה וקדמה
 15 וימה : כי את כל הארץ אשר אתה ראה לך אתננה
 16 ולזרעך ער עולם : ושמת את זרעך כעפר הארץ
 אשר יאס יוכל איש למנות את עפר הארץ גם זרעך
 17 ימנה : קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך
 18 אתננה : ויאהל אברם ויבא וישב באלני ממרא אשר
 בחברון ויבן שם מזבח ליהוה :

Abram recedit à Lot, ut contentiones vitaret.

Deus iterum pollicetur terram Abram.

Cap. XIV. Bellum quatuor Regum adversus quinque.

Causa eius.

א ויהי בימי אמרפל מלך שניער אריוך מלך אלסר
 2 כדרלעמר מלך עילס ותדעל מלך גוים : עשו מלחמה
 את ברע מלך סדס ואת ברשע מלך עמרה שנאב
 3 מלך אדמה ושמאבר מלך צבייס ומלך בלע היא
 4 צער : כל אלה חברו אל עמק השדים הויתם
 המלח : שתיים עשרה שנה עברו את כדרלעמר
 ה ושלש עשרה שנה מדרו : ובארבע עשרה שנה בא
 כדרלעמר והמלכים אשר אתו ויפו את דרפאים
 בעשתרת קרניס ואת הזוים בהסו ואת האימיס בשוה
 6 קריתים : ואת החרי בהרדם שעיר עד איל פארן
 7 אשר על המדבר : וישבו ויבאו אל עין משפט הוא

קדש B 2 ב ב

קדשו וכו' את כל שדה העמלקי וגם את האמרי
 הישב בחצצן תמר: ויצא מלך סדם ומלך עמרה
 ומלך אדמה ומלך צביים ומלך בלע הוא צער ויערכו צבויים ק
 אתם מלחמה בעמק השדים: את כדרל עמר מלך
 עילס ותדעל מלך גויס ואמר פרל מלך שנער ואריוך
 מלך אלסר ארבעה מלכים את החמשה: ועמק
 השדים בארת בארת חמר וינסו מלך סדם ועמרה
 ויפלו שמה והנשארים הרה נסו: ויקחו את כל
 רכש סדם ועמרה ואת כל אכלם וילכו: ויקחו את
 לוט ואת רכשו בן אחי אברם וילכו והוא ישב בסדם:
 ויבא הפליטי ויגד לאברם העברי והוא שכנ באלני
 ממרא האמרי אחי אשכל ואחי ענר והם בעלי ברית
 אברם: וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את
 חניכיו ילדי ביתו שמנה עשר ושלש מאות וירדף
 עד דן: ויחלק עליהם לילה הוא ועבריו ויכסו רדפם
 עד חובה אשר משמאל לדמשק: וישב את כל
 הרכשו גם את לוט אחיו ורכשו השיבו גם את
 הנשים ואת העם: ויצא מלך סדם לקראתו אחרי
 שובו מהכות את כדרל עמר ואת המלכים אשר
 אתו אל עמק שוה הוא עמק המלך: ומלכי צדק
 מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון:
 ויברכהו ויאמר ברוך אברם לאל עליון קנה שמים
 וארץ: וברוך אל עליון אשר מגן צריך בידו ויתן לו כ
 מעשר מכל: ויאמר מלך סדם אל אברם תן לי
 הנפש והרכש קח לך: ויאמר אברם אל מלך סדם
 הרמתי ידי אל יהוה אל עליון קנה שמים וארץ: אם
 מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך ולא
 תאמר אני העשרתי את אברם: בלעדירק אשר
 אכלו

Quatuor
 Reges vic-
 toriam ex
 quinque re-
 portant; &
 capitur
 Lot.

Abram ad-
 monitus de
 captivitate
 fratris, ar-
 ripit arma,
 persequitur
 Reges, su-
 perat eos,
 & liberat
 Lot.

Duo Reges
 occurrunt
 Abram, ut
 ei gratias
 agant.

Abr. pra-
 dam recu-
 sat, propter
 Dei hono-
 rem.

אכלו הנערים וחלק האנשים אשר הלכו אתי ענר
אמן אשכל וממראהם יקחו חלקם: אחר
הדברים האלה היה דבר יהוה אל אברם במחזה
לאמר אל תירא אברם אנכי מגן לך שכרה הרבה
מאד: ויאמר אברם אדני יהוה מה תתן לי ואנכי
הולך ערירי ובן משק ביתי הוא דמשק אלי עזר: ויאמר
אברם הן לי לאנתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי:
והנה דבר יהוה אליו לאמר לא ירשך זה כי אם אשר
ה יצא ממעריך הוא ירשך: ויצא אתו החוצה ויאמר
הבט נא השמימה וספר הכוכבים אם תוכל לספר
אתם ויאמר לו כה יהיה זרעך: והאמן ביהוה ויחשבה
לו צדקה: ויאמר אליו אני יהוה אשר הוצאתיך מאור
כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה: ויאמר
אדני יהוה במה אדע כי אירשנה: ויאמר אליו קחה
לי עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלשות
וגזל: ויקח לו את כל אלה ויבית אתם בתוך
ויתן איש בתרו לקראת רעהו ואת הצפר לא בחר:
וירד העיט על הפגרים וישב אתם אברם: ויהי השמש
לבוא ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה
גדלה נפלת עליו: ויאמר לאברם ידע תדע כי גרו
יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע
מאות שנה: וגם את הגוי אשר יעבדו הן אנכי ואחרי
טו בן יצאו ברכש גדול: ואתה תבוא אל אבתיך בשלום
תקבר בשיבה טובה: ודור רביעי ישוב והנה כילא
שלם עון האמרי עד הנה: ויהי השמש באה ועלטה
היה והנה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים
15 האלה: ביום ההוא כרת יהוה את אברם ברית לאמר
לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר
הגדל B 3 ג ב

Cap. XV.
Promittit
Deus Abr.
filios, &
terram,
quam habi-
tat, in visi-
one prophe-
tica

Prædicat
Deus Abr.
seruitutem
filiorum
eius in
Ægypto.

Deus in it
fædus cum
Abram &
promittit

19 הגרל נהר פרת: את הקיני ואת הקניזי ואת הקרמני:
20 ואת החתי ואת הפרזי ואת הרפאים: ואת האמריכ
21 ואת הפנעני ואת הגרגשי ואת היבוסים: ס

terram,
ejusque
terminos
constituit.

א ושרי אשת אברם לא ילדה לו ולה שפחה מצרית ון

Cap. XVI.
Sarai quod
sterilis esset
concedit
Abr. ancil-
lam suam.

ב ושמה הגר: ותאמר שרי אל אברם הנה נא עצרני

ג יהוה מלדת באנא אל שפחתי אולי אבנה ממנה

ד וישמע אברם לקול שרי: ותקח שרי אשת אברם

ה את הגר המצרית שפחתה מקץ עשר שנים לשבת

ו אברם בארץ כנען ותתן אתה לאברם אישה לו

ז לאשה: ויבא אל הגר ותהר ותרא כי הרתה ותקל

Agar con-
cipit ex
Abr., &
despiciit do-
minam su-
am: qua
queritur
de illa ipse
Abram.

ח גברתה בעיניה: ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך ה

ט אנכי נתתי שפחתי בחיקך ותרא כי הרתה ואקל

י בעיניה ישפט יהוה ביני וביניך: ויאמר אברם אל

6 נקיר
עלי כחרא

יא שרי הנה שפחתך בידך עשיר לה הטוב בעיניה ותענה

יב שרי ותברח מפניה: וימצאה מלאך יהוה על עין

יג המים במדבר על העין בדרך שור: ויאמר הגר

יד שפחת שרי אימזה באת ואנה תלכי ותאמר מפני

טו שרי גברתי אנכי ברחת: ויאמר לה מלאך יהוה שובי

טז אל גברתך והתעני תחת ידיה: ויאמר לה מלאך

fugit Ha-
gar. Ange-
lus admo-
net eam, ut
ad domi-
num rede-
at.

יז יהוה הרבה ארבה את זרעך ולא יספר מרב: ויאמר

יח לה מלאך יהוה הנה הרר וילדת בן וקראת שמו

יט ישמעאל כי שמע יהוה אל עניך: והוא יהיה פרא

כ אדם ידו בכל ויד כל בו ועל פני כל אחיו ישכן:

כא ותקרא שם יהוה הדבר אליה אתה אל ראי כי

כב אמרה הגם הלפראיתי אחרי ראי: על כן קרא לבאר

כג באר לחיראי הנה בין קדש ובין ברד: ותלד הגר

כד לאברם בן ויקרא אברם שם בנו אשר ילדה הגר

כה ישמעאל: ואברם בן שמונים שנה ושש שנים בלדת

Annuntiat
ei filium,
eius que
indolem.

Parit Ha-
gar Isma-
elem.

הגר

א וַיֵּן הַגֵּר אֶת־שְׁמֵעָאֵל לְאַבְרָם׃ ס וַיְהִי אֲבֵרָם׃
 בְּתִשְׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים וַיְרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם׃
 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֵל שְׁדֵי הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים׃
 2 וְאַתָּה בְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וְאַרְבָּה אוֹתְךָ בְּמֵאד מֵאֵד׃
 3 וַיִּפֹּל אֲבֵרָם עַל־פָּנָיו וַיְדַבֵּר אֵתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר׃ אֲנִי
 4 הָ הֵנָּה בְרִיתִי אֵתְךָ וְהָיִיתָ לְאֲבֵי הַמּוֹן גּוֹיִם׃ וְלֹא יִקְרָא
 עוֹד אֶת־שֵׁםְךָ אֲבֵרָם וְהָיָה שֵׁםְךָ אֲבֵרָהם כִּי אֲבֵי הַמּוֹן
 6 גּוֹיִם נִתְּתִיךָ׃ וְהִפְרִתִי אֵתְךָ בְּמֵאד מֵאֵד וְנִתְּתִיךָ לְגוֹיִם
 7 וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ׃ וְהִקְמֵתִי אֶת־בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ
 וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתֶם לְבְרִית עוֹלָם לְהַיּוֹרֵת לְךָ
 8 לְאֱלֹהִים וְלִזְרַעְךָ אַחֲרֶיךָ׃ וְנִתְּתִי לְךָ וְלִזְרַעְךָ אַחֲרֶיךָ
 אֶת־אֶרֶץ מִגְרֶיךָ אֵת כָּל־אֶרֶץ כְּנָעַן לְאַחֲזֹת עוֹלָם
 9 וְהָיִיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם
 וְאַתָּה אֵת בְּרִיתִי תִשְׁמֵר אֵתוֹ וְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתֶם׃
 י וְזֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זֶרְעֶךָ
 11 אַחֲרֶיךָ הַמּוֹלֵד לָכֶם כָּל־זָכָר׃ וְנִמְלַתֶם אֶת בֶּשֶׂר
 12 עַרְלַתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם׃ וּבֶן־שָׁמֹנֶת
 יָמִים יִמּוֹלֵד לָכֶם כָּל־זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם יְלִיד בַּיִת וּמִקְנֵת
 13 כֶּסֶף מִכֹּל בֶּן־זָכָר אֲשֶׁר לֹא מִזְרַעְךָ הוּא׃ הַמּוֹלֵד
 יְמוֹלֵד יְלִיד בֵּיתְךָ וּמִקְנֵת כֶּסֶף וְהָיְתָה בְּרִיתִי בְּבֶשֶׂרְכֶם
 14 לְבְרִית עוֹלָם׃ וְעַרְלֵי זָכָר אֲשֶׁר לֹא יְמוֹלֵד אֶת־בֶּשֶׂר
 עַרְלָתוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמּוּיָה אֵת בְּרִיתִי
 15 הַפֶּר׃ ס וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם
 שְׂרֵי אִשְׁתְּךָ לֹא־תִקְרָא אֵת־שֵׁמָּה שְׂרֵי כִי שְׂרָה שֵׁמָּה׃
 16 וּבְרַכְתִּי אֵתוֹ וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה לְךָ בֵּן וּבְרַכְתִּיהוּ וְהָיְתָה
 17 לְגוֹיִם מְלָכִי עַמִּים מִמֶּנָּה יִהְיוּ׃ וַיִּפֹּל אֲבֵרָהם עַל־פָּנָיו
 וַיִּצְחַק וַיֹּאמֶר פֶּלְבֹן הֲלִבֵן מֵאֵה שָׁנָה יוֹלֵד וְאִם־שְׂרָה
 18 הִבְתַּת־שְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד׃ וַיֹּאמֶר אֲבֵרָהם אֶל־
 ב ד B 4 האלהים

Cap. XVII. Deus apparet Abr. & incrementa ei pollicetur.

Mutat Deus nomen Abraham in Abraham.

Deus precipit ei circumcisionem.

Præcipit Deus Abr. ut uxoris nomen mutet; & promittit ei posteritatem ex illa.

19 האלהים לוי שמעאל יחיה לפניך: ויאמר אלהים
 אבל שרה אשתך ילדת לך בן וקראת את שמו יצחק
 והקמתי את בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריו:
 ולישמעאל שמעתך הנרה ברכתי אתו והפריתי כ
 אתו והרביתי אתו במאד מאד שנים עשר נשיאם
 יולידו ונתתיו לגוי גדול: ואת בריתי אקים את יצחק
 אשר תלד לך שרה למועד הזה בשנה האחרת:
 22 ויבא לך אתו ויעל אלהים מעל אברהם: ויקח
 אברהם את ישמעאל בנו ואת כל ילדי ביתו ואת
 כל מקנת כספו כל זכר באנשי בית אברהם ומל
 את בשר ערלתם בעצם היום הזה כאשר דבר אתו
 אלהים: ואברהם בן תשעים ותשע שנה בהמלו בשן
 24 ערלתו: וישמעאל בנו בן שלש עשרה שנה בהמלו כה
 את בשר ערלתו: בעצם היום הזה נמול אברהם
 26 וישמעאל בנו: וכל אנשי ביתו ילדי ביתו ומקנת כסף
 27 מאת בן זכר נמלו אתו:

*Circumci-
ditur Abr.
& omnes
domestici
eius.*

פ פ פ פ פ

וירא אליו יהוה באלני ממרא והוא ישב פתח יקא
 האהל כחם היום: וישא עיניו וירא והנה שלשה
 אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם מפתח האהל
 וישתחו ארצה: ויאמר אדני אם נא מצאתי חן
 3 בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך: יקחנא מעט מים
 4 ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ: ואקחה פת לחם ה
 וסערו לבכם אחר תעברו כי על כן עברתם על
 עבדכם ויאמרו בן תעשה כאשר דברת: וימהר
 אברהם האהלה אל שרה ויאמר מהרי שלש סאים
 קמח סלת לוי עשוי עגורת: ואל הבקר בין
 7 אברהם

*Cap. XVIII
Inuisit
Deus Abr.
2 Tres An-
geli sub spe-
cie humana
ei apparent,
qui eos hos-
pitio exci-
pit, & vi-
g'lanter in-
seruit.*

אברהם ויקח בן בקר רך וטוב ויתן אל הנער
 8 וימהר לעשות אתו: ויקח חמאה וחלבו בן הבקר
 אשר עשה ויתן לפנים והוא עמד עליהם תחת העין
 ויאכלו: ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנר
 י באהל: ויאמר שוב שוב אליך כעת חיה והנר בן
 לשרה אשתך ושרה שמעת פתח האהל והוא אחריו:
 11 ואברהם ושרה זקנים באים בימים חרל להיות לשרה
 12 ארח כנשים: ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי
 13 בלתי היתה לי עדנה ואדני זקן: ויאמר יהוה אל
 אברהם למה זה צחקה שרה לאמר האף אמנם אלך
 14 ואני זקנתי: היפלא מיהוה דבר למועד אשוב אליך
 15 כעת חיה ולשרה בן: ותכחש שרה לאמר לא
 16 צחקתי כי יראה ויאמר לא כי צחקת: ויקמו משם
 האנשים וישקפו על פני סדם ואברהם הלך עם
 17 לשלחם: ויהוה אמר המכסה אני מאברהם אשר אני
 18 עשה: ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו בו
 19 כל גויי הארץ: כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו
 ואת ביתו אחריו ושמרו דרך יהוה לעשות צדקה
 ומשפט למען הביא יהוה על אברהם את אשר דבר
 כ עליו: ויאמר יהוה זעקת סדם ועמרה כירבה וחטאתם
 21 כי כבדה מאד: ארדה נא ואראה הכצעקתה הבאה
 22 אלי עשוי כלה ואם לא אדעה: ויפנו משם האנשים
 23 וילכו סדמה ואברהם עורנו עמד לפני יהוה: ויגש
 אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם רשע:
 24 אולי יש חמשים צדיקים בתוך העיר האף תספה
 ולא תשא למקום למען חמשים הצדיקים אשר
 כה בקרבה: חללה לך מעשת כדבר הזה להמית צדיק
 עסר שעה והיה כצדיק כרשע חללה לך השפט כל
 הארץ

*Promittit
 ei filium ex
 Sarah: Sa-
 rah autem
 ridet; Deus
 reprehendit
 illam per
 Abraham.*

*Indicat
 Deus Abr.
 excidium
 Sedom.*

*Abr. Deum
 enixe ro-
 gat, ne de-
 struat eos.*

נקוד על פ
 איו

26 הארץ לא יעשה משפט: ויאמר יהוה אם אמצא
בסדם חמשים צדיקים בתוך העיר ונשאתי לכל
27 המקום בעבורם: ויען אברהם ויאמר הנה נניא
28 הואלתי לדבר אל אדני ואנכי עפר ואפר: אולי
יחסרון חמשים הצדיקים חמשה התשחית בחמשה
את כל העיר ויאמר לא אשחית אם אמצא שם
29 ארבעים וחמשה: ויסף עוד לדבר אליו ויאמר אולי
ימצאון שם ארבעים ויאמר לא אעשה בעבור
הארבעים: ויאמר אל נא יחר לאדני ואדברה אולי ל
ימצאון שם שלשים ויאמר לא אעשה אם אמצא שם
שלשים: ויאמר הנה נניא הואלתי לדבר אל אדני
אולי ימצאון שם עשרים ויאמר לא אשחית בעבור
העשרים: ויאמר אל נא יחר לאדני ואדברה אך
32 הפעם אולי ימצאון שם עשרה ויאמר לא אשחית
בעבור העשרה: וילך יהוה כאשר כלה לדבר אל
33 אברהם ואברהם שב למקומו: ויבאו שני המלאכים וי
סדמה בערב ולוט ישב בשער סדם וירא לו שני ויקם
לקראתם וישתחו אפים ארצה: ויאמר הנה נניא
34 אדני סורו נא אל בית עבדכם ולינו ורחצו רגליכם
והשכמתם והלכתם לדרככם ויאמרו לא כי ל
35 ברחוב נלין: ויפצרו פם מאד ויסרו אליו ויבאו
אל ביתו ויעש להם משתה ומצות אפה ויאכלו:
36 טרם ישכבו ואנשי העיר אנשי סדם נסבו על הבית
מנער ועד זקן כל העם מקצה: ויקראו אל לוט ה
ויאמרו לו איה האנשים אשר באו אליך הלילה
הוציאם אלינו ונרעה אתם: ויצא אלהם לוט הפתחה
37 והדלת סגר אחריו: ויאמר אל נא אחי תרעו: הנה
38 נניא לי שתי בנות אשר לא ידעו איש אוציא ארה נניא
אתהן

Cap. XIX.
Angeli ve-
niunt ad
Sedom, &
Lot excipit
eos domi.

Incola Se-
dom obfi-
dent do-
mum eius.
ut cognos-
cant viros.

Exit Lot ad
sedandum
animos eo-
rum, necita-
men valet.

אתהן אליכם ועשו להן כטוב בעיניכם רק לאנשים
האל אר תעשודבר כי על כן באובצל קרתי :
9 ויאמרו גשה לאהויאמרו האחד בא לגור וישפט
שפוט עתה נרע לך מהם ויפצרו באיש בלוט מאד
י ויגשו לשבר הדלת : וישלחו האנשים את ידם ויביאו
11 את לוט אליהם הביתה והוא את הדלת סגרו : ואת

*Angeli mo-
nent Lot de
everfione
urbis, ut ab
illa extra-
hat omnes
cognatos
suos.*

האנשים אשר פתח הבית הכובסנורים מקטן ועד
12 גדול וילאו למצא הפתח : ויאמרו האנשים אל לוט
עד מילך פה חתן ובניך ובנותיך וכל אשר לך בעיר
13 הוצא מן המקום : כי משחתים אנחנו את המקום
הזה כי גדלה צעקתם את פני יהוה וישלחנו יהוה
14 לשחתה : ויצא לוט וידבר אל חתניו ולקחי בנותיו

*Angeli pro-
perare fa-
ciunt Lot,
& manu-
ducunt
illum, ac ex
vrbe eli-
ciunt eum.
17 Monent
eum ne re-
tro aspiciat.
19 Petit ab
eis, ut sibi
urbem Soar
in refugi-
um per-
mittant.
21 Quid
ipsi conce-
dunt.*

ו' רגושה ויאמר קומו צאו מן המקום הזה כי משחית יהוה
טו את העיר ויהי כמצחק בעיני חתניו : וכמו השחר
עלה ויאיצו המלאכים בלוט לאמר קום קח את
אשתך ואת שתי בנותיך הנמצאת פן תספדו בעון

16 העיר : ויתמהמה ויחזיקו האנשים בידו וביד אשתו
וביד שתי בנותיו בחמלת יהוה עליו ויצאהו וינחהו
17 מחוץ לעיר : ויהי כהוציאם אתם החוצה ויאמר
המלט על נפשך אל תביט אחריך ואל תעמד בכל

18 הכפר ההרה המלט פן תספה : ויאמר לוט אלהם
19 קיט אל נא ארני : הנה נא מצא עבדך חן בעיניך ותגדל
חסדך אשר עשית עמדי להחיות את נפשי ואנכי לא
ב אוכל להמלט ההרה פן תדבקני הרעה ומתי : הנה

נא העיר הזאת קרבה לנוס שמה והוא מצער אמלטה
21 נא שמרה הלא מצער הוא ותחני נפשי : ויאמר אליו
הנה נשאתי פניך גם לדבר הזה לבלתי הפכי את
22 העיר אשר דברת : מהר המלט שמה כי לא אוכל
לעשות

לעשות דבר ער באך שמה על בן קרא שם העיר

24 23 צוער: השמש יצא על הארץ ולוט בא צעה: ויהוה

*Euertis
Deus Se-
dom, cate-
ras que ur-
bes.*

המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש מאת יהוה

מן השמים: ויהפך את הערים האל ואת כל הכפר כה

26 ואת כל ישבי הערים וצמח הארמה: ותבט אשתו

27 מאחריו ותהי נציב מלח: וישכם אברהם בבקר אל

28 המקום אשר עמד שם את פני יהוה: וישקף על פני

סדם ועמרה ועל כל פני ארץ הכפר וירא והנה עלה

29 קיטר הארץ כקיטר הכבשן: ויהי בשחת אלהים

*Lot libera-
tur per me-
rita Abra-
ham.*

את ערי הכפר ויזכר אלהים את אברהם וישלח את

לוט מתוך ההפכה בהפך את הערים אשר ישב בהן

לוט: ויעל לוט מצוער וישב בהר ושתי בנתיו עמו כי ל

*Egreditur
Lot ex Soar
& recipit se
in Spelun-
cam.*

ירא לשבת בצוער וישב במערה הוה ושתי בנתיו:

31 ותאמר הבכירה אל הצעירה אבינו זקן ואיש אין

*Patrem
Lot filia de-
cipiunt.*

32 בארץ לבוא עלינו כדרך כל הארץ: לכה נשקה את

33 אבינו ונשכרה עמו ונחיה מאבינו זרע: ותשקין

את אביהן ויין בלילה הוא ותבא הבכירה ותשכב את

34 אביה ולא ידע בשכבה ובקומה: ויהי ממחרת ותאמר נקוד על

הבכירה אל הצעירה הן שכבתי אמש את אבי

נשקנני ויין גם הלילה ובאי שכבי עמו ונחיה מאבינו

זרע: ותשקין גם בלילה הוא את אביהן ונתקם לה

הצעירה ותשכב עמו ולא ידע בשכבה ובקמה:

*Moabit-
rum origo.
Ammoni-
tarum ori-
go.*

37 36 ותהרין שתי בנות לוט מאביהן: ותלד הבכירה בן

38 ותקרא שמו מואב הוא אבי מואב עד היום: והצעירה

גם הוה ילדה בן ותקרא שמו בן עמי הוה אבי בני

*Cap. XX.
Peregrina-
tur Abra-
ham in
Gerar.*

א עמון עד היום: ויסע משם אברהם כ

ארצה הנגב וישב בין קדש ובין שור ויגר בגרר:

ויאמר אברהם אל שרה אשתו אחתי הוה וישלח

אבימלך

Sarah apprehenditur ab Abimelech.

3 אַבִּימֶלֶךְ מֶלֶךְ גֵּרָר וַיִּקַּח אֶת שָׂרָה׃ וַיִּבֹא אֱלֹהִים אֶל־
אַבְרָמָה בַּחֹלֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לָהּ הֲנִי מֵתָה עַל־הָאִשָּׁה
4 אֲשֶׁר־לָקַחְתָּ וְהוּא בְעַלְתָּ בְעַר׃ וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא־קָרַב
הָאִלֹּהִים וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי הַגּוֹי גַּם צְדִיק תִּהְיֶהנָּה׃ הֲלֹא הוּא־

Deus praecipit illi, ut eam marito reddat.

אָמַר לִי אַחְתִּי הוּא וְהִיא גַּם הוּא אָמְרָה אַחִי הוּא־
6 בְּתָם לְבָבִי וּבִנְקִיָּן כִּפִּי עָשִׂיתִי זֹאת׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
הָאֱלֹהִים בַּחֹלֹם גַּם אֲנִכִּי יָדַעְתִּי כִּי בְתָם לְבַבְךָ עָשִׂיתָ
זֹאת וְאַחֲשֶׁךְ גַּם אֲנִכִּי אוֹתְךָ מִחַטּוֹ לִי עַל־כֵּן לֹא־

Abimelech corripit Abraham, quod eam ipsi sororem esse significauerit. At illo excusationem reddit.

7 נִתְתִּיךָ לְנִגְעַת אִלֹּהִים׃ וְעַתָּה הֲשִׁבִי אֶשְׂרָת הָאִישׁ כִּי־
נָבִיא הוּא וְיִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ וְחַיָּה וְאִם אֵינְךָ מְשִׁיב דָּעַ כִּי־
8 מוֹת תָּמוּת אִתָּה וְכָל־אֲשֶׁר־לְךָ׃ וַיִּשָּׁכֶם אַבְרָמָה
בַּבֶּקֶר וַיִּקְרָא לְכָל־עֲבָדָיו וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים

9 הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּרְאוּ הָאֲנָשִׁים מֵאֵד׃ וַיִּקְרָא אַבְרָמָה
לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מַה עָשִׂיתָ לָנוּ וּמַה חָטָאתִי לָךְ
כִּי הִבְאֵרְתָּ עָלַי וְעַל־מַמְלַכְתִּי חָטָאתָ גְדֹלָה מֵעַשְׂיָם
י אֲשֶׁר לֹא־עָשׂוּ עֲשִׂיתָ עִמָּדִי׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָמָה אֶל־

11 אַבְרָהָם מַה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת־הַדְּבָרִים הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר
אַבְרָהָם כִּי אֲמַרְתִּי רַק אֵיךְ יֵרָאֵת אֱלֹהִים בְּמִקּוֹם הַזֶּה
וְהִרְגוּנִי עַל־דְּבַר אִשְׁתִּי׃ וְגַם אָמְנָה אַחְתִּי בֵּת אָבִי

12 הוּא אֶךְ לֹא־בְרַת אֲמִי וְתַהֲיִי לִי לְאִשָּׁה׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר
13 הִתְעוּ אֹתִי אֱלֹהִים מִבֵּית אָבִי וַאֲמַר לָהּ זֶה חֲסִדְךָ אֲשֶׁר־
תַּעֲשִׂי עִמָּדִי אֶל־כָּל־הַמִּקּוֹם אֲשֶׁר נִבּוֹא שָׁמָּה אֲמַרְי־

Abimelech magna munerum copia replet Abraham eique terra habitacionem offert.

14 לִי אַחִי הוּא׃ וַיִּקַּח אַבְרָמָה צֹאן וּבָקָר וְעֲבָדִים וּשְׂפָחֹת
טו וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם וַיֵּשֶׁב לוֹ אֶת שְׂרָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר

16 אַבְרָמָה הִנֵּה אֶרֶץ צִיִּן לְפָנֶיךָ בְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ שָׁב׃ וּלְשָׂרָה
אָמַר הִנֵּה נָתַתִּי אֵלָיךָ כָּסֶף לְאַחִיךָ הִנֵּה הוּא לְךָ כְּסוּת
17 עֵינַיִם לְכָל־אֲשֶׁר אִתְּךָ וְאֵת כָּל־וְנִכְחָתִי׃ וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם

אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת־אַבְרָמָה וְאֶת־אִשְׁתּוֹ
וְאִמְהַתּוֹ

28 ואמהתיו וילדו: כי עזר עזר יהוה בעד כל רחם לבית
אבימלך על דבר שרה אשת אברהם: *Deus medetur Abimelech, & seruis eius.*

ויהוה פקר את שרה כאשר אמר **כא** *Cap. XXI. Nascitur Ishac.*

2 ויעש יהוה לשרה כאשר דבר: ותהר ותלד שרה
לאברהם בן לזקניו למועד אשר דבר אתו אלהים:

3 ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה
לו שרה יצחק: *Pater circumcidit eum.*

4 וימל אברהם את יצחק בנו בן
שמונת ימים כאשר צוה אתו אלהים: ואברהם בן ה

6 מאת שנה בהולד לו את יצחק בנו: ותאמר שרה
יצחק עשה לי אלהים כל השמע יצחק לי: ותאמר

7 מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כילדתי בן
לזקניו: ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול

8 ביום הגמל את יצחק: ותרא שרה את בן הגר
המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק: ותאמר

9 לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא ירש
בן האמה הזאת עם בני עמי יצחק: וירעה הדבר מאד

11 בעיני אברהם על אודת בנו: ויאמר אלהים אל
אברהם אל ירע בעיניך על הנער ועל אמתך כל
אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה כי ביצחק

13 יקרא לך זרע: וגם את בן האמה לגוי אשימנו כי
זרע הוא: *Abraham relegat Ifmaelem cum matre qua errat in deserto.*

14 וישלח ותלך ותרתע במדבר באר שבע
ויכלו המים מן החמת ותשלך את הילד תחת

16 אחר השיחם: ותלך ותשב לה מנגד הרחק
כמטחי קשת כי אמרה אל ארצה במורת

הילד ותשב מנגד ותשא את קלה ותבך:
וישמע אלהים את קול הנער ויקרא מלאך

17 אלהים

Abraham relegat Ifmaelem cum matre qua errat in deserto. Deficiunt eis aquae; & apparet Angelus.

אלהים ואל הגר מן השמים ויאמר לה מה
 לך הגר אל תיראי כי שמע אלהים אל קול הנער
 באשר הוא שם: קומי שאי את הנער והחזיקי את
 ירך בו כי לגוי גדול אשימנו: ויפקח אלהים את
 עיניה ותרא באר מים ותלך ותמלא את החמת מים
 כותשק את הנער: ויהי אלהים את הנער ויגדל
 וישב במדבר ויהי רבה קשת: וישב במדבר פארן
 ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים: ס
 ויהי בעת ההוא ויאמר אבימלך ופיל שר צבאו אל
 אברהם לאמר אלהים עמך בכל אשר אתה עשה:
 ועתה השבעה לי באלהים הנה אסתשקר לך ולניני
 ולנכדי כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם
 הארץ אשר גרתה בה: ויאמר אברהם אנכי אשבע:
 כה והוכח אברהם את אבימלך על אדורת באר המים
 אשר גזלו עבדי אבימלך: ויאמר אבימלך לא ידעתי
 מי עשה את הדבר הזה וגם אתה לא הגדרת לי וגם
 אנכי לא שמעתי בלתי היום: ויקח אברהם צאן ובקר
 ותן לאבימלך וכרתו שניהם ברית: ויצב אברהם
 את שבע כבשת הצאן לברהן: ויאמר אבימלך אל
 אברהם מה הנה שבע כבשת האלה אשר הצבת
 לברהן: ויאמר כי את שבע כבשת תקח מירי בעבור
 תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת: על כן
 קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם:
 וכרתו ברית בבאר שבע ויקם אבימלך ופיל שר
 צבאו וישבו אל ארץ פלשתים: ויטע אשל בבאר
 שבע ויקרא שם בשם יהוה אל עולם: ויגר אברהם
 בארץ פלשתים ימיסרבים: פ

*Deus illi
 aquas of-
 tendit.
 Ismaelis
 exercitium;
 & contu-
 gium eius.*

*Abimelech
 pactum fa-
 cit cum
 Abraham.*

כב ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר

Cap. XXII.

2 ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני: ויאמר קחנא את
 בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל
 ארץ המדיה והעלהו שם לעלה על אחר ההרים אשר
 3 אמר אליך: וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו
 ויקח את שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי
 עלה ויקסולך אל המקום אשר אמר לו האלהים:
 4 ביום השלישי וישא אברהם את עינו וירא את
 המקום מרחק: ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם ה
 פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחורה
 ונשובה אליכם: ויקח אברהם את עצי העלה וישם
 6 על יצחק בנו ויקח בידו את האש ואת המאכלת
 וילכו שניהם יחדו: ויאמר יצחק אל אברהם אביו
 7 ויאמר אביו ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש והעצים
 ואיה השה לעלה: ויאמר אברהם אלהים יראה לו
 8 השה לעלה בניו וילכו שניהם יחדו: ויבאו אל המקום
 9 אשר אמר לו האלהים ויבן שם אברהם את המזבח
 ויערך את העצים ויעקר את יצחק בנו וישם אתו על
 10 המזבח ממעל לעצים: וישלח אברהם את דודו ויקח
 11 את המאכלת לשחט את בנו: ויקרא אליו מלאך
 יהוה מן השמים ויאמר אברהם: אברהם ויאמר
 12 הנני: ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש
 לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא
 13 חשכת את בנך את יחידך ממני: וישא אברהם את
 עינו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך
 אברהם ויקח את האיל והעלהו לעלה תחת בנו:
 14 ויקרא אברהם שם המקום ההוא יהוה יראה אשר
 15 יאמר היום בהר יהוה יראה: ויקרא מלאך יהוה לו
 16 אל אברהם שנית מן השמים: ויאמר בי נשבעתי

*Deus ten-
 tat Abr.
 cui precipit,
 ut filium
 Sacrificet.
 Abraham
 absque ulla
 repugnan-
 tia libenter
 obedit.*

*Abr. cum
 iam ad exe-
 cutionem
 accederet,
 remoratur
 à Deo.*

*Deus ite-
 rum iura-
 mento con-
 firmat Abr.
 facta pro-*

missa.

נאם יהוה כי יען אשר עשית את ההבט והיה ולא
 17 חשבת את בנה את יחידך: כי ברוך אברכה והרבה
 ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על
 18 שפת היסוד שזרעך את שער איביו: והתברכו
 19 בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקלי: וישב
 אברהם אל נעריו ויקחו וילכו יחדו אל באר שבע
 וישב אברהם בבאר שבע: פ

כ והיה אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה
 21 ילדה מלכה גסה הוא בני לנחור אחיך: ארז סויץ
 22 בכרו ואת כחו אחיו ואת קמואל אבי ארם: ואת
 כשר ואת חזו ואת פלדשו ואת דלף ואת בתואל:
 23 ובתואל ילד את דרכה שמנה אלה ילדה מלכה
 24 לנחור אחי אברהם: ופילגשו ושמה ראומה ותלד
 גסה הוא את טבח ואת גחס ואת תחש ואת מעכה:

*Ortus Rib-
cah.*

פ פ פ ה 5

Cap XXIII
*Numerus
 annorum
 Sarà &
 obitus illius*

אכנ ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים
 2 שני חיי שרה: ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון
 כ ועידא בארץ כנען ויבא אברהם לספר לשרה ולביתה:
 3 ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר:
 4 גרו ותושבו אנכי עמכם תנולי אחזרת קבר עמכם
 ה ואקברה מתי מלפני: ויענו בני חת את אברהם
 6 לאמר לו: שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו
 במבחר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו
 ז לא יכלה סמך מקבר מתך: ויקם אברהם וישתחו
 8 לעס הארץ לבני חת: וידבר אתם לאמר אם
 יש ארץ נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופנעו
 9 לי בעפרון בין צחר: ויתן לי את מערת המכפלה
 ג א א C אשר

אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי
בתיכם לאחוזת קבר: ועפרון ישב בתוך בני חת
ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל

באי שער עירו לאמר: לא אדני שמעני השדה
נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני
עמי נתתיה לך קבר מתך: וישתחו אברהם לפני
עם הארץ: וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר
אד אס אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני
ואזברה את מתי שמה: ויען עפרון את
אברהם לאמר לו: אדני שמעני ארץ ארבעטו

Abraham
intendit
emere ab
Hephron
speluncam
duplicem
dictam, in
sepulchrum
uxoris sua
Sarah.

מאת שקל כסף ביני ובינה מה הוא ואת
מתך קבר: וישמע אברהם אל עפרון וישקל
אברהם לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת

Celebratur
emptio.

ארבע מאות שקל כסף עבר לסחר: ויקם שדה
עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא השדה
והמערה אשר בו וכל העץ אשר בשדה אשר בכל
נכלו סביב: לאברהם למקנה לעיני בני חת בכל

באי שער עירו: ואחרי כן קבר אברהם את שרה
אשתו אל מערת שדה המכפלה על פני ממרא הוא

Abraham
sepelit uxo-
rem Sarah.

חברון בארץ כנען: ויקם השדה והמערה אשר בוכ
לאברהם לאחוזת קבר מאת בני חת: ס

ואברהם זקן בא בימים ויהוה ברוך את אברהם כד

Cap. XXIV
Abraham

בכל: ויאמר אברהם אל עברו זקן ביתו המשל בכל
אשר לו שים נתי יהוה תחת ירכי: ואשביעך ביהוה
אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה
לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבן: כי אל
ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק:
ויאמר אליו העבד אולי לאתאבה האשה ללכתה

jam senex
de filii Isaac
matrimonio
agit; ideo-
que servum
iuramento
constringit,
ne illi uxo-
rem capiat
nisi de stirpe
sua.

אחרי

אחרי אל הארץ הזאת ההשב אשיב את בנך אל-
 6 הארץ אשר יצאת משם: ויאמר אליו אברהם השמר
 7 לך פן תשיב ארתי בני שמה: יהוה אלהי השמים
 אשר לקחני מכירת אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר-
 לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ
 הזאת הוא שלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני
 8 משם: ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית
 9 משבעתי זאת רק את בני לא תשב שמה: וישם
 העבד את ידו תחת ירך אברהם אדניו וישבע לו על-

*Abit servus
 in terram,
 ubi erat ge-
 nus Abr*

*Eliezer in-
 vocat
 Deum, ut
 votis re-
 spondeat.*

הנערה קרי

*Ribcah ex
 Dei permif-
 su apparet
 ei.*

הנערה קרי

י הדבר הזה: ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו
 וילך וכל טוב אדניו בידו ויקסו לך אל ארם נהרים
 11 אל עיר נחור: ויברך הגמלם מחוץ לעיר אל באר
 12 המים לעת ערב לעת צאת השאכת: ויאמר יהוה
 אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד
 13 עם אדני אברהם: הנה אנכי נצב על עין המים וכנות
 14 אנשי העיר יצאת לשאב מים: והיה הנער אשר
 אמר אליה הטינא כדרך ואשתה ואמרה שתה וגם
 גמליך אשקה אתה הכחת לעבדך ליצחק ובה ידע
 15 כי עשית חסד עם אדני: ויהי הוא טרם כלה לרבר
 והנה רבקה יצאת אשר ילדה לבתואל בן מלכה
 16 אשת נחור אחי אברהם וכדה על שכמה: והנער
 טבת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ותרד העינה
 17 ותמלא כדה ותעל: וירץ העבד לקראתה ויאמר
 18 הגמיניני נא מעט מים מכרך: ותאמר שתה אדני
 19 ותמהר ותרד כדה על ידה ותשקהו: ותכל לה שקתו
 20 ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתת:
 כ ותמהר ותער כדה אל השקתו ותרץ עוד אל הבאר
 21 לשאב ותשאב לכל גמליו: והאיש משתאה לה

22 סַחֲרִישׁ לְרַעַת הַהֲצִלִיחַ יְהוָה דְּרַכּוֹ אִם-לֹא : וַיְהִי 22
 כַּאֲשֶׁר כָּלוּ הַגַּמְלִים לְשִׁתּוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נֹזֶם זֶהָב
 בַּקַּע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי צִמְדִים עַל-יָדָיָה עֲשָׂרָה זָהָב
 23 מִשְׁקָלָם : וַיֹּאמֶר בַּת-מִי-אֵת הַגִּידִי נָא לִי הִישׁ 23
 בֵּית-אָבִיךָ מָקוֹם לָנוּ לָלֶיךָ : וַתֹּאמֶר אֵלָיו בַּת-בְּתוּאֵל 24
 אַנְכִי בֶן-מֶלֶכָה אֲשֶׁר יֵלְדָה לְנַחֹר : וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם-כֹּה 24
 תִּבֶן גַּם מִסְּפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַם-מָקוֹם לָלוֹךְ : וַיִּקַּד הָאִישׁ 26
 27 וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה : וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדָנָי אֲבִרְהָם
 אֲשֶׁר לֹא-עֲזָב חֶסְדּוֹ וְאִמְתּוֹ מִעַם אֲדָנָי אַנְכִי בְּדֶרֶךְ
 28 נַחְנִי יְהוָה בֵּית אָחִי אֲדָנָי : וְהַרְץ הַנְּעֵר וְהַגֵּד לְבֵית
 29 אִמִּי כְּדַבְּרֵים הָאֵלֶּה : וּלְרַבְּקָה אֲחוֹשְׁמוֹ לְכֹן וּרְץ
 לְבֶן-אֵל הָאִישׁ הַחוּצָה אֶל-הָעֵין : וַיְהִי כִּרְאֹת אֶת-לִ
 30 הַנֹּזֶם וְאֵת הַצִּמְדִים עַל-יָדָי אֲחִתּוֹ וּכְשִׁמְעוֹ אֶת-דְּבָרַי
 רַבְּקָה אֲחִתּוֹ לֹאמַר כֹּה דִבֶּר אֵלַי הָאִישׁ וַיָּבֵא אֶל-
 31 הָאִישׁ וְהִנֵּה עֹמֵד עַל-הַגַּמְלִים עַל-הָעֵין : וַיֹּאמֶר כּוֹא 31
 בְּרוּךְ יְהוָה לְמַדָּה תַעֲמֵד בַּחוּץ וְאַנְכִי פְּנִיתִי הַבַּיִת
 32 וּמָקוֹם לְגַמְלִים : וַיָּבֵא הָאִישׁ הַבֵּיתָה וַיַּפְתַּח הַגַּמְלִים
 וַיִּתֵּן תְּבֹן וּמִסְּפּוֹא לְגַמְלִים וּמִים לְרַחֵץ רַגְלֵי וּרְגְלֵי
 33 הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ : וַיֵּשֶׁם לְפָנָיו לֶאֱכֹלוֹ וַיֹּאמֶר לֹא 33
 אֲכַל עַד אִם-דִּבַּרְתִּי דְּבָרִי וַיֹּאמֶר דִּבֶּר : וַיֹּאמֶר עֲבֹד 34
 אֲבִרְהָם אַנְכִי : וַיְהוֶה בְּרַךְ אֶת-אֲדָנָי מְאֹד וַיַּגְדֵּל לֵה
 35 וַיִּתֵּן לוֹ צֹאן וּבָקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וְעַבְדִּים וּשְׁפָחָת וּגַמְלִים
 וְחֲמָרִים : וַתֵּלֶד שָׂרָה אִשְׁרַת אֲדָנָי בֶּן לְאֲדָנָי אַחֲרָי 35
 36 וּקְנָתָהּ וַיִּתֵּן לוֹ אֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ : וַיִּשְׁבַּעֵנִי אֲדָנָי 37
 לֵאמֹר לֹא-תִקַּח אִשָּׁה לְבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר
 38 אַנְכִי יֹשֵׁב בְּאֶרְצוֹ : אִם-לֹא-אֶל-בֵּית אָבִי תֵלְדָה וְאֶל-
 39 מִשְׁפַּחְתִּי וּלְקַחְתָּ אִשָּׁה לְבְנִי : וַיֹּאמֶר אֶל-אֲדָנָי אֵלַי
 40 לֹא-תֵלְדָה הָאִשָּׁה אַחֲרָי : וַיֹּאמֶר אֵלַי יְהוָה אֲשֶׁר-מֵ
 הַתְּהַלְכְּתִי

Servus Deo gratias agit pro felici eventu

וגערה קרי

Laban illi occurrit obviam eumque domum adducit.

ויוסם קרי

Eliezer refert illis bona & divitias domini sui Abraham & sui adventus causam eonis.

התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך
 41 ולקחת אשר לבני ממשפחתי ומבית אבי : אז
 תנקה מאלתי כי תבוא אל משפחתי ואם לא
 42 יתנו לך והיית נקי מאלתי : ואבא היום אל
 העין ואמרי הוזה אלהי אדני אברהם אם ישך נני
 43 מצליח דרכי אשר אנכי הלך עליה : הנה אנכי
 נצב על עין המים והיה העלמה היצאת לשאב
 ואמרת אליה השקיני נני מעט מים מכרך :
 44 ואמרה אלי גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב
 מה הוא האשה אשר הכיח יהוה לבן אדני : אני
 טרם אכלה לדבר אל לפי והנה רבקה יצאת
 וכדה על שכמה ותרדה עינה ותשאב ואמר אליה
 46 השקיני נני : ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר
 שתה וגם גמליך אשקה ואשת וגם הגמלים השקתה :
 47 ואשאל אתה ואמר בת מי את ותאמר בתוואל
 בן נחור אשר ילדה לו מלכה ואשם הנזם על אפה
 48 והצמידים על ידיה : ואקד ואשתחוה ליהוה ואברך
 את יהוה אלהי אדני אברהם אשר הנחני בדרך
 49 אמת לקחת את בת אחי אדני לבנו : ועתה אם
 ישכם עשיתם חסד ואמת את אדני הגידולי ואם לא
 50 הגידולי ואפגרה עלימין אזו על שמאל : ויען לבן
 ובתואל ויאמרו מיהוה יצא הדבר לא נוכל דבר
 51 אליך רע או טוב : הנה רבקה לפניך קחולק ותהי
 52 אשר לבן אדניך באשר דבר יהוה : ויהי כן אשר
 שמע עבד אברהם את דברייהם ושתחו ארצה ליהוה :
 53 ויצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה
 54 ומגדנת נתן לאחיה ולאמה : ויאכלו וישתו הוא
 והאנשים אשר עמו וילינו ויקומו בבקר ויאמר שלחני
 לאדני

*Rogat eos,
 an placeat
 Isacco Rib-
 cah in ux-
 orem.*

*Ipsi autem
 eius conju-
 gio libenter
 assentiunt.*

לאדני C 3 2 2

הנערה קרי לאדני: ויאמר אחיה ואמה תשב הנער אתנו ימים נה
או עשור אחר תלך: ויאמר אלהם אל תאחרו ארתי 56
ויהוה הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדני: ויאמרו 57
נקרא לנער ונשאלה את פיה: ויקראו לרבקה 58
ויאמרו אליה התלכי עסיה אישה וזה ותאמר אלך:

וישלחו את רבקה אחתם ואת מנקהתה ואת עבד 59
אברהם ואת אנשיו: ויברכו את רבקה ויאמרו להם
אחתנו אתה לאלפי רבבה וירש זרעך את שער
שנאי: ותקם רבקה ונערה תיה ותרכבנה על הגמלים 61

Mittunt fi-
liam Rib-
cab cum
seruo, &
benedicunt
ei.

ותלכנה אחריה איש ויקח העבד את רבקה וילך:
ויצחק בא מכואב באר לחירא והוא יושב בארץ
הנגב: ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא
עיניו ויראוהנה גמלים באים: ותשא רבקה את עיניה
ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל: ותאמר אליה עבד
מה זה הלזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד
הוא אדני ותקח הצעיר ותתכס: ויספר העבד ליצחק
את כל הדברים אשר עשה: ויבאה יצחק האלהרה 65
שרה אמו ויקח את רבקה ותהילו לאשה ויאבהב

Ishac ducit
uxorem
Ribcab.

וינחם יצחק אחרי אמו:

ויספ אברהם ויקח אשה ושכה קטורה: ותלד לו את 66
זמרון ואת יקשן ואת מרון ואת מדין ואת ישבק ואת 67
שוח: ויקשן ילד את שבא ואת דדן ובני דדן היו 68
אשורם ולטושם ולאמים: ובני מדין עיפה ועפר וחנף 69
ואבירעו ואלדעה כל אלה בני קטורה: ויתן אברהם
את כל אשר לו ליצחק: ולבני הפילגשים אשר
לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו
בעורנו חי קדמה אל ארץ קדם: ואלה ימי שניתי 70
אברהם אשר חי מאת שנה ושבעים שנה וחמש
שנים

Cap. XXV.
Abraham
iterum n. a.
trimonium
contrahit.
& sex filios
nascit.

*Obitus
Abraham.
funus. &
sepulchrum
ejus.*

שנים: ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה וקוֹשְׁבֵעַ
וַיֵּאסֵף אֶל-עַמּוּי: וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנָיו
אֶל-מַעְרַת הַמַּכְפֵּלָה אֶל-שְׂדֵה עֶפְרָן בֶּן-צֹחַר הַחִתִּי
יֵאָשֶׁר עַל-פְּנֵי מִמְרָא: הַשְּׂדֵה אֲשֶׁר קָנָה אֲבִרְהָם מֵאֵת
בְּנֵי חֵת שָׁמָּה קָבַר אֲבִרְהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ: וַיְהִי אַחֲרָי
מוֹת אֲבִרְהָם וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יִצְחָק בְּנוֹ וַיֹּשֶׁב יִצְחָק
עַם-בְּאֵר לַחֵי רְאִי:
פ

*Posteritas
Ismaelis.
possessions
eorum. &
obitus ejus*

וַיֹּאֲלֶה תְּלִדָת יִשְׁמַעְאֵל בֶּן-אֲבִרְהָם אֲשֶׁר יִלְדָה הַגֵּר
הַמִּצְרִית שְׂפַחַת שָׂרָה לְאֲבִרְהָם: וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
יִשְׁמַעְאֵל בְּשֵׁמֹתָם לְתוֹלְדֹתָם בְּכֹר יִשְׁמַעְאֵל נָבִית
וְקָדְרוֹ וְאֲדָבָאֵל וּמְכַשֵּׁם: וּמִשְׁמַעוֹדוֹ וּמִהוּמָשָׂא: חָדָד
וְתִימָא וְטוֹרְנַפִּישׁ וְקַדְמָה: אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמַעְאֵל
וְאֵלֶּה שְׁמֹתָם בְּחִצְרֵיהֶם וּבְכִיּוֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר נְשִׂאִם
לְאִמָּתָם: וְאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמַעְאֵל מֵאֵת שְׁנֵה וּשְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וּשְׁבַע שָׁנַיִם וַיִּגְוַע וַיָּמָת וַיֵּאסֵף אֶל-עַמּוּי: וַיִּשְׁכְּנוּ
מַחוּלָה עַד-שׁוּר אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי מִצְרַיִם בְּאֶכָה אֲשׁוּרָה
עַל-פְּנֵי כָל-אֲחֵיו נָפַל:

פ פ פ פ פ

*Eventus
Ishac.*

וַיִּזְלַח תּוֹלְדַת יִצְחָק בֶּן-אֲבִרְהָם אֲבִרְהָם הוֹלִיד אֶת-
כִּי יִצְחָק: וַיְהִי יִצְחָק בֶּן-אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּקָחְתוֹ אֶת-
רַבְקָה בִּתְּחוּאֵל הָאֲרָמִי מִפְּדַן אֲרָם אֵחֹת לְבֶן
הָאֲרָמִי לוֹ לְאִשָּׁה: וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לַיהוָה לִנְכַח אִשְׁתּוֹ
כִּי עֲקָרָה הוּא וַיַּעֲתֵר לוֹ יְהוָה וַתֵּהָרֵב רַבְקָה אִשְׁתּוֹ:
וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקַרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם-כֵּן לְמַה זֶה אֲנִי
וַתִּלְךְ לְדַרְשׁ אֶת-יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ שְׁנֵי גֵימִים
קָרִי

*Ortus Fa-
hacobi. &
Esau.*

בְּכַטְנֵה וּשְׁנֵי לְאִמִּים מִמַּעַיִן יִפְרְדוּ וְלֹא-מִלֵּאָם יֵאֱמָר
וַיִּמְלְאוּ יָמֵיהֶם לְלִדְתָהּ וְהָיָה תוֹמָם
וְרֵב יַעֲבֹד צִעֹר:
בכטנה C 4 ג ר

בבטנה: ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער כה
 ויקראו שמו עשו: ואחרי כן יצא אחיו וידו אחרת²⁶
 בעקב עשו ויקרא שמו יעקב ויצחק בן ששים שנה
 בלדת אתם: ויגדלו הנערים ויהי עשו איש ידע ציד²⁷
 איש שרה ויעקב איש תם ישב אהלים: ויארב יצחק²⁸
 את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב: ויוד²⁹
 יעקב נזיר ויבא עשו מן השרה והוא עיף: ויאמר ל
 עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי
 עיף אנכי על כן קרא שמו אדום: ויאמר יעקב מכרה³¹
 כיום את בכרתך לי: ויאמר עשו הננה אנכי הולך³²
 למות ולמה זה לי בכרה: ויאמר יעקב השבעה לי³³
 כיום וישבע לו וימכר את בכרתו ליעקב: ויעקב נתן³⁴
 לעשו לחם ונזיר ערשים ויאכל וישת ויקם וילך ויבן
 עשו את הבכרה:

*Coquit Ja-
hacob lenti-
culas, &
illis emit à
fratre pri-
mogenitu-
ram.*

פ

ויהי רעב בארץ מצרים הרעב הראשון אשר היה בימי כן א
 אברהם וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים
 גררה: וירא אליו יהוה ויאמר אל תרד מצרימה שכן²
 בארץ אשר אמר אליך: גור בארץ הזאת ואהיה עמך:³
 ואברכה כילך ולזרעך אתן את כל הארצת האל
 והקמתי את השבעה אשר נשבעתי לאברהם אביך:
 והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את⁴
 כל הארצת האל והתכרכו בזרעך כל גויי הארץ:
 עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרת מצותיה
 חקות ותורתיו: וישב יצחק בגרר: וישאלו אנשי⁶
 המקום לאשתו ויאמר אחתי הוא כי ירא לאמר אשתי
 פני-הרגני אנשי המקום על דבקה כי טובת מראה
 הוא: ויהי כי ארכו לו שם הימים וישקף אבימלך מלך⁸
 פלשתים בער החלון וירא והנה יצחק מצחק את
 רבקה

*Cap. XXVI
Ihac famis
causa ten-
dit in Ge-
rar:
Vbi Deus
occurrit ei
in visione,
& praecepit
ut maneat
in terra illa.
Confirmans
ei promissa
facta patri
ejus Abrah.
Ishac iudi-
cat Ribcah
esse sororem
suam.
Abimeleh
conicit
Ribcah esse*

*uxorem esse
Ishac, cum
que repre-
hendit.*

9 רבקה אשתו : ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר אך הנה
אשתך הוא ואיך אמרת אחתי הוא ויאמר אלו יצחק
כי אמרתי פן אמות עליה : ויאמר אבימלך מה זאת
עשית לנו כמעט שכב אחר העם את אשתך והבאת
11 עלינו אשם : ויצו אבימלך את כל העם לאמר הננע

*Increscunt
opes, & di-
vitiis Ishac.*

12 באיש הזה ובאשתו מות יומת : ויזרע יצחק בארץ
הרוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו
13 יהוה ויגדל האיש וילך הלוך ונגדל עד כי גדל מאד :

*Invident ei
Pelishtim &
è terra ex-
terminant
illum.*

14 ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו
15 טו אתו פלשתים : וכל הבארת אשר הפרו עבדי אביו
בימי אברהם אביו סתמום פלשתים ומלאום עפר :
16 ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעטנו כי עצמת ממנו
17 מאד : וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם :
18 וישב יצחק ויחפר את בארת המים אשר הפרו בימי
אברהם אביו ויסתמום פלשתים אחרי מות אברהם
ויקרא להן שמות כשמת אשר קרא להן אביו :
19 ויחפרו עבדי יצחק בנחל ומצאו שם באר מים חיים :
20 כ ויריבו רעי גרר עסדעי יצחק לאמר לנו המים ויקרא
21 שם הבאר עשק כי הרעשקו עמו : ויחפרו
באר אחרת ויריבו גם עליה ויקרא שמה שטנה :
22 ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא
שמה רחכורת ויאמר כי עתה הרחיב יהוה לנו ופרינו

*Pergit Ishac
in Beer saba,
Deus ubi
apparet, &
benedicit.*

23 24 בארץ : ויעל משם באר שבע : וירא אליו יהוה כלילת
ההוא ויאמר אנכי אלהי אברהם אנכי אל תירא כי
אתך אנכי וברכתך והרחבתי את זרעך בעבור
כה אברהם עבדי : ויכן שם מזבח ויקרא בשם יהוה ויט

*Abimelech
Ishac amici-
tiam quarit :*

26 שם אהלו ויכרו שם עבדי יצחק באר : ואבימלך
הלך אליו מנרד ואחזר מרעהו ופיכל שר צבאו
ויאמר

בראשית תולדת כו כז CAP. 26. 27.

27 ויאמר אלהם יצחק מדוע באתם אלי ואתם שנאתם

28 אתי ותשלחוני מאתכם: ויאמרו ראו ראינו כי יהיה

יהודה עמך ונאמר תהי נא אלה בנינו בינינו וכינך

29 ונברתה ברית עמך: אם תעשה עמנו רעה כאשר

לא נגעונך וכאשר עשינו עמך רק טוב ונשלחך

בשלום אתה עתה ברוך יהוה: ויעש להם משתה ל

31 ויאכלו וישתו: וישכימו בבקר וישבעו איש לאחיו

32 וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום: ויהי ביום ההוא

ויבאו עבדי יצחק ויגדלו על אדות הבאר אשר חפרו

33 ויאמרו לו מצאנו מים: ויקרא אתה שבעה על כן

34 שם העיר באר שבע עד היום הזה: ויהי

עשו בן ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת

בארי החתי ואת בשמת בת אילן החתי: ותהי ילדה

מרת רוח ליצחק ולרבקה: ויהי כיוון כן

יצחק ותכהן עיניו מראת ויקרא את עשוי בנו הגדל

2 ויאמר אליו בני ויאמר אליו הנני: ויאמר הנה נא

3 זקנתי לא ירעת יום מותי: ועתה שאנא כליך תליך

4 וקשתך וצאה שרה וצודה לי צידה: ועשה לי מטעמים

כאשר אהבתי והביאה לי ואכלה בעבור תברכך

נפשי בטרם אמות: ורבקה שמעת בדבר יצחק אלה

5 עשו בנו וילך עשו השרה לצוד ציד להביא: ורבקה

אמרה אל יעקב בנה לאמר הנה שמעתי ארז אביך

7 מדבר אל עשו אחיך לאמר: הביאה לי ציד ועשה

לי מטעמים ואכלה ואברככה לפני יהוה לפני מותי:

8 ועתה בני שמע בקלי לאשר אני מצוה אתך: לך

9 נא ארז הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים

ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר אהב: והבאתי

לאביך ואכל בעבור אשר יברכך לפני מותו:

ויאמר

Esau cum eo faciunt.

Esau matrimonium contrahit cum filiabus Hitthai. Cap. xxvii.

Isaac senex iam, cecus & mori propinquus, appetit benedicere.

Esau. Praecipit illi ut sibi cibos afferat: quod Ribcah audiens manifestat Jacob, ut ipse eos ferat.

מח
באח
ה' יתירה

כו

11 ויאמר יעקב אל רבקה אמו הן עשו אחי איש שער
 12 ואנכי איש חלק: אולי משני אבי והייתי בעיניו
 13 במתעחה והבאתי עלי קללה ולא ברכה: ותאמר
 14 לו אמו עלי קללה בני אך שמע בקלי ולך קח לי:
 15 וילך ויקח ויבא לאמו ותעש אמו מטעמים כאשר
 16 טואהב אביו: ותקח רבקה את בני עשו בנה
 הנדל החמרת אשר אתה בכירת ותלבש את
 17 יעקב בנה הקטן: ואת עררת גרי העזים הלבשה
 18 על ידיו ועל חלקת צואריו: ותתן את המטעמים ואת
 19 הלחם אשר עשתה ביד יעקב בנה: ויבא אל אביו
 20 ויאמר אבי ויאמר הנני מי אתה בני: ויאמר יעקב אל
 אביו אנכי עשו בכרך עשיתי כאשר דברת אלי קום
 כנא שבה ואכלה מציד בעבור תברכני נפשך: ויאמר
 יצחק אל בנו מה זה מהרת למצא בני ויאמר כי הקרה
 21 יהוה אלהיך לפני: ויאמר יצחק אל יעקב גשה נא
 22 ואמשך בני האתה זה בני עשו אמר לא ויגש יעקב אל
 יצחק אביו וימשהו ויאמר הקל קול יעקב והידיים ידי
 23 עשו: ולא הכירו כי היו ידי בני עשו אחיו שערת
 24 כה ויברכהו: ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר אני: ויאמר
 הגשה לי ואכלה מציד בני למען תברכך נפשי ויגש
 26 לו ויאכל ויבא לו ויושרת: ויאמר אליו יצחק אביו
 27 גשה נא ושקה לי בני: ויגשו וישק לו וירח את ריח
 28 בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר
 29 ברכו יהוה: ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני
 הארץ ורב דגן ותירש: יעבדוך עמים וישתחו לך
 לאמים הוה גביר לאחיו וישתחו לך בני אמך ארריך
 ל ארור ומברכך ברוך: ויהי כאשר כלה יצחק לברך
 את יעקב והי אף יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו
 ועשו

*Fabacob
 patrem adit
 & benedi-
 ctionem ab
 eo petit.*

*Ishac non
 agnoscit
 ipsum.*

*Comedit de
 eibis ejus.
 Osculatur
 eum, ejus-
 que suavem
 odorem mi-
 raturus, be-
 nedicit ei.*

*Ab egressu
 Fabacob,
 statim*

ושתחו קרי

בראשית תולדת כז. CAP. 27.

31 ועשו אחיו בא מצידו: ^{ingreditur Esau.} ויעשגם הוא מטעמים ויבא

לאביו ויאמר לאביו יקם אביו ואכל מציד בנו בעבר

32 תברכני נפשך: ויאמר לו יצחק אביו מי אתה ויאמר

33 אני בנך בכרך עשו: ויחרד יצחק חרדה גדלה עד

מאד ויאמר מי אפוא הוא הצר ציד ויבא לי ואכל

34 מכל במרס תבוא ואברכה וגם ברוך יהיה: ^{Civi rogat parentem.} כשמע

עשו את דברי אביו ויצעק צעקה גדלה ומרה עד

מאד ויאמר לאביו ברכני גם אני אבי: ^{ut sibi etiam benedicat.} ויאמר באלה

אחך במרמה ויקח ברכתך: ויאמר הכי קרא שמו

35 יעקב ויעקבני זה פעמים את בכרתי לקח והנה עתה קסמך

37 לקח ברכתי ויאמר הלא בצלת לי ברכה: ויען

יצחק ויאמר לעשו הן גביר שמתיו לך ואת כל אחיו

נתתי לו לעבדים ודגן ותירש סמכתיו ולכה אפוא

38 מה אעשה בני: ויאמר עשו אל אביו הברכה אחרת

הוא לך אבי ברכני גם אני אביו וישא עשו קלו ויבך:

39 ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה משמני הארץ יהיה ^{Ishac, ejus planctu commotus, benedicit ei.} מ

אחך תעבד והיה כאשר תרד ופרקת עלו מעל

צוארך: ^{& Esau mortem fratri minatur.} וישטם עשו את יעקב עד הברכה

40 אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלכו יקרבו ימי אבל

אבי ואהרנה את יעקב אחי: ויגד לרבקה את דברי

עשו בנה הנדל ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן

ותאמר אליו הנה עשו אחי מתנחם לך להרגך:

41 ועתה בני שמע בקלי וקום ברח לך אל לבן אחי

42 חרנה: וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת

אחך: עד שוב אף אחי ממך ושכח את אשר מה

עשית לו ושלחתי ולקחתך משם למה אשכח גם

43 שניכם יום אחד: ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי ^{ק וצורה}

מפני

Cap. xxviii. Ishac commendat Iacob, ut eat in terram Laban, & ex ejus filiabus uxorem accipere studeat: ac illi iterum benedicit.

Esau ducit uxorem Ismaelis filiam.

Somnus scala Jacobi: ubi Deus illi magna incrementa & in patriam reducturum promittit.

כח מפני בנות חת אמלך יעקב אשה מבנות חת
כח כאלה מבנות הארץ למה לי חיים: ויקרא יצחק אל-
יעקב ויברך אותו ויצוהו ויאמר לו לא תקח אשה
2 מבנות כנען: קום לך פדנה ארם ביתה בתואל אבי
3 אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך: ואל
4 שדי יברך אתך ויפרך וירכך והיית לקהל עמים: ויתן
לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך לרשתך
האת ארץ מגיד אשר נתן אלהים לאברהם: וישלח
יעקב את יעקב וילך פדנה ארם אל לבן בן בחואל
6 הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו: וירא עשו כי ברכך
יעקב את יעקב ושלח אתו פדנה ארם לקחת לו
משם אשה בכרכו אתו ויצו עליו לאמר לא תקח
7 אשה מבנות כנען: וישמע יעקב אל אביו ואל אמו
8 וילך פדנה ארם: וירא עשו כי רעות בנות כנען בעיני
9 יצחק אביו: וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלתו
בת ישמעאל בן אברהם אחות נביות ערל נשיו
לו לאשה:
7 ו י ס ס ס
11 ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה: ויפגע במקום
וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם
12 מראשתיו וישכב במקום ההוא: ויחלם והנה סלם
מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי
13 אלהים עלים וירדים בו: והנה יהוה נצב עליו ויאמר
אני יהוה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר
14 אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך: והיה זרעך
כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה
15 ונברכו בך כל משפחת האדמה ובזרעך: והנה אנכי
עמך ושמרתך בכל אשר תלך והשבתיך אל-
האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את
אשר

אשר דברתי לך: וייקץ יעקב משנתו ויאמר איכן יש טו

יהוה במקום הזה ואנכי לא ידעתי: ויראו יאמר מה 16

נורא המקום הזה אין זה כי אסבית אלהים וזה שער

השמים: וישכם יעקב בבקר ויקח את האבן אשר 17

שם מראשתיו וישם אתה מצבה ויצק שמן על-

ראשה: ויקרא את שם המקום ההוא בית אל 18

ואולם לזו שם העיר לראשנה: וידר יעקב נדר לאמר 19

אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי

הולך ונתן לי לחם לאכל ובגר ללבש: ושבתים

בשלוש אל בית אבי והיה יהוה לי לאלהים: והאבן 20

הזאת אשר שמת מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר

תתן לי עשר אעשרנו לך: וישם יעקב רגליו וידר כט

ארצה בני קדם: ויראו הנה באר בשדה והנה שם 2

שלשה עררי צאן רבצים עליה פי מן הבאר ההוא

ישקו העדרים והאבן גדלה על פי הבאר: ונאספו 3

שמח כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר

והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר

למקמה: ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו 4

מחרן אנחנו: ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחורה

ויאמרו ידענו: ויאמר להם השלוש לו ויאמרו שלום 6

והנה רחל בתו באה עם הצאן: ויאמר הן עור היום 7

גרול לא ערת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו:

ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים וגללו 8

את האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן: עורנו מדבר 9

עמם ורחל באה עם הצאן אשר לאבירה כירעה

הוא: והי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי

אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויש יעקב ויגל את האבן

מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו: וישקו 10

יעקב

Jacob excitatur a somno, & perterritus inquit, illam esse caeli januam. Tulit lapidem, & eum in signum constituit, vocans locum illum Beth-El; & votum Deo facit.

Cap. XXIX

Quarit a pastoribus circa Laban.

Supervenit Rachel cum ovibus, & ille potum dat eis.

23

12 יעקב לרחל וישא את קלו ויבד: ויגד יעקב לרחל כי
 אחי אביה הוא וכי בן דבקה הוא ותרץ ותגד לאביה:
 13 ויהי כשמע לבן את שמע יעקב בן אחתו וירץ
 לקראתו ויחבק לו וינשק לו ויביאהו אל ביתו ויספר
 14 ללבן את כל הדברים האלה: ויאמר לו לבן אף
 טו עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדשימים: ויאמר לבן
 ליעקב הכי אחי אתה ועבדתי חנם הגידה לי מה
 16 משכרתך: וללבן שתי בנות שם הגדלה לאה ושם
 17 הקטנה רחל: ועיני לאה רבות ורחל היתה
 18 יפרת תאר ויפת מראה: ויאהב יעקב את רחל
 ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה:
 19 ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש
 כ אחר שבה עמדי: ויעבד יעקב ברחל שבע שנים
 21 והיו בעיניו כימים אחרים באהבתו אתה: ויאמר יעקב
 אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה:
 22 ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה: והיו
 23 בערב ויקח את לאה בתו ויבא אתה אליו ויבא אליה:
 24 ויתן לבן לה את זלפה שפחתו ללאה בתו שפחה:
 כה והיו בכקרו והנה הוא לאה ויאמר אל לבן מה זאת
 עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני:
 26 ויאמר לבן לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני
 27 הבכירה: מלא שבע זאת ונתנה לך גם את זאת
 בעבדך אשר תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות:
 28 ויעש יעקב כן וימלא שבע זאת ויתן לו את רחל בתו
 29 לו לאשה: ויתן לבן לרחל בתו את בלהה שפחתו
 ללה לשפחה: ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל
 30 מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות: וירא
 יהוה כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה:
 ותהר

*Jahacob illi
 cognatio-
 nem suam
 refert. &
 ipsa parenti
 indicat.*

*Convenit
 cum Laban
 ut ei septen-
 nium pro
 Rachel in-
 servias.*

*Exacto
 tempore i
 Laban in
 locum Ra-
 chel dedit
 Jahacob
 Leah.*

*Jahacob
 iterum
 septennium
 pro Rachel
 inservit; &
 Laban dat
 illam ei in
 uxorem.*

32 ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי
33 ראה יהוה בעניי כי עתה יאהבני אישי: ותהר עוד
ותלד בנותאמר כי שמע יהוה כי שנאה אנכי ויתן

*Parit Leah
Reuben Sim-
hon Levi &
Fehudah.*

לי גם את זה ותקרא שמו שמעון: ותהר עוד ותלד
בן ותאמר עתה הפעם ילוה אישי אלי כי ילדתי לו
שלשה בנים על כן קרא שמו לוי: ותהר עוד ותלד לה
בן ותאמר הפעם אורה את יהוה על כן קראה שמו

א יהודה ותעמד מלדת: ותרא רחל כי לא ילדה **ל** Cap. XXX:

ליעקב ותקנא רחל באחיה ותאמר אל יעקב הבה
לי בניסואם אין מתה אנכי: ויחראף יעקב ברחל
ויאמר התחרת אלהים אנכי אשר מנע ממך פרי
בטן: ותאמר הנה אמת בלהה בא אליה ותלד על
ברכי ואבנה גם אנכי ממנה: ותתן לו ארת בלהה

*Bilhah, ser-
va Rachel,
parit Dan
& Napht-
hali.*

שפחתה לאשה ויבא אליה יעקב: ותהר בלהה ותלד
ליעקב בן: ותאמר רחל דגני אלהים וגם שמע בקלי
6 ויתן לי בן על כן קראה שמו דן: ותהר עוד ותלד
בלהה שפחת רחל בן שני ליעקב: ותאמר רחל
נפתולי אלהים ונפתלתי עם אחתי גם יכלתי ותקרא

*Silpah, ser-
va Leah,
parit Gad
& Aser.*

שמו נפתלי: ותרא לאה כי עמדה מלדת ותקח את
7 זלפה שפחת רחל ותתן אותה ליעקב לאשה: ותלד
זלפה שפחת לאה ליעקב בן: ותאמר לאה בנך
11 ותקרא את שמו גד: ותלד זלפה שפחת לאה בן שני
12 ליעקב: ותאמר לאה באשרי כי אשרוני בנות ותקרא
13 את שמו אשר: וילד ראובן כימי קציר חטים ומצא
14 דודאים בשדה ויבא אתם אל לאה אמו ותאמר רחל
אל לאה תנינא לי מדודאי בנך: ותאמר לה רחמך טו
קחתך את איש ולקחת גם את דודאי בני ותאמר
רחל לבן ישב עמך הלילה תחת דודאי בנך: ויבא
16 יעקב

*Reuben af-
fert man-
dragoras
matri. &
Rachel pe-
tit ab ipsa
ut det sibi
de illis, pro
quibus ipse*

כאנר קרי

*mariti
usum conce-
dit.*

*Leah parit
etiam Issa-
char, Zebu-
lon, & Di-
nah.*

*Recordatus
est Dominus
Rachel, &
concedit ei
filium Jo-
seph.*

יעקב מן השדה בערב ותצא לאה לקראתו ותאמר
 אלי תבוא כי שכר שכרתך בדודאי בניו ישכב עמה
 17 בלילה הוא: וישמע אלהים אל לאה ותהר ותלד
 18 ליעקב בן חמישי: ותאמר לאה נתן אלהים שכרי
 אשר נתתי שפחתי לאישי ותקרא שמו יששכר:
 19 ותהר עוד לאה ותלד בן ששי ליעקב: ותאמר לאה
 20 זכרני אלהים אתי זכר טוב הפעם יזבלני אישי כי
 21 ילדתי לו ששה בנים ותקרא את שמו זבלון: ואחר
 22 ילדה בת ותקרא את שמה דינה: ויזכר אלהים את
 23 רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה: ותהר
 24 ותלד בן ותאמר אסף אלהים את חרפתי: ותקרא
 25 בנה את שמו יוסף לאמר יסף יהוה לי בן אחר: ויהי
 באשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לבן
 26 שלחני ואלכר אל מקומי ולארצי: תנה את נשי
 ואת ילדי אשר עבדתי אתך בהן ואלכר כי אתה
 27 ידעת את עבדתי אשר עבדתך: ויאמר אליו לבן אמר
 נא מצאתי חן בעיניך נחשתי ויברכני יהוה בגלגלך:
 28 ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה: ויאמר אליו אתה
 29 ידעת את אשר עבדתך ואת אשר היה מקנה אתי:
 ל פי מעט אשר היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך יהוה
 אתך לרגלי ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי:
 30 ויאמר מה אתך לך ויאמר יעקב לא תתן לי
 מאומה אם תעשה לי הדבר הזה אשובה ארעה
 31 צאנך אשמר: אעבר בכל צאנך היום הסר משם כל
 32 שהי נקר וטלוא וכר שהחום בכשבים וטלוא
 33 ונקד בעזים והיה שכרי: וענתה כי צדקתי ביום מחר
 כי תבוא על שכרי לפניך כל אשר איננו נקר וטלוא
 34 בעזים וחום בכשבים גנוב הוא אתי: ויאמר לבן הן

ל ד א ד

לו יהי כדברך : ויסר ביום ההוא את רחתישים לה
 העקדים והטלאים ואת כל העוים הנקרות והטלאות
 כל אשר לבן בו וכל חוספכשבים ויתן ביד בניו :
 וישם דרך שלשת ימים בינו ובין יעקב ויעקב רעה את
 36 צאן לבן הנותרת : ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולו
 37 וערמון ויפצל בהן פצלות לבנות מחשף הלבן אשר
 על המקלות : ויצנ את המקלות אשר פצל ברהטים
 38 בשקתות המים אשר תבאן הצאן לשותות לנכח
 הצאן ויחמנה בבאן לשותות ויחמו הצאן אל המקלות
 39 ותלדן הצאן עקדים נקדים וטלאים : והכשבים הפריד מ
 יעקב וירגן פני הצאן אל עקד וכל חוס בצאן לבן
 וישת לו עדרים לבדו ולא שתם על צאן לבן : והיה
 41 בכל יחס הצאן המקשרות ושם יעקב את המקלות
 לעיני הצאן ברהטים ליחמנה במקלות : ובהעטיפ
 42 הצאן לא ישים והיה העטפים ללבן והקשרים ליעקב :
 ויפריץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות
 43 ועבדים וגמלים וחמרים : וישמע את דברי בני לבן

*Virgarum
industria.*

Cap. XXXI **לא**

לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו ומאשר
 לאבינו עשה את כל הכבוד הזה : וירא יעקב את
 2 פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום : ויאמר
 3 יהוה אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך
 4 ואהיה עמך : וישלח יעקב ויקרא לרחל וללאה
 5 השדרה אל צאנו : ויאמר להן ראה אנכי את פני ה
 אביכן כי איננו אלי כתמול שלשום ואלהי אבי היה
 6 עמדי : ואתנה דעתו כי בכל כחי עבדתי את אביכן :
 7 ואביכן התל ביו החלף את משכדתי עשרת מנים
 8 ולא נתנו אלהים להרע עמדי : אם כה יאמר נקדים
 יהיה שכרך וילדו כל הצאן נקדים ואם כה יאמר
 עקדים

*Deus præ-
cipit Jaha-
cob, ut in
patriam
redcat.
4 Iahacob
vocat uxo-
res suas, eis
parentis
fallacias
aperit, &
quod sibi
Deus præ-
cepit.*

קפי

23

9 עקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן עקדים: ויצל
 י אלהים את מקנה אביכם ויתן לי: ויהי בעת יחס
 הצאן ואשא עיני וארא בחלום והנה העתדים העלים
 11 על הצאן עקדים נקדים וברדים: ויאמר אלי מלאך
 12 האלהים בחלום יעקב ואמר הנני: ויאמר שאנני
 עינך וראה כל העתדים העלים על הצאן עקדים
 נקדים וברדים כי ראיתי את כל אשר לבן עשה לך:
 13 אנכי האל בירת אל אשר משחת שם מצבה אשר
 נדרת לי שם נדר עתה קום צאמן הארץ הזאת ושוב
 14 אל ארץ מולדתך: ותען רחל ולאח ותאמרנה לו
 15 טו העוד לנו חלק ונחלה בבית אבינו: הלא אנכריות
 16 נחשבנו לו כי מכרנו ויאכל גם אכול את פספנו: כי
 כל העשר אשר הציל אלהים מאבינו לנו הוא ולבנינו
 17 ועתה כל אשר אמר אלהים אליך עשה: ויקם
 18 יעקב וישא את בניו ואת נשיו על הגמלים: וינג
 19 את כל מקנהו ואת כל רכשו אשר רכש מקנה
 קנינו אשר רכש בפרץ ארם לבוא אל יצחק אביו
 20 ארצה כנען: ולבן הלך לגזו את צאנו ותגנב רחל
 כ את התרפים אשר לאביה: ויגנב יעקב את לב לבן
 21 הארמי על כלי הגיד לו כי ברח הוא: ויברח הוא
 וכל אשר לו ויקסו ועכר את הנהר וישם את פניו הר
 22 הגלעד: ויגר ללבן ביום השלישי כי ברח יעקב: ויקח
 23 את אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת ימים וירדק
 24 אתו בהר הגלעד: ויבא אלהים אל לבן הארמי
 בחלום הלילה ויאמר לו השמר לך פן תדבר עם
 כה יעקב מטוב עד רע: וישג לבן את יעקב ויעקב תקע
 את אהלו בהר ולבן תקע את אחיו בהר הגלעד:
 25 ויאמר לבן ליעקב מה עשית ותגנב את לבבי ותנהג
 ד ב כ א ד את

*Illi ipsi re-
 spondent:
 nunc igitur
 omnia, quae
 dixit Deus
 tibi, facito.*

*Abit Iaba-
 cob cum
 omnibus
 suis: & Ra-
 hel furatur
 idola.*

*Laban de
 his admoni-
 tus, insequi-
 tur, & asse-
 quitur eos.
 26 Iahacob
 reprehendi-
 tur à Laban
 quod ab ipso
 auferit,
 & ejus ido-
 la surripue-
 rit.*

קמץ ב' ק

CAP. 31 בראשית ויצא לא

את־בנתי כשביות־חרב: למה־נחבאת לברח־ותגנב
אתי־ולא־הגדרת לי־ואשלחך בשמחה ובשרים־בתך
ובכנור: ולא־נמשתני לנשק לבני־ולבנתי עתה
הסבלת־עשו: יש־לא־לירי־לעשורת עמכם רע ואלהי
אביכם אמשׁ אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם־
יעקב מטוב עד־רע: ועתה הלך הלכת פי־נכסף ל
נכספתה לבית אביך למה־גנבת את־אלהי: ויען
יעקב ויאמר ללבן פי־ראתי כי אמרת־י פן־תגזל את־
בנותיך מעמי: עם אשר תמצא את־אלהיך לא יחיה
נגד אחינו הכר לך מה עמדי וקח לך ולא ידע יעקב
פי־רחל גנבתם: ויבא לבן באהל־יעקב ובאהל לאה
ובאהל שתי האמהות ולא מצאו־יצא מאהל לאה
ויבא באהל־רחל: ורחל לקחה את־התרפים
ותשמם בכר הנמל ותשב עליהם וימשש לבן את־כל
האהל ולא מצא: ותאמר אל־אביה אל־יחר בעיני לה
אדני כי לוא אוכל לקום מפניך כי־דרה נשים לי
ויחפשו־לא מצא את־התרפים: ויחר ליעקב וירב
בלבן ויען יעקב ויאמר ללבן מה־פשעי מה חטאתי
כי דלקת אחרי: כי־מששת את־כל־כלי מה
מצאת מכל כלי־ביתך שים כה נגר אחי ואחייך
ויוכיחו בין־שנינו: זה עשרים שנה אנכי עמך
רחליך ועזיך לא שכלו ואילי צאנך לא אכלתי:
טרפה לא הבאתי אליך אנכי אחטנה מדי תבק שנה
גנבתי יום וגנבתי לילה: הייתי ביום אכלני חרב מ
וקרח בלילה ותדר שנת־מעני: זה לי עשרים
שנה בביתך עבדתך ארבע־עשרה שנה בשתי
בנותיך ושש שנים בצאנך ותחלף את־משכרתי
עשרת־מנים: לולי אלהי אבי אלהי אברהם ופחד

Ille à se cuit
pam rejicit
negans se
furatum
idola.

יצחק

יצחק היה לי כי עתה ריקם שלחתי את עני ואת
 43 יגיע כפי ראה אלהים ויוכח אמש: ויען לבן ויאמר
 אל יעקב הבנות בנותיו הבנים בני והצאן צאני וכל
 אשר אתה ראה ליהוה ולבנתי מה אעשה
 44 לאלה היום או לבנתי אשר ילדו: ועתה
 לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד
 מה ביני ובינך: ויקח יעקב אבן וירמה מצבה:
 46 ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים
 47 ויעשו גל ויאכלו שם על הגל: ויקרא לו לבן יצר
 48 שהדותא ויעקב קרא לו גלעד: ויאמר לבן הגל הזה
 49 עד ביני ובינך היום על כן קרא שמו גלעד: והמצפה
 אשר אמר יצף יהיה ביני ובינך כי נסתר איש מרעהו:
 50 אם תענה ארץ בנתי ואם תקח נשים על בנתי אין
 51 איש עמנו ראה אלהים עד ביני ובינך: ויאמר לבן
 ליעקב הנתי הגל הזה והנרה המצבה אשר יריתי ביני
 52 ובינך: עד הגל הזה והוערה המצבה אם אני לא אעבר
 אליך ארץ הגל הזה ואם אתה לא תעבר אלי ארץ
 53 הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה: אלהי אברהם
 54 ואלהי נחור ישפטו בינינו אלהי אביהם ויעקב
 כפחור אביו יצחק: ויזבח יעקב זבח בהר ויקרא לאחיו
לב לאכל לחם ויאכלו לחם ולינו בהר: וישכם לבן
 כפקר וישק לבניו ולבנותיו ויברך אתהם וילך וישב
 2 לבן למקמו: ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי
 3 אלהים: ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה
 ויקרא שם המקום ההוא מחנים:

*Uterque
 fedus per-
 cutiunt.
 quod al-
 ter alteri
 nullam un-
 quam no-
 xam infe-
 ret.*

Cap. xxxii.

פ פ פ ח 8

Mittit Ia-
 bacob nun-

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה
 שער D 3 ג ד

5 שְׁעֵיר שְׂדֵרָה אָדוּם: וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן הֵן
 לְאֲדֹנָי לַעֲשׂוּ כֹּה אָמַר עֲבַדְךָ יַעֲקֹב עִם לְבֹן גִּרְתִּי וְאֶחָד
 6 עַד-עֵתָהּ: וַיְהִי לִי שׂוֹר וְחִמּוֹר צֹאן וְעֵבֶד וּשְׂפָחָה
 וַיִּשְׁלַחְהָ לְהַגִּיד לְאֲדֹנָי לְמַצְאֵן בְּעֵינֶיהָ: וַיִּשְׁבוּ
 7 הַמַּלְאָכִים אֶל-יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאוּ אֵל אֶחָד אֶל-עֵשׂוֹ
 8 וְגַם הֵלֵךְ לִקְרֹאתְךָ וְאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ: וַיִּירָא
 יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ וַיַּחֲזֵן אֶת-הָעַם אֲשֶׁר-אִתּוֹ וְאֶת-
 9 הַצֹּאן וְאֶת-הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים לְשְׁנֵי מַחֲנֹת: וַיֹּאמֶר אִם-
 יָבוֹא עֵשׂוֹ אֵל-הַמַּחֲנֶה הָאֶחָת וְהִכְהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה
 הַנִּשְׂאָר לְפָלִיטָה: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אֲבִי אַבְרָהָם
 וְאֱלֹהֵי אֲבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֵלֵךְ אֵלַי שׁוֹב לְאֶרֶץ-
 10 וְלִמְוֹלָדְתְךָ וְאִישִׁיבָה עִמָּךְ: קִשְׁנֹתַי מִכָּל הַחֲסָדִים
 וּמִכָּל-הָאֲמֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עֲבַדְךָ כִּי בְמִקְלִי עֲבַרְתִּי
 11 אֶת-הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לְשְׁנֵי מַחֲנֹת: הֲצִילֵנִי נָא
 מִיַּד אַחִי מִיַּד עֵשׂוֹ כִּי-יִרְאֶה אֲנִי אֹתוֹ פֶּן יָבוֹא וְהִכָּנִי אִם-
 12 עַל-בָּנִים: וְאֵתָה אֲמַרְתָּ הִיטֵב אִישִׁיב עִמָּךְ וְשָׁמַתִּי אֶת-
 13 זֶרְעֶךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא-יִסְפָּר מִרְבּוֹ: וַיֵּלֶן שֵׁם בְּלִילָה
 14 הַהוּא וַיִּקַּח מִן-הַבָּקָר בִּידוֹ מִנְחָה לַעֲשׂוֹ אַחִיו: עֲוִים טוֹ
 15 מֵאֲתִים וְתִשִׁים עֲשָׂרִים רְחֵלִים מֵאֲתִים וְאֵלִים עֲשָׂרִים
 16 גְּמָלִים מִיִּנְקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלֹשִׁים פְּרוֹת אַרְבַּעִים וּפְרִים
 17 עֶשְׂרֵה אֲתָנֹת עֲשָׂרִים וְעֵרִים עֶשְׂרֵה: וַיִּתֵּן בְּיַד עֲבָדָיו
 עֵדֶר עֵדֶר לְבָדוֹ וַיֹּאמֶר אֶל-עֲבָדָיו עֲבְדוּ לִפְנֵי וְרוּחַ
 18 תְּשִׂימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר: וַיְצַו אֶת-הָרֹאשׁוֹן לֵאמֹר כִּי-
 יִפְגַּשְׁךָ עֵשׂוֹ אַחִי וְשָׂאֲלֶךָ לֵאמֹר לְמִי אַתָּה וְאָנֹכִי תֵלֶךְ
 19 וְלִמִּי אֱלֹהֵי לִפְנֵיךָ: וְאֲמַרְתָּ לַעֲבַדְךָ לַיַּעֲקֹב מִנְחָה הוּא
 שְׁלוּחָה לְאֲדֹנָי לַעֲשׂוֹ וְהִנֵּה גַם הוּא אַחֲרֵינוּ: וַיְצַו גַּם כִּי-
 אֶת-הַשְּׂנֵי גַם אֶת-הַשְּׂלִישִׁים גַּם אֶת-כָּל-הַחֲלָכִים אַחֲרֵי
 הָעֵדֶרִים לֵאמֹר כִּדְבַר הַזֶּה תִּדְבְּרוּן אֶל-עֵשׂוֹ בְּמַצְאֵכֶם
 אֹתוֹ

tios ad
 Esau fra-
 trem suum.
 ut ejus gra-
 tiam aucu-
 pentur.
 Redeunt
 nuntii, &
 adventum
 Esau cum
 400. viris,
 indicant ei.

Iahacob
 orat Deum,
 ut ipsum a
 fratre eri-
 piat.

Munus ma-
 gnificum
 parat, ut
 fratris iram
 mitiget.

Instruit ser-
 vos suos in
 his, qua
 fratri di-
 cenda.

21 וְאָמַרְתָּס גַּם הִנֵּה עֹבֵרְךָ יַעֲקֹב אַחֲרֵינוּ כִּי אָמַר
 אֲכַפְּרָה פָּנָיו בַּמְּנַחָה הַהִלְכֶתָ לִפְנֵי וְאַחֲרֵי כֵן אֲרֹאֶה
 22 פָּנָיו אוֹלֵי יֵשׂא פָּנָיו וְתַעֲבֹר הַמְּנַחָה עַל פָּנָיו וְהוּא לֹן
 23 בְּלִילָה הַהוּא בַּמְּנַחָה וַיִּקַּס בְּלִילָה הַהוּא וַיִּקַּח אֶת־
 שְׁתֵּי נַשְׂוֹ וְאֶת־שְׁתֵּי שַׁפְּחֹתָיו וְאֶת־אֶחָד עֶשֶׂר יְלָדָיו
 24 וַיַּעֲבֹר אֶת־מַעְבְּרֵי־בֶקֶת וַיִּקַּח וַיַּעֲבֹר אֶת־הַנְּחָל
 כֹּה וַיַּעֲבֹר אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ וַיֹּתֵר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ וַיֵּאבֶק אִישׁ
 26 עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר וַיִּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיַּגַּע בְּכַף־
 27 יָרְכּוֹ וַתִּקַּע כַּף־יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּהֶאֱבֹקוֹ עִמּוֹ וַיֹּאמֶר
 שְׁלַחֲנִי כִּי עֲלֶה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּחֶךָ כִּי אִם־
 28 בְּרַכְתָּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה שְּׂמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר
 29 לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שְׂמֶךָ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי שְׂרִית עִם־
 אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים וְתוֹכֵל וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר
 הַגִּידָה נָא שְׂמֶךָ וַיֹּאמֶר לְפָנָיו זֶה שְׂמִי לְשִׁמִּי וַיְבָרֶךְ
 31 אֹתוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיָּאל כִּי רָאִיתִי
 32 אֱלֹהִים פָּנִים אֶל־פָּנִים וְתַנְצֵל נַפְשִׁי וַיִּזְרַח לּוֹ הַשָּׁמֶשׁ
 33 כַּאֲשֶׁר עֹבֵר אֶת־פְּנּוֹאֵל וְהוּא צֹלַע עַל־יָרְכּוֹ עַל־כֵּן
 לֹא־יֵאָכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־גִּיד הַנֶּשֶׂה אֲשֶׁר עַל־כַּף־
 הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע בְּכַף־יָרֵךְ יַעֲקֹב כִּגִּיד
 34 הַנֶּשֶׂה וַיִּשְׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה עֶשָׂו בָּאוֹ עִמּוֹ
 אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיִּחַץ אֶת־הַיְלָדִים עַל־לֶאֱהוֹעַל
 2 רָחֵל וְעַל־שְׁתֵּי הַשַּׁפְּחֹת וַיִּשְׂם אֶת־הַשַּׁפְּחֹת וְאֶת־
 יְלָדֵיהֶן רֵאשִׁנָּה וְאֶת־לֶאֱהָ וְיְלָדֵיהָ אַחֲרָיִם וְאֶת־רָחֵל
 3 וְאֶת־יוֹסֵף אַחֲרָיִם וְהוּא עֹבֵר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אַרְצָה
 4 שֶׁבַע פַּעַמִּים עַד־נִשְׁתּוֹ עַד־אָחִיו וַיִּרֶץ עֶשָׂו לְקִרְאָתוֹ
 וַיִּחַבְּקוּהוּ וַיִּפֹּל עַל־צַוָּארָיו וַיִּשְׂקוּהוּ וַיִּבְכוּ וַיִּשְׂא אֶת־
 עֵינָיו וַיִּרְא אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי אֵלֶּהָ
 לָךְ וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־חָנַן אֱלֹהִים אֶת־עֹבֵרְךָ וַיִּתֵּן
 דָּד וְחַגְשָׁן

Angelus
 luctatur
 cum Laba-
 cob: quare
 benedicit
 Angelus
 Labacob,
 cuius no-
 men mutat
 in Israël.

Prohibetur
 posteris La-
 hacob esus
 nervi in fe-
 more con-
 tracti.

Cap xxxiii.
 Labacob
 fratrem vi-
 det, & om-
 nes suos de-
 bito ordine
 dividit.

Ipsa autem
 ante eos
 transit.

Labacob, &
 Esau mutuo
 se in conspe-
 ctum dant:
 & inter se
 amice
 agunt.

D 4 ר ד

קמ"ב ב"ק

צואריו
 ק'קור על
 ויסקו

7 ותגשו השפחות הנהו וילדיהן ותשתחוין: ותגשגשם 6
לאה וילדיה וישתחוון ואחר נגשו ויספורחלו וישתחוון:

8 ויאמר מי לה כל המחננה הזה אשר פגשתי ויאמר *Fabacob illi munera defert.*
למצאחן בעיני אדני: ויאמר עשו ישראל רב אחי יהי 9

לך אשר לך: ויאמר יעקב אל נא אסנא מצאתי חן י
בעיניך ולקחת מנחתי מדי כי על כן ראיתי פניך

כראת פני אלהים ותרצני: קח נא ארת ברכתי 11
אשר הבאת לך כי חנני אלהים וכי יש לי כל ויפצר

12 כו ויקח: ויאמר נסעה ונלכה ואלכה לנגדך: ויאמר *Esau nonnulla offert Fabacob, qua ipse non admittit.*
אליו אדני ידע כי הילדים רעים והצאן והבקר עלות

עלי ורפקוס יום אחד ומתו כל הצאן: יעבר נא אדני 14
לפני עבדו ואני אתנהלה לאפי לרגל המלאכה

אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני
שעירה: ויאמר עשו אציגה נא עמך מן העם אשר 15

אתי ויאמר למה זה אמצא חן בעיני אדני: וישב ביום 16
ההוא עשו לדרכו שעירה: ויעקב נסע סכתה ויבן לו 17

בית ולמקנהו עשה סכת על כן קרא שם המקום *Sucoth. Fabacob*
סכות: ויבא יעקב שלם עיר שכם *ad urbem Sichem per-*

אשר בארץ כנען בכאו מפרץ ארם ויחן ארת פני *veniens, emit agrum*
העיר: ויקן את חלקת השדה אשר נטה שם אהלו 19 *constituit*

מיד בני חמור אבי שכם במאה קשיטה: ויצב שם כ *aram, & Dei nomen*
מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל: *invocat.*

דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בבנות *Cap. xxxiv. Exit Di-*
הארץ: וירא אתה שכם בן חמור החו נשיא הארץ *nab, raptur à Se-*

ויקח אתה וישכב אתה ויענה: ותרפקנפשו בדנה 3 *chem, & violatur ab ipso.*

בת יעקב ויאהב את הנער וידבר על לב הנער: *ipso.*
ותרפקנפשו בדנה: ויאמר שכם אל חמור אביו לאמר קח לי את הילדה 4

הזאת לאשה: ויעקב שמע כי טמא את דינה בתו ה
ובניו

הנערה ק
הנערה ק

ובניו היו את מקנהו בשדה והחריש יעקב ער באם :

*His fratres
ejus valde
perturban-
tur.*

7 ויצא חמור אבי שכם אל יעקב לדבר אתו : ובני

*Hamor pa-
ter Sechem
poscit ab
ipsis, in
uxorem fi-
lii, Dinah.*

יעקב באו מן השרה כשמעם ויתעצבו האנשים ויחר
להם מאד כי נבלה עשה בישראל לשכב את ברת

8 יעקב וכן לא יעשה : וידבר חמור אתם לאמר שכם

בני השקה נפשו בבתכם תנו נא אתה לו לאשה :

9 והתחתנו אתנו ובנותיכם תתנו לנו ואת בנותינו תקחו

י לכם : ואתנו תשבו והארץ תהיה לפניכם שבו

11 וסחרו והאחזו בה : ויאמר שכם אל אביה ואל-

אחיה אמצא חן בעיניכם ואשר תאמרו אלי אהן :

12 הרבו עלי מאד מהר ומתן ואתנה באשר תאמרו אלי

*הנערה קרי
Dolose re-
spondent ei ;
quod se
omnes cir-
cumcidan-
tur, ipsam
permitterent.*

13 ותנול לי את הנער לאשה : ויענו בני יעקב ארת שכם

ואת חמור אביו במרמה וידברו אשר טמא את דינה

14 אחתם : ויאמרו אליהם לא נוכל לעשות הדבר הזה

לתת ארת אחתנו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה

15 הוא לנו : אך בזאת נאות לכם אם תהיו כמנו להמול

16 לכם כל זכר : ונתנו ארת בנותינו לכם ואת בנותיכם

17 נקח לנו וישבנו אתכם והיינו לעם אחד : ואם לא

תשמעו אלינו להמול ולקחנו את בנותנו והלכנו :

*Illi foedus
accipiunt.*

18 וישבו דבריהם בעיני חמור ובעיני שכם בן חמור :

19 ולא אחר הנער לעשות הדבר כי חפץ בבת יעקב

*Cives suos
ad circum-
cisionem
hortantur.*

כ והוא נכבד מכל בית אביו : ויבא חמור ושכם בנו אל-

21 שער עירם וידברו אל אנשי עירם לאמר : האנשים

האלה שלמים הם אתנו וישבו בארץ ויסחרו אתה

והארץ הנה רחבת ידים לפני הים את בנותם נקח לנו

22 לנשים ואת בנותינו נתן להם : אך בזאת יאתו לנו

האנשים לשבת אתנו להיות לעם אחד בהמול לנו

23 כל זכר כאשר הם נמלים : מקנהם וקנינם וכל-

בהמתם

בהמתם הלוא לנו הם אך נאותה להם וישבו אתנו :
 24 וישמעו אל חמור ואל שכס בנו כל יצאי שער עירו
 וימלו כל זכר כל יצאי שער עירו ויהי ביום השלישי כה
 בהיותם כאבים ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי
 דינה איש חרבו ויבאו על העיר בטחו והרגו כל זכר :
 26 ואת חמור ואת שכס בנו הרגו לפי חרבו ויקחו ארת
 27 דינה מבית שכס ויצאו בני יעקב באו על החללים
 28 ויבזו העיר אשר טמאו אחותם : את צאנסו ארת
 בקרם ואת חמריהם ואת אשר בעיר ואת אשר
 בשדה לקחו : ואת כל חילם ואת כל
 טפם ואת נשיהם שבו ויבזו ואת כל אשר
 בבית : ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם ל
 אתי להבאי שני בישב הארץ בפנעני ובפרוי ואני
 מתי מספר ונאספו עליו הכוני ונשמדתי אני וביתי :

Omnes ergo circumciantur. Simon & Levi interficiunt Hamor & Sechem, cum omnibus suis; fore remque Dinah ab urbe extrahunt.
Jahacob reprehendit eos, & ipse culpam a se rejiciunt.

31 ויאמרו הכזונה יעשה את אחותנו :
 ויאמר אלהים אל יעקב קום עלה בית אל ושב שם לה
 ועשה שם מזבח לאל הנראה אליך בכרחך מפני
 עשו אחיך : ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו
 הסרו את אלהי הנכר אשר בתככם והטהרו
 והחליפו שמלתיכם : ונקומה ונעלה בית אל וואעשה
 שם מזבח לאל הענה אתי ביום צרתי ויהי עמדי בדרך
 אשר הלכתי : ויתנו אל יעקב את כל אלהי הנכר
 אשר בידם ואת הנזמים אשר באוניהם ויטמן אתם
 יעקב תחת האלה אשר עם שכס : ויסעו ויהי חתת ה
 אלהים על הערים אשר סביבותיהם ולא רדפו אחרי
 בני יעקב : ויבא יעקב לזה אשר בארץ כנען הוא
 בית אל הוא וכל העם אשר עמו : ויבז שם מזבח
 ויקרא למקום אל בית אל כי שם נגלו אליו האלהים קמ

Cap. xxxv. Jahacob jussu Dei ascendit in Beth-El, & ibi aram constituit.
Terror Dei conerit animos incolarum, qui in circuitu erant; & non persequuntur eos.

בכרחו

Nutrix Ribcah moritur.

8 בְּבְרָחוּ מִפְּנֵי אַחִיו: וַתִּמָּר דְּבַרָּה מִיְּנֻקַּת רַבֵּקָה
וַתִּקְבֹּר מִתַּחַת לְבֵית אֵל תַּחַת הָאֵלֹן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
אֵלֹן בְּכוֹת: פ

Deus apparet Iahacob; & ejus nomen Israhel ipsi confirmat: novam etiam posteritatem, & terram Chanaan illi promittit.

9 וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל-יַעֲקֹב עוֹד בָּבֹאוּ מִפְּרָן אֲרָם וַיִּבְרַךְ
י אֹתוֹ: וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים שְׁמֹךְ יַעֲקֹב לֹא יִקְרָא שְׁמֹךְ
עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם-יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֹךְ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ
יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים אֲנִי אֵל שְׂדֵי פְרָה וְרֵבָה גֹי
וְקַהֲל גֹיִם יִהְיֶה מִמֶּךָ וּמִלְכִים מִחַלְצֶיךָ יֵצְאוּ:
12 וְאֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם וְלִיצְחָק לְךָ
אֶתְנַנֶּה וְלִזְרַעֲךָ אַחֲרָיִךְ אֶתֵּן אֶת-הָאָרֶץ:
13 וַיַּעַל מֵעֵלֹי אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵתוֹ:
14 וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מִצְבֵּה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵתוֹ מִצְבַּת אֲבָן
טו וַיִּסֶּךְ עָלֶיהָ נֹסֶךְ וַיִּזַּק עָלֶיהָ שֵׁמוֹ: וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת-שֵׁם
26 הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵתוֹ שֵׁם אֱלֹהִים בֵּית אֵל: וַיִּסְעוּ
מִבֵּית אֵל וַיְהִי עוֹד כְּבֵרַת הָאָרֶץ לְכוֹא אֶפְרַתָּה וְתֹלַד
17 רַחֵל וַתִּקְשֶׁ בְלִדְתָּהּ: וַיְהִי בְהַקְשָׁתָּהּ בְּלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר
18 לֵהּ הַמִּלְדָּת אֶל-תִּירְאִי כִּי-גִסְוָה לָךְ בֵּן: וַיְהִי בִצְאֹת
נַפְשָׁהּ כִּי מָתָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶן-אוֹנִי וַאֲבִיו קָרָא לוֹ
19 בְּנִימִין: וַתִּמָּת רַחֵל וַתִּקְבֹּר בְּדֶרֶךְ אֶפְרַתָּה הוּא בֵּית
כ לַחַם: וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מִצְבֵּה עַל-קְבֻרַתָּהּ הוּא מִצְבַּת
21 קְבֻרַת רַחֵל עַד הַיּוֹם: וַיִּסְעַ שְׂרָאֵל וַיֵּט אֶת-הַלֵּה
22 מִחֲלָאָה לְמַגְדֵּל עָדָר: וַיְהִי בְשֹׁכֵן יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ
הַהוּא וַיִּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת-בְּלַחָה פִּילְגֶשׁ אֲבִיו
פסוק 23 וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל

Iahacob ibi lapidem in titulum erigit; & inde profectus; Rachel parit Binjamin, & vi partus emoritur.

23 וַיְהִי בְנֵי יַעֲקֹב שְׁנַיִם עֶשְׂרֵ: בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן
24 וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וַיְהוּדָה וַיִּשְׁשֹׁנֵר וְחִבְלוֹן: בְּנֵי רַחֵל יוֹסֵף
26 כֹּה וּבְנִימִן: וּבְנֵי בְלַחָה שְׁפַחַת רַחֵל הֵן וְנַפְתָּלִי: וּבְנֵי
זְלֶפְחָה שְׁפַחַת לֵאָה גְדוּ וְאֲשֶׁר אֱלֹהִים בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יָלְדוּ--
לו

Nomina Tribuum.

23 וַיְהִי בְנֵי יַעֲקֹב שְׁנַיִם עֶשְׂרֵ: בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן
24 וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וַיְהוּדָה וַיִּשְׁשֹׁנֵר וְחִבְלוֹן: בְּנֵי רַחֵל יוֹסֵף
26 כֹּה וּבְנִימִן: וּבְנֵי בְלַחָה שְׁפַחַת רַחֵל הֵן וְנַפְתָּלִי: וּבְנֵי
זְלֶפְחָה שְׁפַחַת לֵאָה גְדוּ וְאֲשֶׁר אֱלֹהִים בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יָלְדוּ--
לו

CAP. 35. 36. בראשית וישלח לה לו

17 לו בפרץ ארם: ויבא יעקב אל יצחק אביו ממרא קרית
הארבע הוא חכרון אשר גר שם אברהם ויצחק:

*venit Jacob ad
Ishac patrem suum.
Numerus annorum
Ishac, ejusq[ue]
obitus.*

18 ויהיו ימי יצחק מאת שנה ושנים שנה: ויגוע יצחק
וימת ויאסף אל עמו וקץ ושבוע ימים ויקברו אתו עשו
ויעקב בניו:

פ

2 א ואלה תלדות עשו הוא אדום: עשולקח את נשיו
מבנות כנען את עדה בת אילון החתי ואת

*Cap. xxxvi.
Uxores
Esau.*

3 אהליבמה בת ענה בת צבעון החוי: ואת בשמת

4 בת ישמעאל אחות נביות: ותלד עדה לעשו את

אליפז ובשמת ילדה את רעואל: ואהליבמה ילדה ה

את יעישו ואת יעלם ואת קרח אלה בני עשו אשר יעיש קרו

ילדו לו בארץ כנען: ויקח עשו את נשיו ואת בניו

*Quomodo
Esau reli-
querit ter-
ram Che-
naan, &
ejus causa,
exponitur.*

ואת בנתיו ואת כל נפשות ביתו ואת מקנהו ואת

כל בהמתו ואת כל קנינו אשר רכש בארץ כנען

וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו: כי היה רכוש סרב

7 משבת יחרו ולא יכלה ארץ מגוריהם לשאת אתם

מפני מקניהם: וישב עשו בהר שעיר עשו הוא אדום:

8 ואלה תלדות עשו אבי אדום בהר שעיר: אלה שמות

*Posteritas
Esau, &
Duces ejus.*

9 בני עשו אליפז בן עדה אשת עשו רעואל בן בשמת

10 אשת עשו: ויהיו בני אליפז תימן אומר צפון געתם

11 וקנו: ותמנעו היתה פילגש לאליפז בן עשו ותלד

12 לאליפז את עמלק אלה בני עדה אשת עשו: ואלה

13 בני רעואל נחת וזרח שמרה ומוזה אלה היו בני בשמת

14 אשת עשו: ואלה היו בני אהליבמה בת ענה בת

צבעון אשרת עשו ותלד לעשו את יעישו ואת יעלם יעיש קרו

ואת קרח: אלה אלופי בני עשו בני אליפז בכור עשו

15 אלוף תימן אלוף אומר אלוף צפון אלוף קנו: אלוף

16 קרח אלוף געתם אלוף עמלק אלה אלופי אליפז

בארץ

17 בארץ אדום אלה בני עדה : ואלה בני רעואל בן
 עשו אלוף נחרת אלוף זרח אלוף שמרה אלוף מורה
 אלה אלופי רעואל בארץ אדום אלה בני בשמת
 18 אשר עשו : ואלה בני אהליבמה אשת עשו אלוף
 יעוש אלוף יעלם אלוף קרח אלה אלופי אהליבמה
 19 בת ענה אשת עשו : אלה בני עשו ואלה אלופיהם הוא

*Posteritas
 Scwir.*

כ אדום : ס אלה בני שעיר החריי שבי הארץ
 21 לוטן ושובל וצבעון וענה : ורשון ואצר ודישן אלה
 22 אלופי החרי בני שעיר בארץ אדום : ויהיו בני לוטן חרי
 23 והימס ואחות לוטן תמנע : ואלה בני שובל עלון ומנחת
 24 ועיבל שפואונם : ואלה בני צבעון ואיה וענה הוא
 ענה אשר מצא את הימס במדבר ברעתו את
 כה החמרים לצבעון אביו : ואלה בני ענה דשן ואהליבמה
 26 בת ענה : ואלה בני דישן חמדן ואשכנ ויתרון וכוך :
 27 28 אלה בני אצר בלה וועון ועקן : אלה בני דישן עוץ
 29 וארן : אלה אלופי החרי אלוף לוטן אלוף שובל אלוף
 ל צבעון אלוף ענה : אלוף דשן אלוף אצר אלוף דישן
 אלה אלופי החרי לאלפיהם בארץ שעיר : פ

*Catalogus
 Regum ex
 Esau ; qui
 regnarunt
 antequam
 Israelita
 Regem ob-
 tinerent.*

31 ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני
 32 מלך מלך לבני ישראל : ומלך באדום בלע בן
 33 בעור ושם עירו דנהבה : ומת בלע ומלך תחתיו
 34 יוכב בן זרח מבצרה : ומת יוכב ומלך תחתיו
 לה חשם מארץ התימן : ומת חשם ומלך תחתיו
 הדר בן בוד המכה את מדין בשדה מואב ושם עירו
 36 עוית : ומת הדר ומלך תחתיו שמלה ממשרקה :
 37 ומת שמלה ומלך תחתיו שאול מרחבות
 38 הנהר : ומת שאול ומלך תחתיו בעל חנן בן
 39 עכבור : ומת בעל חנן בן עכבור ומלך תחתיו הדר
 ושם

ושם עירו פעו ושם אשתו מהיטבאל בת מטורד בת
 מי זקב : ואלה שמות אלופי עשו למשפחתם מ
 מקמתם בשמתם אלופי תמנע אלופי עלוה אלופי
 יתת : אלופי אהליכמה אלופי אלה אלופי פינן : אלופי 41
 קנו אלופי תימן אלופי מבצר : אלופי מנדיאל אלופי 43
 עירם אלה : אלופי אדום למשבתם בארץ אחוזתם
 הוא עשו אבי אדום :

פ פ פ ט 9

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען : אלה 24
 תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את
 אחיו בצאן והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה
 ושי אביו ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם :
 וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא 3
 לו ועשה לו כתנת פסים : ויראו אחיו כי אתו אהב 4
 אביהם מכל אחיו וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלם :
 ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנא אתו : ה
 ויאמר אליהם שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי : 6
 והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השרה והנה קמה 7
 אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמתיכם
 ותשתחוו לאלמתי : ויאמרו לו אחיו המלך תמלך 8
 עלינו אם משול תמשל בנו ויוספו עוד שנא אתו על-
 חלמתי ועל דבריו : ויחלם עוד חלום אחר ויספר 9
 ארזו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה 10
 השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי :
 ויספר אר אביו ואל אחיו ויגער בו אביו ויאמר לו 11
 מה החלום הזה אשר חלמת הבוא גבוא אני ואמך
 ואחייך להשתחות לך ארצה : ויקנאו בו אחיו ואביו 11
 שמר

Nominis Ducum Esau.

Cap. xxxvii Iahacob habitat in terra Chanaan.

Iahacob unice diligit Ioseph ; qui hac de causa fratrum odia in se concitat.

Manipulorum somnus.

Somniat Ioseph, Solem, Lunam & Stellas sibi incurvari.

Hac parenti, & fratribus refert, unde majori eo.

*rum invidia flagrat
12 Profectis
in Sechem
fratribus
Ioseph; pa-
ter mittit
eum, ut de
pace illo-
rum agno-
scat.*

*Cum vero
illos inve-
niret in
Dothan;
ipsi de ejus
necesse inter
se consu-
lunt.*

*21 illum a
morte vin-
dicat Reu-
ben, cujus
suasione
fratres im-
pulsu, eum
in puteum
projiciunt.*

*Ex consilio
Iehudah
vendunt
Ioseph.*

שמר את הדבר: וילכו אחיו לרעות את צאן אביהם
 בשכם: ויאמר ישראל אל יוסף הלוא אחיך רעים
 בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני: ויאמר
 לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן
 והשבני דבר וישלחם מעמק חברון ויבא שכמה
 מן ומצארו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש
 לאמר מה תבקש: ויאמר את אחי אנכי מבקש
 הגידה נא לי איפה הם רעים: ויאמר האיש נסעו מזה
 כי שמעתי אמרים נלכה דתנה וילך יוסף אחר אחיו
 ומצאם בדתן: ויראו אתו מרחק ובטרם יקרב
 אליהם ויתנבלו אתו להמיתו: ויאמרו איש אל אחיו
 בנה בעל החלמות הלזה בא: ועתה לכו ונהרגהו
 ונשלכהו באחד הבורות ואמרנו חיה רעה אכלתהו
 ונראה מה יהיו חלמתיו: וישמע ראובן ויצלהו מידם
 ויאמר לא נכנו נפש: ויאמר אלהם ראובן אל-
 תשפוך דם השליכו אתו אל הבור הזה אשר במדבר
 ויד אל תשלחו בו למען הציל אתו מידם להשיבו
 אל אביו: ויהי כאשר בא יוסף אל אחיו ויפשיטו את-
 יוסף את כתנתו את כתנת הפסים אשר עליו
 ויקחהו וישלכו אתו הבור והבור רק אין בו מים
 מה וישבו לאכל לחם וישאו עיניהם ויראו והנה ארחת
 ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם נשאים נכאת וצרי
 ולט הולכים להוריד מצרימה: ויאמר יהודה אל אחיו
 מה בצע כי נהרג את אחינו וכסנו את דמו: לכו
 ונמכרנו לישמעאלים וידנו אל רגלינו כי אחינו
 בשרנו הוא וישמעו אחיו: ויעברו אנשים מדינים
 סחרים וימשכו עלו את יוסף מן הבור וימכרו את-
 יוסף לישמעאלים בעשרים כסף ויבאו את יוסף
 מצרימה

נקוד על אח

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29 מצרימה: וישב ראובן אל הכור והנה איניוסף
כבור ויקרע את בגדיו: וישב אל אחיו ויאמר הילד ל
איננו ואני אנה אני בא: ויקחו ארת כתנת יוסף

Reuben
scindit ve-
stimenta
sua.

32 וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם: וישלחו
ארת כתנת הפסים ויביאו אל אביהם ויאמרו זאת
מצאנו הכרנא הכתנת בנך הוא אסלא: ויבירה

Tunicam
Joseph in
sanguine
tingunt.

34 ויקרע יעקב שמלתיו וישם שק במתניו ויתאבל על
בני ימים רבים: ויקמו כל בניו וכל בנותיו לנחמו לה

Jacob
tamquam
morte ex-
tinctum la-
mentatur

36 ויבך אתו אביו: והמדנים מכרו אתו אל מצרים
לפוטפר סרים פרעה שר הטבחים:

eum.

פ ויהי בערת ההיא וירד יהודה פאת אחיו וישער איש לח

Cap. xxxviii.

2 עד למי ושמו חירה: וירא שם יהודה בת איש כנעני
ושמו שוע ויקחה ויבא אליה: ותהר ותלד בן ויקרא
את שמו ער: ותהר עוד ותלד בן ויקרא את שמו

Jehudah
recedit à
fratribus,
& ducit
uxorem; ac
tres filii na-
scuntur ei.

6 והיה בכזיב בלדתה אתו: ויקח יהודה אשה לער
בכורו ושמה תמר: ויהי ער בכור יהודה רע בעיני
יהוה וימתהו יהוה: ויאמר יהודה לאונן בא אל אשת

Jehudah
accipit
Thamar
uxorem fi-
lio Her; qui
propter
ipsius im-
probitatem
à Deo in-
terficitur;

8 אחיה ויבס אתה והקסורע לאחיה: וידע אונן כי לא
לו יהיה הזרע והיה אסבא אל אשת אחיו ושחת
ארצה לבלתי נתן זרע לאחיו: וידע בעיני יהוה אשר

sicut &
Honor.

11 עשה וימת גם אתו: ויאמר יהודה לתמר כלתו שבי
אלמנה בית אביך עד יגדל שלח בני כי אמר
פרימור גסהווא כאחיו ותלך תמר ותשב בית

Thamar
patris do-
mum redit.

12 וירבו הימים ותמת בת שוע אשת יהודה
וינחם יהודה ויעל על גזו צאנו הוא וחירה רעהו
העדלמי

Thamar audiens, quod socer suus ascenderet ad tondendum oves, mutatis vestibus, ipse obviam occurrit.
 15 *Iehudah reputans illam meretricem, in- ingreditur ad eam, concipitque ex ipso.*

Renuntia- tur Iehu- dah, quod nurus ejus Thamar gravida ef- fet; proinde eam com- buri iubet.
 26 *Iehudah agnoscens eam à se ipso gravi- dam, in omnibus re- eta iudicat.*
 28 *Parit*

13 הערלמי תמנתה: ויגד לתמר לאמר הננה חמך
 14 עלה תמנתה לגזאנו: ותסר בגדי אלמנורה
 מעליה ורתכס בצעף והתעלף ותשב בפרתה
 עינים אשר על דרך תמנתה כי ראתה כי גדל
 15 ויהי שלה והוא לא נתנה לו לאשה: ויראה יהודה
 16 ויחשבה לזונה כי כפתה פניה: וישאלה אל הדרך
 ויאמר הכהנא אבוא אליך כי לא ידע כי כלתו הוא
 17 ותאמר מה תתן לי כי תבוא אלי: ויאמר אנכי
 אשלח גדי עזים סך הצאן ותאמר אם תתן ערבון עד
 18 שלחך: ויאמר מה הערבון אשר אתך לך ותאמר
 חתמך ופתילה ומטף אשר בידך ויתן לה ויבא אליה
 19 ותהר לו: ותקסות לך ותסר צעיפה מעליה ותלבש
 כ בגדי אלמנותה: וישלח יהודה את גדי העזים ביד
 רעהו הערלמי לקחת הערבון מיד האשה ולא
 21 מצאה: וישאל את אנשי מקמה לאמר איה הקרשה
 הוא בעינים על הדרך ויאמרו לא היתה בזה קרשה:
 22 וישב אל יהודה ויאמר לא מצאתיה וגם אנשי המקום
 23 אמרו לא היתה בזה קרשה: ויאמר יהודה תקח לה
 24 פן נחיה לבו הננה שלחתי הנני הנה ואתה לא
 מצאתה: ויהי כמשלש חדשים ויגד ליהודה לאמר
 25 זנתה תמר כלתך וגם הננה הרה לזננים ויאמר יהודה
 26 כח וציאווה ותרף: הוא מוצאת והיא שלחה אל
 חמה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה ותאמר
 27 הפרנא למי החתמת והפתילים והמטה האלה:
 ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני כי על כן לא נתתיה
 28 לשלח בני ולא יסף עוד לדעתה: ויהי בעת לדתה
 והנה תאומים בבטנה: ויהי בלדתה ויתן יד ותקח
 המלדרת ותקשר על ידו שני לאמר זה יצא ראשנה:
 והי E א ה

9 ויהי כמשבידו והנה יצא אחיו ותאמר מה פרצה

Thamar gemellos Perez, &

ל עליה פרץ ויקרא שמו פרץ: ואחר יצא אחיו אשר ל

Zarah. Cap. xxxix

ט על ידו השני ויקרא שמו זרח: ויוסף לט

Joseph d-

הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר סלים פרעה שר

ducitur in

הטבחים איש מצרי מיר הישמעאלים אשר הורדהו

Aegyptum: & Potiphar

שמה: ויהי יהוה את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית

emit eum. Deus fa-

3 אדניו המצרי: וירא אדניו כי יהוה אתו וכל אשר

vet illi; & Po-tiphar

4 הוא עשה יהוה מצליח בידו: וימצא יוסף חן בעיניו

praeicit eum domi

וישרת אתו ויפקדהו על ביתו וכל ישר לו נתן בידו:

ויהי מאז הפקיד אתו בביתו ועל כל אשר ישר לו ה

ויברך יהוה את בית המצרי בגלל יוסף ויהי ברפת

יהוה בכל אשר ישר לו בבית ובשדה: ויעזב כל

אשר לו ביד יוסף ולא ידע אתו מאומה כי אם

הלחם אשר הוא אוכל ויהי יוסף יפרה תאר ויפה

7 מראה: ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת

Uxor Poti-

8 אדניו את עיניה אל יוסף ותאמר שכבה עמי: וימאן

phar capi- tur amore

יאמר אל אשת אדניו הן אדני לא ידע אתי מה

Joseph: quem in a-

9 בבית וכל אשר ישר לו נתן בידו: איננו גדול בבית

dulterium

הזה ממני ולא חשף ממני מאומה כי אם אותך

impellere

באשר את אשתו ואיך אעשה הרעה הגדלה הזאת

tentat; sicut ille strenue

10 וחטאתי לאלהים: ויהי כדברה אל יוסף יום ויום

resistit.

11 ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה: ויהי כהיוט

הזר ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי

12 הבית שם בבית: ותתפשהו בגדו לאמר שכבה

עמי ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה: ויהי כראותה

13 כיעזב בגדו בידה וינס החוצה: ותקרא לאנשי ביתה

Joseph ca-

14 ותאמר להם להם לאמר ראו הביא לנו איש עברי לצחק

lumniatiu a Domina: & de cri-

בנו בראשית עלי ואקרא בקול גדול: ויהי מד

mine non admittit.

כשמעו

falso nocentur.

כשמעו כיהרבותי קולי ואקרא ויעזב בגרו אצליו וינס
 16 ויצא החוצה: ותנח בגרו אצלה עד בוא אדניו אל-
 17 ביתו: ותדבר אליו כדברים האלה לאמר בא אלי
 18 העבד העברי אשר הבאת לנו לצחק בי: ויהי כהרימי
 19 קולי ואקרא ויעזב בגרו אצליו וינס החוצה: ויהי
 כשמע אדניו את דברי אשתו אשר דברה אליו
 לאמר כדברים האלה עשה לי עבדך ויחר אפו:

Joseph a Domino suo in carcerem con-jicitur.

כ ויקח אדני יוסף אתו ויתנהו אל בית הסהר מקום
 אסורין ק אשר אסורי המלך אסורים ויהי שם בבית הסהר:
 21 ויהי יהוה ארת יוסף ויט אליו חסד ויתן חנו בעיניו שר
 22 בית הסהר: ויתן שר בית הסהר ביד יוסף את כל-
 האסורים אשר בבית הסהר ואת כל אשר עשים שם
 23 הוא היה עשה: אין שר בית הסהר ראה את כל-
 מאומה בידו באשר יהוה אתו ואשר הוא עשה יהוה
 מצליח: פ

Ibi Deus adjuvat eum: & princeps domus carceris in omnibus praeficit illum.

Cap. XI. Pincerna Regis Patro & Pistor ejus in carcerem traduntur

Uterque sominant.

א ויהי אחר הדברים האלה חטאו משקה מלך מצרים
 2 והאפה לאדניהם למלך מצרים: ויקצף פרעה על
 3 שני סריסיו על שר המשקים ועל שר האופים: ויתן
 אתם במשמר בית שר הטבחים אל בית הסהר מקום
 4 אשר יוסף אסור שם: ויפקד שר הטבחים את יוסף
 5 ה אתם וישרת אתם והיו ימים במשמר: ויחלמו חלום
 שניהם איש חלמו בלילה אחד איש כפתרון חלמו
 המשקה והאפה אשר למלך מצרים אשר אסורים
 6 בבית הסהר: ויבא אליהם יוסף בבקר וירא אתם
 7 והנם זעפים: וישאל את סריסי פרעה אשר אתו
 במשמר בית אדניו לאמר מדוע פניכם רעים היום:
 8 ויאמרו אליו חלום חל מנו ופתר אין אתו ויאמר
 אלהם יוסף הלוא לאלהים פתרנים ספרו נא לי:

10 יוסף ויפטר את חלמו ויאמר לו 9
בחלומי והנה גפן לפני: ובגפן שלשה שרנים והוא י
כפרחת עלתה נצה הכשילו אשבלתיה ענבים:

*Pincernas
somnia
suum referre
Ioseph, qui
illud expa-
nit ipsi.*

11 כוס פרעה בירי ואקח את הענבים ואשחט אתם אל-
12 כוס פרעה ואתן את הכוס על כף פרעה: ויאמר לו
יוסף זה פתרנו שלשת השרנים שלשת ימים הם:

13 בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשו והשיבך
על-כנך ונרתת כוס פרעה בידו כמשפט הראשון

*Rogat Pin-
cernam,
cum bend
sit illi, ne
sui obli-
scatur.*

14 אשר היית משקהו: כי אם זכרתני אתך כאשר ייטב
לך ועשית נא עמדי הסד והזכרתני אל פרעה

והוצאתני מן חבית הזה: כי גנב גנבתי מארץ העברית טו
וגם פה לא עשיתי מאומה כי שמו אתי בכבוד: וירא 16

*Pistor et
iam som-
nium suum
enarrat Io-
seph, qui
illud aperit*

שר האפים כי טוב פתרו ויאמר אל יוסף אף אני
17 בחלומי והנה שלשה סלי חרי על ראשי: ובסל 17

העליון מכל מאכל פרעה מעשרה אפה והעוף אכל
אתם מן הסל מעל ראשי: ויען יוסף ויאמר זה פתרנו 18

*Evenit illis
juxta ex-
positionem
Ioseph.*

19 שלשת הסלים שלשת ימים הם: בעוד שלשת ימים
ישא פרעה את ראשו מעליך ותלה אותך על עין

ואכל העוף את בשרך מעליך: ויהי ביום השלישי יוס כ
הלדת את פרעה ויעש משתה לכל עבדיו וישא את-
ראש שר המשקים ואת ראש שר האפים בתוך

עבדיו: וישב את שר המשקים על משקהו ויתן 21
22 הכוס על-כף פרעה: ואת שר האפים תלה
כאשר פתר להם יוסף: ולא זכר שר המשקים 23

את יוסף וישכחהו:

10 פ פ פ

*des in om-
nis, septem
vaccas pin-
gues. Et
septem te-
nues carne.*

*Iterum
somnia sep-
tem spicas
pingues. Et
septem te-
nues.*

*Nemo repe-
vitur, qui
Regi som-
nia inter-
pretur.*

*Paroh som-
nium suum
narrat lo-
scpb.*

2 והנה מן הַיָּאֵר עלת שבע פרות יפות מראה
 3 ובריאת בשר ותרענה באחו: והנה שבע פרות
 אחרות עלות אחריהן מן הַיָּאֵר רעות כראה ודקות
 בשר ותעמדנה אצל הפרות על שפת הַיָּאֵר:
 4 ותאכלנה הפרות רעות המראה ודקת הבשר את
 שבע הפרות יפת המראה והבריאת וייקץ פרעה:
 5 והישן ויחלם שנית והנה שבע שבלים עלות בקנה
 6 אחד בריאות וטבות: והנה שבע שבלים דקות
 7 ושדופת קדים צמחות אחריהן: ותבלענה השבלים
 הדקות את שבע השבלים הבריאות והפלאות וייקץ
 8 פרעה והנה חלום: ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח
 ויקרא את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה ויספר
 פרעה להם את חלמו ואין פותר אותם לפרעה:
 9 וידבר שר המשקים את פרעה לאמר את הטאי אני
 י מזכיר היום: פרעה קצף על עבדיו ויתן אתי במשמר
 11 בית שר הטבחים ארתי ואת שר האפים: ונחלמה
 חלום בלילה אחד אני והוא איש כפתרון חלמו
 12 חלמנו: ושם אתנו נער עבד עבד לשר הטבחים
 ונספר לנו ופתר לנו את חלמתינו איש כחלמו פתר:
 13 ויהי כאשר פתר לנו בן היה אתי השיב על כני ואתו
 14 תלוי: וישלח פרעה ויקרא את יוסף וירצהו מן
 15 הבור ויגלה ויחלף שמלתיו ובא אל פרעה: ויאמר
 פרעה אל יוסף חלום חלמתי ופתר אין אתו ואני
 16 שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתר אתו: ויען
 יוסף את פרעה לאמר בלעדי אלהים יענה אתי
 17 שלום פרעה: וידבר פרעה אל יוסף בחלמי הנני עמד
 18 על שפת הַיָּאֵר: והנה מן הַיָּאֵר עלת שבע פרות
 19 בריאות בשר ויפרת האר ותרענה באחו: והנה

CAP. 41. מִקֵּץ מֵאָ

שֶׁבַע פְּרוֹת אַחֲרוֹת עֲלוֹת אַחֲרֵיהֶן דְּלוֹת וְרֵעוֹת תֹּאֲרֶה
מֵאֵד וְרֵקוֹת בֶּשֶׂר לֹא רֵאִיתִי כִּהְנֶה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם
לְרַעַ: וְתֵאכְלֶנָּה הַפְּרוֹת הַרְקוֹת וְהַרְעוֹת אֶת שֶׁבַע פְּ
הַפְּרוֹת הַרְאֵשׁוֹת הַבְּרִיאֹת: וְתִבְאֵנָה אֶל־קַרְבְּנָה 21
וְלֹא נֹדַע כִּי־בָאוּ אֶל־קַרְבְּנָה וּמְרֵאֵיהֶן רַע כִּי־אֲשֶׁר
בְּתַחֲלֵהוּ אִיקֵץ: וְאֵרָא בַחֲלֹמִי וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבְלִים 22
עֹלֹת בְּקֶנֶה אֶחָד מְלֵאֹת וְשִׁבּוֹת: וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבְלִים 23
צְנֻמוֹת דַּקּוֹת שְׂדֵפוֹת קָדִים צְמַחוֹת אַחֲרֵיהֶם: וְתִבְלַעַן 24
הַשִּׁבְלִים הַדַּקּוֹת אֶת שֶׁבַע הַשִּׁבְלִים הַטְּבוֹרֹת וְאָמַר
אֵל הַחֲרֻטְמִים וְאֵין מִנִּיד לִי: וְאָמַר יוֹסֵף אֶל־פְּרַעֲהֵ כִּי
חֲלוֹם פְּרַעֲהֵ אֶחָד הוּא אֵת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֲשָׂה הַיּוֹדֵד
לְפְרַעֲהֵ: שֶׁבַע פְּרוֹת הַטְּבֹת שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה וְשֶׁבַע 26
הַשִּׁבְלִים הַטְּבֹת שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה חֲלוֹם אֶחָד הוּא:
וְשֶׁבַע הַפְּרוֹת הַרְקוֹת וְהַרְעוֹת הַעֲלֹת אַחֲרֵיהֶן שֶׁבַע 27
שָׁנִים הֵנָּה וְשֶׁבַע הַשִּׁבְלִים הַרְקוֹת שְׂדֵפוֹת הַקָּדִים יִהְיוּ
שֶׁבַע שָׁנֵי רַעֲב: הוּא הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־פְּרַעֲהֵ 28
אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֲשָׂה הַרְאֵה אֶת־פְּרַעֲהֵ: הִנֵּה שֶׁבַע 29
שָׁנִים בָּאוֹת שֶׁבַע גְּדוֹל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: וְקָמוּ שֶׁבַע ל
שָׁנֵי רַעֲב אַחֲרֵיהֶן וְנִשְׁכַּח כָּל־הַשֶּׁבַע בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
וְכֹל־הַרַעֲב אֶת־הָאֶרֶץ: וְלֹא־יֹדַע הַשֶּׁבַע בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם 31
הַרַעֲב הַהוּא אַחֲרֵי־כֵן כִּי־כָבֵד הוּא מֵאֵד: וְעַל־ 32
הַשָּׁנֹת הַחֲלוֹם אֶל־פְּרַעֲהֵ פַעַמִּים כִּי־נִכּוֹן הַדְּבָר מֵעַם
הָאֱלֹהִים וּמִמֶּהֵר הָאֱלֹהִים לַעֲשׂוֹתוֹ: וְעַתָּה יֵרָא פְּרַעֲהֵ 33
אִישׁ נְבוֹן וְחָכָם וְיִשִּׁיתֵהוּ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: יַעֲשֵׂה 34
פְּרַעֲהֵ וַיִּפְקֵד פְּקָדִים עַל־הָאֶרֶץ וְחָמַשׁ אֶת־אֶרֶץ
מִצְרַיִם בְּשֶׁבַע שָׁנֵי הַשֶּׁבַע: וַיִּקְבְּצוּ אֶת־כָּל־אֶכְלֵ לֶחֶם
הַשָּׁנִים הַטְּבוֹת הַבָּאֹת הָאֱלֹהִים וַיִּצְבְּרוּ־בָר תַּחַת יַד־
פְּרַעֲהֵ אֶכְלֵ בְעָרִים וְשָׁמְרוּ: וְהָיָה הָאֶכְלֵ לְפִקְדוֹן לְאֶרֶץ 36
לְשֶׁבַע

*Joseph ve-
ram ejus
solutionem
exponit.*

*Joseph con-
sulit Parol,
que ad fa-
mis precau-
tionem
agenda.*

למר
קמ

ל שבע שני הרעב אשר תהיין בארץ מצרים ולא
 37 תכרת הארץ ברעב: ויטב הדבר בעיני פרעה ובעיני
 38 כל עבדיו: ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה איש
 39 אשר רוח אלהים בו: ויאמר פרעה אל יוסף אחרי
 הודיע אלהים אותך את כל זאת אין נבון וחכם
 מ כמוך: אתה תהיה על ביתי ועל פך ישק כל עמי
 41 רק הכסא אנדל ממך: ויאמר פרעה אל יוסף ראה
 42 נתתי אתך על כל ארץ מצרים: ויסר פרעה את
 טבעתו מעל ידו ויתן אותה על יד יוסף וילבש אתו
 43 בגדי שש וששם רכב הזהב על צארו: וירכב אתו
 במרכבת המשנה אשר לו ויקראו לפניו אברך ונתון
 44 אתו על כל ארץ מצרים: ויאמר פרעה אל יוסף אני
 פרעה ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו
 מה בכל ארץ מצרים: ויקרא פרעה שם יוסף צפנת פענח
 ויתן לו את אסנת בת פוטי פרע כהן אן לאשה ויצא
 46 יוסף על ארץ מצרים: ויוסף בן שלשים שנה בעמדו
 לפני פרעה מלך מצרים ויצא יוסף מלפני פרעה
 47 ויעבר בכל ארץ מצרים: ותעש הארץ בשבע שני
 48 השבע לקמזים: ויקבץ את כל אכל שבע שנים
 אשר היו בארץ מצרים ויתן אכל בערים אכל שדרה
 49 העיר אשר סביבתיה נתן בתוכה: ויצבר יוסף בר
 כחור הים הרבה מאד עד כי חדרל לספר כי אין
 50 מספר: וליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב
 51 אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן און: ויקרא
 יוסף את שם הבכור מנשה כי נשני אלהים את כל
 52 עמלי ואת כל בית אבי: ואת שם השני קרא אפרים
 53 כי הפרני אלהים בארץ עניי: ותכלינה שבע שני
 54 השבע אשר היה בארץ מצרים: ותחלינה שבע שני

*Paroh mi-
 ratus sapi-
 entiam, &
 prudenti-
 am Ioseph,
 cum totius
 Egypti
 prorogem
 constituit.*

*Paroh mu-
 rat nomen
 Ioseph, cui
 dat in uxore
 rem filiam
 Principis
 On.
 Saturit as
 sequitur.*

*Duo filii
 nascuntur
 Ioseph, Me-
 nasseh, &
 Ephraim.*

106
 קמחה

הָרָעַב לְבֹא כְּאִשֶּׁר אָמַר יוֹסֵף וַיְהִי רָעַב בְּכָל הָאֲרָצוֹת
וּבְכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם הָיָה לֶחֶם: וַתִּרְעַב כָּל אֶרֶץ מִצְרָיִם נֹה
וַיִּצְעַק הָעָם אֶל פְּרֹעֶה לֵלֶחֶם וַיֹּאמֶר פְּרֹעֶה לְכָל־
מִצְרַיִם לְכוּ אֶל־יוֹסֵף אֲשֶׁר־אָמַר לִכְסֵם הָעֲשׂוּ:
וַתִּרְעַב הָיָה עַל כָּל־פְּנֵי הָאֲרֶץ וַיִּפְתַּח יוֹסֵף אֶת־כַּרְמֵל־
אֲשֶׁר בְּהֵם וַיִּשְׁבֶּר לַמִּצְרַיִם וַיַּחֲזֹק הָרָעַב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם:
וְכָל־הָאֲרֶץ בָּאוּ מִצְרַיִמָה לְשֹׁבֵר אֶל־יוֹסֵף כִּי־חָזַק

*Incipit fa-
mes; Co-
Joseph de
horreis ser-
vati tritici
vendit uni-
versaterra.*

הָרָעַב בְּכָל־הָאֲרֶץ: וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי־יֵשֶׁבֶר בְּמִצְרַיִם **מב**
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמָה תִּתְרָאוּ: וַיֹּאמֶר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי
כִּי־יֵשֶׁבֶר בְּמִצְרַיִם רָדוּ שָׁמָּה וּשְׁבֵרוּ לָנוּ כִּשְׂמוֹנְחָה
וְלֹא נָמוֹת: וַיִּרְדּוּ אַחֵי־יוֹסֵף עִשְׂרֵה לְשֹׁבֵר בַּר מִמִּצְרַיִם:
וְאֶת־בְּנֵי־מִיֶּן אָחִי יוֹסֵף לֹא־שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת־אָחָיו כִּי־
אָמַר פֶּן־יִקְרָאוּנוּ אֲסוּן: וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְשֹׁבֵר בְּתוֹךְ־הַ
הַבָּאִים כִּי־הָיָה הָרָעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: וַיּוֹסֶף הוּא הַשְּׂלִיטִם
עַל־הָאֲרֶץ הוּא הַמְּשַׁבֵּר לְכָל־עַם הָאֲרֶץ וַיָּבֹאוּ אַחֵי
יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ אַפַּיִם אֶרְצָה: וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת־אָחָיו
וַיִּכְרַם וַיִּתְנַבֵּר אֵלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אֲתָם קְשׁוּרָה וַיֹּאמֶר
אֵלֵיהֶם מָה אֵין בְּאִתְּמוֹ וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן לְשֹׁבֵר אָכַל:
וַיִּכְרֵם יוֹסֵף אֶת־אָחָיו וְהֵם לֹא־הִכְרָהוּ: וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת־
הַחֲלֻמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם מְרַגְלִים אַתֶּם
לְרֹאוֹת אֶת־עֲרוֹת הָאֲרֶץ בְּאִתְּמוֹ: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא־
אֲדָנִי וְעַבְדְּךָ בָּאוּ לְשֹׁבֵר אָכַל: כָּלֵנוּ בְנֵי אִישׁ אֶחָד
נַחֲנוּ כְּנִיִם אֲנַחְנוּ לֹא־הָיוּ עַבְדֶּיךָ מְרַגְלִים: וַיֹּאמֶר
אֵלֵיהֶם לֹא כִי־עֲרוֹת הָאֲרֶץ בְּאִתְּמוֹ לְרֹאוֹת: וַיֹּאמְרוּ
שְׁנַיִם עָשָׂר עַבְדֶּיךָ אַחִים אֲנַחְנוּ הֵנִי אִישׁ אֶחָד בְּאֶרֶץ
כְּנָעַן וְהִנֵּה הִקְמַן אֶת־אֲבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֶחָד אֲיַנְנוּ:
וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם יוֹסֵף הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵכֶם לֵאמֹר
מְרַגְלִים אַתֶּם: בּוֹאֵת תִּבְחַנּוּ חֵי פְרֹעֶה אִם־תֵּצְאוּ מִזֶּה טוֹ
כִּי

*Cap. XLII.
Jacob
filios suos
mittit pro
emendis
frugibus in
Egyptum*

*Ipsi appa-
rent coram
Joseph cui
se incur-
vant; at
ille calum-
niatur eos
explorato-
res esse.*

*E contra
ipsi respon-
dent, omnes
ejusdem vi-
ri filios esse.*

18

24

16 כִּי אָסַף אֶתְכֶם וְאֶתְכֶם הִקְמַן הָנֶה: שְׁלַחוּ מִכֶּם אֶחָד
וַיִּקַּח אֶתְכֶם וְאֶתְכֶם הִאֲסְרוּ וַיִּבְחֲנוּ דְבָרֵיכֶם
הֲאֵמַת אֲתֶכֶם וְאֵם לֹא חִי פְרַעַה כִּי מְרַגְלִים אַתֶּם:

Fubet ergo Ioseph, ut ipsorum verba verisimilia probentur, Benjamin afferi.

17 18 וַיֹּאסֶף אֹתָם אֶל מִשְׁמַר שְׁלֹשֶׁת יָמִים: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
יוֹסֵף בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי זֹאת עֲשׂוּ וַחֲוִי אֶת הָאֱלֹהִים אֲנִי
19 יָרָא: אִם־כִּנִּים אַתֶּם אֲחֵיכֶם אַחֲרַי אֲסֹר בְּבֵית

מִשְׁמַרְכֶם וְאִתְּכֶם לִכְוֹהִיאוּ שְׂבַר רַעְבוֹן בְּתֵיכֶם:
כ וְאֶת־אֲחֵיכֶם הִקְמַן תִּבְיֹאוּ אֵלַי וַיֹּאמְנוּ דְבָרֵיכֶם וְלֹא
21 תִּמּוֹתוּ וַיַּעֲשֶׂרְכֶן: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אֲבֹל אֲשָׁמִים

אֲנַחְנוּ עַל־אָחֵינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהַתְחַנְּנוּ
אֵלֵינוּ לֹא שָׁמַעְנוּ עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת:
22 וַיַּעַן רְאוּבֵן אֶתְּכֶם לֹא־אֲמַרְתִּי אֵלֵיכֶם לֹא־אֲכַזֵּר
אֶל־תַּחֲטָאוּ בִּילְדוֹ וְלֹא שָׁמַעְתֶּם וְגַם דְּמוֹ הִנֵּה נִדְרָשׁ:

Accipit Simeonem in obsidem; & reliqui abeunt.

23 24 וְהִם לֹא־יָדְעוּ כִּי שָׁמַעַיּוֹסֵף כִּי הַמְלִיץ בִּינְתֶם: וַיֹּסֶב
מֵעֲלֵיהֶם וַיִּבְדַּל וַיֵּשֶׁב אֲלֵהֶם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם וַיִּקַּח מֵאֲתֶם
כֹּה אֶת־שִׁמְעוֹן וַיֹּאסֶר אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם: וַיְצַו יוֹסֵף וַיִּמְלֹאוּ

אֶת־כִּלְיֵהֶם בָּר וְלֹהֲשִׁיב כֶּסֶף אִישׁ אֶל־שִׁקּוֹ וְלִתְת
26 לָהֶם צָרָה לְדַרְךָ וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן: וַיִּשְׂאוּ אֶת־שַׁבְרָם עַל־
27 חֲמִרֵיהֶם וַיִּלְכוּ מִשָּׁם: וַיִּפְתַּח הָאֶחָד אֶת־שִׁקּוֹ לְתֵרֵת

מִכֶּסֶף אֲלֵחֲמָרוֹ בְּמִלּוֹן וַיִּרְא אֶת־כֶּסֶפוֹ וְהִנֵּה הוּא בְּפִי
28 אֲנִתְחָתוֹ: וַיֹּאמֶר אֶל־אָחִיו הוֹשֵׁב כֶּסֶף וְגַם הִנֵּה
בְּאִמְתַּחְתִּי וַיִּצַּל לָבַם וַיַּחֲרְדוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו לֵאמֹר

29 מַה זֹּאת עֲשֵׂה אֲלֵהִים לָנוּ: וַיָּבֹאוּ אֶל־יַעֲקֹב וַיִּבְיֵהֶם
אֶרְצָה כְּנָעַן וַיְגִידוּ לוֹ אֶת כָּל־הַקֶּרֶת אֲתֶם לֵאמֹר:
ל דָּבַר הָאִישׁ אֲדָנֵי הָאָרֶץ אֲהַרְתֵּנוּ קִשּׁוֹרֵת וַיִּרְיָנוּ

Reversi ad patrem, ei referunt, & postulant Benjamin ab ipso, qui eum non permittit.

31 אֲתֵנוּ כְּמְרַגְלִים אֶת־הָאָרֶץ: וַנֹּאמֶר אֵלָיו כִּנִּים אֲנַחְנוּ
לֹא־הָיִינוּ מְרַגְלִים: שְׁנַיִם־עֶשֶׂר אֲנַחְנוּ אֲחִים בְּנֵי אֲבִינוּ
32 הָאֶחָד אֵינָנוּ וְהִקְמַן הַיּוֹם אֶת־אֲבִינוּ בָּאָרֶץ כְּנָעַן:

וַיֹּאמֶר

33 ויאמר אלינו האיש ארני הארץ בואת אדע כי כנים
 אתם אחיכם האחד הניחו אתי וארת רעבון בתיכם
 קחו ולכו: והביאו את אחיכם הקטן אלי ואדעה כי
 34 לא מרגלים אתם כי כנים אתם את אחיכם אתן לכם
 ואת הארץ תסחרו: ויהי הם מריקים שקיהם והנה לה
 איש צרור כספו בשקו ויראו את צרות כספיהם
 המה ואביהם ויראו: ויאמר אליהם יעקב אביהם
 35 אתי שבלתם יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימן
 תקחו עלי הוי כלנה: ויאמר ראובן אל אביו לאמר
 36 ארת שני בני הנמת אם לא אביאנו אליך תנה אתו
 על ידי ואני אשיבנו אליך: ויאמר לא ירד בני עמכם
 כי אחיו מת והוי לבדו נשאר וקרארו אסון בדרך
 אשר תלכו בה והורדתם את שיבתי ביגון שאולה:

Repert à pa-
 cuniâ in
 sacco, ipso
 valde ti-
 ment.

37 והרעב כבר בארץ: ויהי כאשר כלו לאכל את-
 38 השבר אשר הביאו ממצרים ויאמר אליהם אביהם
 שבו שברו לנו מעט אכל: ויאמר אליו יהודה לאמר
 39 הער הער בני האיש לאמר לא תראו פני בלתי
 אחיכם אתכם: אם ישך משלח ארת אחינו אתנו
 40 נרדה ונשברה לך אכל: ואם אינך משלח לא נרדה
 כי האיש אמר אלינו לא תראו פני בלתי אחיכם
 אתכם: ויאמר ישראל למה הרעתם לי לחגיד
 41 לאיש העוד לכם אח: ויאמרו שאול שאר האיש
 לנו ולמו לדתנו לאמר העוד אביכם חי הישלכם אח
 42 ונגד לו על פי הדברים האלה הידוע נדע כי יאמר
 הורידו את אחיכם: ויאמר יהודה אל ישראל אביו
 43 שלחה הנער אתי ונקומה ונלכה ונחיה ולא נמות
 גם אנחנו גם אתה גם טפינו: אנכי אערבנו מדי
 44 תבקשנו אם לא הביאתו אליך והצנתו לפניך
 וחטאתי

Cap. XLIII
 Jacob
 fame com-
 pulsus fi-
 lios iterum
 in Egy-
 ptum pro
 emendis
 frugibus
 remittit.

Jehudah
 convincit
 patrem, ut
 Benjamin
 una cum
 ipsis mittat
 ac efficaci-

ter promittit ipsi, se reducturum eum.

וַחֲטַאתִי לָךְ כָּל־הַיָּמִים׃ כִּי לֹא הִתְמַהֵמְנוּ כִּי־
 11 עָתָה שָׁבוּ זֶה פַעַמַּיִם׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם
 אִם־כֵּן אֶפְוֹא זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ מִזֶּמֶרֶת הָאָרֶץ בְּכֻלֵּיכֶם
 וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְּחָה מֵעֵט צִרִי וּמֵעֵט דְּבִשׁ נִכְאֹת וְלֹט
 12 בְּטַנִּים וּשְׂקָדִים׃ וְכֶסֶף מִשְׁנֵה קָחוּ בְיַדְכֶם וְאֶת־
 הַכֶּסֶף הַמּוֹשֵׁב בְּפִי אֲמַתְחֹתִיכֶם תִּשְׁיבוּ בְיַדְכֶם אוֹלֵי
 13 מִשְׁנֵה הַזֶּה׃ וְאֶת־אֲחֵיכֶם קְחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶל־
 14 הָאִישׁ׃ וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ וְשַׁלַּח
 לָכֶם אֶת־אֲחֵיכֶם אַחַר וְאֶת־בְּנֵימִן וְאֲנִי כֹאֲשֶׁר
 15 שָׁכַלְתִּי שְׁכַלְתִּי׃ וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־הַמִּנְחָה הַזֹּאת

Perueniunt in Aegyptum; & sistunt se coram Joseph, qui videns cum illis Benjamin, jubet eos domi sua hospitio excipi.
 18 *His perterriti, loquantur sum viro, qui ejus domui praeerat, culpam à se rejicientes, quod pecuniam in saccis suis invenissent.*

וּמִשְׁנֵה־כֶּסֶף לְקָחוּ בְיַדְם וְאֶת־בְּנֵימִן וַיִּקְמוּ וַיֵּרְדוּ
 16 מִצִּירֵם וַיַּעֲמְדוּ לִפְנֵי יוֹסֵף׃ וַיֵּרֶא יוֹסֵף אֶת־בְּנֵימִן
 וַיֹּאמֶר לְאִישׁ עַל־בֵּיתוֹ הֵבֵא אֶת־הָאֲנָשִׁים
 הַבָּיְתָה וּטְבַח טֶבַח וְהִכֵּן כִּי אֲתִי יֵאָכְלוּ הָאֲנָשִׁים
 17 בַּצְּהָרִים׃ וַיַּעַשׂ הָאִישׁ כֹּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיֵּבֵא
 18 הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף׃ וַיִּרְאוּ הָאֲנָשִׁים
 כִּי הוּבָאוּ בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ עַל־דְּבַר הַכֶּסֶף הַשֶּׁבַע
 בְּאֲמַתְחֹתֵינוּ בַּתְּחִלָּה אָנַחְנוּ מִבָּאִים לְהִתְגַּלֵּל עֲלֵינוּ
 וְלִהְתַּנַּפֵּל עֲלֵינוּ וּלְקַחַת אֶתְנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת־חַמְרֵינוּ׃
 19 וַיִּגְשׁוּ אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל־בֵּית יוֹסֵף וַיִּדְבְּרוּ אֵלָיו פְּתַח
 כ הַבַּיִת׃ וַיֹּאמְרוּ בִּי אֲדֹנָי יֵרְדוּ וַיִּתְּנוּ פְתַח לְשֶׁבֶר־
 20 אֶכֶל׃ וַיְהִי כִּי־בָאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ וַנִּפְתַּח אֶת־
 אֲמַתְחֹתֵינוּ וְהִנֵּה כֶּסֶף אִישׁ בְּפִי אֲמַתְחֹתוֹ כֶּסֶפְנוּ
 21 בְּמִשְׁקְלוֹ וְנִשְׁבַּח אֶתוֹ בִּידְנוּ׃ וְכֶסֶף אַחַר הוֹרְדֵנוּ בִּידְנוּ
 לְשֶׁבֶר אֶכֶל לֹא יִדְעוּ מִי־שֵׁם כֶּסֶפְנוּ בְּאֲמַתְחֹתֵינוּ׃
 22 וַיֹּאמֶר שְׁלוֹם לָכֶם אֵל־תִּירְאוּ אֱלֹהֵיכֶם וְאֵלֵהֶי אֲבִיכֶם
 23 נָתַן לָכֶם מִטְמוֹן בְּאֲמַתְחֹתֵיכֶם כֶּסֶפְכֶם בְּאֵלֵיו וַיֵּצֵא
 24 אֱלֹהִים אֶת־שְׁמֵעוֹן׃ וַיֵּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה
 יוֹסֵף

יוסף ויתן מים וירחצו רגליהם ויתן מספוא לחמריהם :
ויבינו את המנחה עד בוא יוסף בצהרים כי שמעו כי כה
שם יאכלו לחם : ויבא יוסף הביתה ויביאו לו את

26 א
דגושה

*Offerunt
Joseph mu-
nus, quod ei
afferebant;
& se ipse
incurvant.*

המנחה אשר בידם הביתה וישתהוו לו ארצה :
וישאל להם לשלום ויאמר השלום אביכם הזקן אשר
אמרתם העודנו חי : ויאמרו שלום לעבדך לאבינו

עודנו חי ויקרו וישתחו : וישא עיניו וירא את בנימין
אחיו בן אמו ויאמר הזה אחיכם הקטן אשר אמרתם
אליו ויאמר אלהים יחנך בני : וימהר יוסף כי נכמרו לו

וישתחו קרי
*Joseph aspi-
ciens Binja-
min, se à
miseratione
continere
non potest:
ab illis in-
trò secedit.
& flet.*

רחמו אל אחיו ויבקש לבכורת ויבא החררה ויכך
שמה : וירחץ פניו ויצא ויתאפק ויאמר שימו לחם :
וישימו לו לבדו ולהם ולבדם ולמצרים האכלים אתו

לבדם כי לא יוכלון המצרים לאכל את העברים לחם
כי תועבה הוא למצרים : וישבו לפניו הבכור כבכרתו
והצעיר כצעירתו ויתמהו האנשים איש אל רעהו :

*Reversus
ad eos jubet
cibos appo-
ni, ut unà
simul cum
eis comede-
ret.*

וישא משאת כאת פניו אלהם ותרב משאת בנימין
ממשאת כלם חמש ידות וישתוו וישכרו עמו : ויצו

מד

Cap. XLIV

את אשר על ביתו לאמר מלא את אמתחת האנשים
אכל כאשר יוכלון שאר ושים כסף איש בפי
אמתחתו : ואת גביעי גביע הכסף תשים בפי אמתחת

*Joseph ju-
bet scy-
phum suum
abscondi in
sacco Bin-
jamin.*

הקטן ואת כסף שברו ויעש כדבר יוסף אשר דבר :
הבקר אור והאנשים שלחו המה וחמריהם : הם יצאו
את העיר לא הרחיקו ויוסף אמר לאשר על ביתו

קום רדף אחרי האנשים והשגתם ואמרת אלהם למה
שלמתם רעה תחת טובה : הלא זה אשר ישתהו
אדני בו והוא נחשינחש בו הרעתם אשר עשיתם :

וישגם וידבר אלהם את הדברים האלה : ויאמרו אליו
למה ידבר אדני כדברים האלה חלילה לעבדך
מעשות

7 6

8 מעשורת כדבר הזה: הן כסף אשר מצאנו בפני
 אמתחתינו השכנו אליך מארץ כנען ואיך נגנב מבית
 9 אדניך כסף או זהב: אשר ימצא אתו מעבדיך ומת
 י וגם אנחנו נהיה לאדני לעבדים: ויאמר גם עתה
 קפץ כ"ק כדבריכם כן הוא אשר ימצא אתו יהיה לי עבד ואתם
 11 תהיו נקיים: וימהרו ויורידו איש את אמתחתו ארצה
 12 ויפתחו איש אמתחתו: ויחפש בגדול החל ובקטן
 13 בלה וימצא הגביע באמתחת בנימן: ויקרעו שמלתם
 14 ויעם איש על חמרו וישבו העירה: ויבא יהודה
 ו אחיו ביתה יוסף והוא עורנו שסו פלו לפניו ארצה:
 15 ויאמר להם יוסף מה המעשה הזה אשר עשיתם
 16 הלא דעתם כי נחש נחש איש אשר כמני: ויאמר
 יהודה מה נאמר לאדני מה נדבר ומה נצטרק
 האלהים מצא את עון עבדיך הגנו עבדים לאדני
 17 גם אנחנו גם אשר נמצא הגביע בידו: ויאמר
 חלילה לי מעשורת זאת האיש אשר נמצא הגביע
 קפץ כ"ק בידו הוא יהיה לי עבד ואתם עלו לשלום אל-

*Scypho ve-
 perto in sac-
 co Binja-
 min, Ioseph
 sum de fur-
 to accusat.*

*Iehudah
 validis ra-
 tionibus in-
 tendit per-
 suadere Io-
 seph, ut se-
 ipsum loco
 Benjamin,
 in servum
 accipia.*

אביכם: II א ס ס ס
 18 וישאליו יהודה ויאמר בי אדני דבר נא עבדיך
 דבר באוני אדני ואל יחר אפך בעבדיך כי כמוך
 19 בפרעה: אדני שאל את עבדיו לאמר היש לכם אב
 כ או אח: ונאמר אל אדני יש לנו אב וקו וילד וקנים
 קטן ואחיו מת ויותר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו:
 21 ותאמר אל עבדיך הורדהו אלי ואשימה עיני עליו:
 22 ונאמר אל אדני לא יוכל הגער לעזוב את אביו ועזוב
 23 את אביו ומת: ותאמר אל עבדיך אם לא ירד אחיכם
 24 הקטן אתכם לא תסיפון לראות פני: ויהי כי עלינו
 כה אל עבדיך אבי ונגד לו את דברי אדני: ויאמר אביו

שבו

26 שבו שברד לנו מעט אכל: ונאמר לא נוכל לרדת
 אם יש אחינו הקטן אתנו וירדנו כי לא נוכל לראות
 27 פני האיש ואחיו הקטן איננו אתנו: ויאמר
 עבדך אבי אלנו אתם ידעתם כי שנים ילדה לי
 28 אשה: ויצא האחד מאתי ואמר אך טרף טרף
 ולא ראיתיו עד הנה: ולקחתם גם את זה מעם פני
 וקרהו אסון והורדתם את שיבתי ברעה שאלה:
 וערזה כבא אל עבדך אבי והנער איננו אתנו ל
 ונפשו קשורה בגפשו: והיה כראותו כי אין הנער
 31 ומת והורידו עבדך את שיבת עבדך אבינו בגון
 שאלה: כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר
 32 אם לא אביאנו אליך וחטאתי לאבי כל הימים:
 ועתה ישבנא עבדך תחת הנער עבד לאדני והנער
 33 יעל עם אחיו: כי אין אעלה אל אבי והנער איננו
 34

מה

אתי פן אראה ברע אשר ימצא את אבי: ולא יכל
 יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל
 איש מעליו ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל
 2 אחיו: ויתן את קלו בבכי וישמעו מצרים וישמע
 3 בית פרעה: ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד
 אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו:
 4 ויאמר יוסף אל אחיו גשונא אלי ויגשו ויאמר י
 יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה: ועתה ה
 אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה
 6 כי למחיה שלחני אלהים לפניכם: ביה שנתים
 הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין
 חריש וקציר: וישלחני אלהים לפניכם לשום
 לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה
 גדלה: ועתה לא אתם שלחתם אתי
 הנה

Cap XLV.
 Ioseph se
 non ultra
 continere
 valens, se
 fratribus
 agnoscen-
 dum prae-
 bet.
 Eos amici
 affatur, in-
 quiens illos
 instrument-
 tum divi-
 num exti-
 tisse, ut ipse
 ad eam di-
 gnitatem
 perveniret,
 quam obti-
 nebat.

Præcipit illis, ut parenti referant omnia bona, quæ possidet, & eum in Ægyptum venire faciunt.

Paroh complura offert Joseph, ut parentem cum omni familia sua advehi jubeat.

הנה כי האלהים וישמיני לאב לפרעה ולאדון לכל
 ביתו ומשל בכל ארץ מצרים: מהרו ועלו אל אבי
 ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף שמני אלהים לאדון
 לכל מצרים רדה אלי אל תעמד: וישבת בארץ
 גשן והיית קרוב אלי אתה ובניך ובני בנך וצאנך
 ובקרך וכל אשר לך: וכלכלתי אתך שם כי עוד
 חמש שנים רעב פך תורש אתה וביתך וכל אשר
 לך: והנה עיניכם ראות ועיני אחי בנימין כי פי
 המדבר אליכם: והגדתם לאבי את כל כבודי
 במצרים ואת כל אשר ראיתם ומהרתם והורדתם
 את אבי הנה: ויפל על צוארי בנימין אחיו ויבך ובנימין
 בכה על צואריו: וינשק לכל אחיו ויבך עליהם ואחרי
 כן דברו אחיו אתו: והקל נשמע בית פרעה לאמר
 באו אחי יוסף ויטב בעיני פרעה ובעיני עבדיו: ויאמר
 פרעה אל יוסף אמר אל אחיך זאת עשו טענו את
 בערךם ולכו באו ארצה כנען: וקחו את אביכם
 ואת בתיכם ובאו אלי ואתנה לכם את טוב ארץ
 מצרים ואכלו את חלב הארץ: ואתה צויתה זאת
 עשו קחו לכם מארץ מצרים עגלות לטפכם ולנשיכם
 כי וישאתם את אביכם ובאתם: ועיניכם אל תחם על
 כליכם כי טוב כל ארץ מצרים לכם הוא: ויעשרכן
 בני ישראל ויתן להם יוסף עגלות על פי פרעה ויתן
 להם צדה לדרך: לכלם נתן לאיש הלפות שמלת
 ולבנימן נתן שלש מאות כסף וחמש חלפת שמלת:
 ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב
 מצרים ועשר אתנת נשאת בר ולחם ומזון לאביו
 לדרך: וישלח את אחיו ולכו ויאמר אלהם אל
 כה תרגו בדרך: ועלו מצרים ובאו ארץ כנען אל
 יעקב

26 יעקב אביהם: ויגדו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא
משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמין להם:
27 וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אלהם
וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי
28 רוח יעקב אביהם: ויאמר ישראל רב עוד יוסף בני חי

*Jahacob
audiens
nuntia filii
Joseph; iter
in Egy-
ptum pa-
rat.*

מאלכה ואראנו בטרם אמות: ויסעי שראלו כל אשר
לו וויבא בארה שבעו ויבא זכאים לאלהי אביו יצחק:
2 ויאמר אלהים לישראל במראת הלילה ויאמר יעקב
3 יעקב ויאמר הנני: ויאמר אנכי האל אלהי אביך אל
4 תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם: אנכי
אדר עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה ויוסף ישית
ידו על עיניך: ויקם יעקב מבאר שבעו וישאו בני ה
ישראל את יעקב אביהם וארץ טפס וארץ נשיהם
בעגלות אשר שלח פרעה לשאת אתו: ויקחו את
מקניהם ואת רכושם אשר רכשו בארץ כנען ויבאו
מצרימה יעקב וכל זרעו אתו: בניו ובני בניו ארצו
בנתיו ובנות בניו וכל זרעו הביא אתו מצרימה:

*Cap XLVI
Proficisci-
tur Israel
in Berseba
ubi consultat
Deum; cu-
jus promissus
animatus,
tendit
in Egy-
ptum.*

8 ואלה שמות בני ישראל הבאים
מצרימה יעקב ובניו בכר יעקב ראובן: ובני ראובן
חנן ופלוא וחצרן וכרמי: ובני שמעון ימואל וימין
ואהר ויכין וזחר ושואל בן הכנענית: ובני לוי גרשון
קהת ומררי: ובני יהודה עד ואונן ושלה ופרץ וזרח
וימת עד ואונן בארץ כנען והיו בני פרץ חצרן וחמול:
ובני יששכר תולע ופוח ויוב ושכרן: ובני זבולון סרד
ואלון ויחלאל: אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב
בפרץ ארם ואת דינה בתו כל נפש בניו ובנותיו
שלשים ושלש: ובני גר צפין ויחגי שוני ואצבן ערי
וארודי ואראלי: ובני אשר ימנה וישוה וישני ובריעה
ושרח

*Nomina fi-
liorum.
posteritatis
Jahacob.
qui cum
ipso in E-
gyptum
pervena-
runt.*

24

א

18 ושרח אהתם ובני בריעה חבר ומלכיאל : אלה בני
 זל פרה אשר נתן לבן ללאה בתו ותלד את אלה
 19 ליעקב שש עשרה נפש : בני רחל אשת יעקב יוסף
 כ ובנימן : ויולד ליוסף בארץ מצרים אשר ילדה לו
 אסנת בת פוטי פרעכהן אן את מנשה ואת אפרים :
 21 ובני בנימן כלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחיו ראש
 22 מפים וחפיים וארד : אלה בני רחל אשר ילד ליעקב
 23 כל נפש ארבעה עשר : ובני דן חשים : ובני נפתלי
 24 כה יחצאל וגוני ויצרו שלם : אלה בני בלהה אשר נתן
 לבן לרחל בתו ותלד את אלה ליעקב כל נפש
 26 שבעה : כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה יצא ירכו
 27 מלבד נשי בני יעקב כל נפש ששים ושש : ובני יוסף
 אשר ילד לו במצרים נפש שנים כל הנפש לבית
 28 יעקב הבאה מצרימה שבעים : ואת
 יהודה שלח לפניו אל יוסף להודות לפניו גשנה ויבאו
 29 ארצה גשן : ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת
 ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על צואריו ויבך
 ל על צואריו עוד : ויאמר ישראל אל יוסף אמותה
 31 הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי : ויאמר יוסף
 אל אחיו ואל בית אביו אעלה ואגידה לפרעה ואמרה
 אליו אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו אלי :
 32 והאנשים רעי צאן כראנשי מקנה היו וצאנם ובקרים
 33 וכל אשר להם הביאו : והיה כיקרא לכם פרעה
 34 ואמר מה מעשיכם : ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך
 מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם אבותינו בעבור
 תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל דעה צאן :

*Joseph exit
 in terram
 Gosen, ut
 patrem ex-
 cipiatur.
 31 Instruit
 fratres, quo-
 modo se er-
 ga Paroh
 gerere de-
 beant.*

הט' בצרי
 א מן ויבא יוסף ויגיד לפרעה ויאמר אבי ואחי וצאנם ובקרים
 וכל אשר להם באו מארץ כנען והנם בארץ גשן :
 ו א נ F ומקצה

*Cap. XLVII
 Joseph re-
 fert Paroh
 adventum*

2 ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה:
 3 ויאמר פרעה אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל-
 פרעה רעה צאן עבדיך גם אנחנו גם אבותינו:
 4 ויאמרו אל-פרעה לגור בארץ כאנו כי אין מרעה
 ל צאן אשר לעבדיך כי כבר הרעב בארץ כנען
 ועתה ישכנוגא עבדיך בארץ גשן: ויאמר פרעה ה
 אל יוסף לאמר אביך ואחיה באו אליך: ארץ
 מצרים לפניך הווא במיטב הארץ הושב את אביך
 ואת אחיה ישבו בארץ גשן ואם ידעת וישכם
 אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על אשר לי:
 7 ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמדהו לפני פרעה ויברך
 8 יעקב את פרעה: ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני
 9 חייך: ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים
 10 ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו
 את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם: ויברך יעקב
 11 את פרעה ויצא מלפני פרעה: וישב יוסף את אביו
 ואת אחיו ויתן להם אחוזה בארץ מצרים במיטב
 12 הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה: ויכלכל
 יוסף את אביו ואת אחיו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי
 13 הטף: ולחם אין בכל הארץ כי כבר הרעב מאד
 14 ותלה ארץ מצרים וארץ כנען מפני הרעב: וילקט
 יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ
 15 כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף
 ביתה פרעה: ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ
 16 כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם
 ולמה נמורת נגדך כי אפס כסף: ויאמר יוסף הבו
 17 מקניכם ואתנה לכם במקניכם אם אפס כסף: ויביאו
 את מקניהם אל יוסף ויתן להם יוסף לחם בסוסים
 ובמקנה

parentis, & fratrum ejus, eo (que coram illo statuit.

Paroh constituit eis habitatio- nis locum in terra Gosen.

Ioseph sistit parentem coram Pa- roh.

Ioseph om- nem paren- tis domesti- alit.

Ioseph om- ne Egypti argentum comparat Regi Pa- roh, deinde eorum pe- cora; ac de- niq; agros, pro alimen- mento, quod ab ipso eme- bant.

כל ד

ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר ובחמרים וינהלם
 18 בלחם בכל מקניהם בשנה ההוא: ותתם השנה
 ההוא ויבאו אליו בשנה השניתו יאמרו לולא נבחר
 מאדני כי אסתם הכסף ומקנה הבהמה אל אדני לא
 19 נשאר לפני אדני בלתי אסגויתנו ואדמתנו: למה
 נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו ואת
 אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה
 כותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשם: ויקן
 יוסף את כל אדמת מצרים לפרעה כי מכרו מצרים
 איש שדהו כי חזק עליהם הרעבות והי הארץ לפרעה:
 21 וארץ העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים
 22 ועד קצהו: רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק
 לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם
 23 פרעה על כן לא מכרו את אדמתם: ויאמר יוסף
 אל העם הן קנית אתכם היום ואת אדמתכם
 24 לפרעה האלכם זרע וזרעתם את האדמה: והיה
 בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע הית יהיה
 לכם לזרע השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל
 25 כה לטפכם: ויאמרו החיתנו נמצא חן בעיני אדני והיינו
 26 עבדים לפרעה: וישם אתה יוסף לחק עד היום הזה
 על אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת
 27 הכהנים לבדם לא היתה לפרעה: וישב ישראל
 בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד:

*Ioseph in
 ius perpetuum
 statuit, ut ex
 omnibus
 frugibus
 quintam
 partem Pa-
 roh red-
 dant.*

*Iacob iu-
 ramento.*

אין כאן
 פוסקא
 כלל כי אם
 דיוח אות
 18 וחה

יב 12

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי
 יעקב שני חיו שבע שנים וארבעים ומאת שנה:
 29 ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא ילכנו ליוסף ויאמר
 לו אסנא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי
 וועשית

F 2 ב 1

ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים :
ושכבתני עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני ל
בקברתסו ואמר אנכי אעשה כדברך : ויאמר ³¹
השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש

*constringit
Joseph, ut
eum in se-
pulchro
patrum se-
peliat.*

המטה : פ

ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אניך **מח**

*Cap. XLVIII
Joseph ad-
monitus
patrem
agrotare,
abit ad in-
visendum
eum.*

חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים :
ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחוק ²
ישראל וישב על המטה : ויאמר יעקב אל יוסף אל ³
שדי נראה אלי בלח בארץ כנען ויברך אתי : ויאמר ⁴
אלי הנני מפרך והרביתך ונתתיך לקהל עמים ונתתי

*Jahacob
adoptat in
tribus duos
filios Jo-
seph, Me-
nasseh, &
Ephraim.*

את הארץ הזאת לזרעך אחרך אחות עולם : ועתה ה ⁵
שני בנך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך ⁶
מצרימה ליהם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו ⁷
לי : ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם ⁸
אחיהם יקראו בנחלתם : ואני בבאי מפרץ מתה עלי ⁹
רחל בארץ כנען בדרך בעור כבורת ארץ לבא ¹⁰
אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם :

וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה : ויאמר ⁸
יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בוחו ויאמר ⁹
קחם נא אלי ואברכם : ועיני ישראל כברו מוקן לא ¹⁰
יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם :
ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה ¹¹
הראה אתי אלהים גם את זרעך : ויוצא יוסף אתם ¹²
מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה : ויקח יוסף את ¹³
שניהם ארת אפרים בימינו משמאל ישראל ואת ¹⁴
מנשה בשמאלו מימין ישראל ויגש אליו : וישלח ¹⁴
ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר
ואת

ואת

*Benedicit
eis, mino-
rem majori
praefert.*

וְאֵת שְׂמָאלוֹ עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שְׂכַל אֶת־יָדָיו כִּי מְנַשֶּׁה
 15 הַבְּכוֹר; וַיְבָרֶךְ אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
 הִתְהַלְכוּ אֲבֹתַי לִפְנֵי אַבְרָהָם וַיִּצְחַק הָאֱלֹהִים הַרְעָה
 16 אֶת־יַמְעוֹרָי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה: הַמְלֵאךְ הַגָּאֹל אֶת־יְמֵי־
 רַעֲיָבְךָ אֶת־הַנְּעוּרִים וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבֹתַי
 17 אַבְרָהָם וַיִּצְחַק וַיִּדְגּוּ לְרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: וַיֹּרֵא יוֹסֵף כִּי־
 יֵשֵׁת אֲבִיו יִדְמִינוּ עַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם וַיִּרַע בְּעֵינָיו
 וַיִּתְמַךְ יַד־אֲבִיו לְהַסִּיר אֶת־הַמַּעַל רֹאשׁ אֶפְרַיִם עַל־
 18 רֹאשׁ מְנַשֶּׁה: וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֲבִיו לֹא כֵן אֲבִי כִי־זָרָה
 19 הַבְּכֹר שֵׁם יִמְנָךְ עַל־רֹאשׁוֹ: וַיִּמָּאן אֲבִיו וַיֹּאמֶר יָדַעְתִּי
 כִּי־יָדַעְתִּי גַם־הוּא יִהְיֶה לְעַם וְגַם־הוּא יִגְדַל וְאוֹלָם
 אֲחִיו הַקָּטָן יִגְדַל מִמֶּנּוּ וְזָרְעוֹ יִהְיֶה מְלֹא־הַגּוֹיִם:
 20 כ וַיְבָרֶכֶם בְּיוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּרֵךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
 יִשְׁמַךְ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה וְיִשֶׁם אֶת־אֶפְרַיִם
 21 לִפְנֵי מְנַשֶּׁה: וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף הִנֵּה אֲנִי מֵרַת
 וְהִיא אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהִשִּׁיב אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ
 22 אֲבֹתֵיכֶם: וְאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שָׂכָם אֶחָד עַל־אֲחִיךָ אֲשֶׁר
 לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֹמְרֵי בְחָרְבֵי וּבְקִשְׁתִּי: פ

*Cap. XLIX
 Facacob
 congregat
 filios suos,
 ut illis di-
 vina pro-
 missa distri-
 buat.
 3 Accusat
 Reuben de
 peccato, cu-
 jus causa
 primogeniti
 jure priva-
 tur.
 7 Maledicit
 ira Simeo-
 nis & Levi.*

מט וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל־בְּנָיו וַיֹּאמֶר הַאֲסֹפוּ אֵינִי רָדָה לָכֶם אֶת־
 2 אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים: הַקְבְּצוּ וּשְׁמְעוּ
 3 בְּנֵי יַעֲקֹב וּשְׁמְעוּ אֶל־יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם: רְאוּבֵן בְּכֹרִי
 4 אֶת־הַכְּחִי וְרֹאשִׁית אוֹנִי יִתֵּר שְׂאֵת וַיִּתֵּר עֵץ: פָּחוּ
 כַּמִּים אֶל־תּוֹתֵר כִּי עָלִית מִשְׁבְּבֵי אֲבִיךָ אִז חָלַלְתָּ
 יְצוּעֵי עֲלֵהּ: פ
 6 ה שְׁמְעוּן וְלוֹי אֲחִים כְּלֵי חֶמֶס מִכְרַתֵּיהֶם: בְּסֶרֶם אֶל־
 תְּבַאנֵפְשֵׁי בְּקַהֲלָם אֶל־תַּחַר כְּבֹרֵי כִי בְּאֶפֶס הַרְגוּ
 7 אִישׁ וּבְרִצָּנָם עִקְרוּ־שׁוֹר: אַרְוֹר אֶפֶס כִּי עִזּוּעַבְרַתָּם
 כִּי קִשְׁתָּה אֶחְלַקְם בֵּיעֲקֹבוּ אֶפִּיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל: פ
 יְהוּדָה F 3 1 1

בראש
עמוד
סימן
ביה
שבו

8 יהודה אתה יודוך אחיך ידה בערף איביך ישתחוו לך
9 בני אביך: גור ארזה יהודה מטוף בני עליה כרע רבין
10 כארזה וכלביא מייקמנו: לא יסור שבט מיהודה
11 ומחקק מבין רגליו עד כירבא שילהולו יקחת עמים:
12 אסרי לגפן ערה ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבשו
13 וברם ענבים סותה: חכלילי עינים מייולכן שנים

Miris bene-
dictionibus
cumulat Ie-
hudah, cui
aeternum
regnum
terraeque
fertilita-
tem pra-
dicat.

מחלב:

13 זבולן לחוף ימים ישכן והוא לחוף אנית וירכתו על-
צידן:

Zebulun,
Issachar,
Dan, Gad,

14 יששכר חמר גרם רבין בין המשפתים: וירא מנחה
15 כי טוב ואר הארץ כי נעמרה ויט שכמו לסבל ויהי
16 למס עבד: דן דין עמו כאחד שבטי
17 ישראל: יהידן נחש על דרך שפין על ארח הנשך
18 עקבי סוס ויפל רכבו אחור: לישועתך קויתי
19 יהוה: גר גרוד יגורנו והוא יגד עקב:

Asher, &
Naphtali
locum ha-
bitationis
exponit;
nec non in-
quibus ho-
rum singu-
li excellent.

מאשר שמנרה לחמו והוא יתן מעדני כ

21 גפתלי אילה שלחה הנתן אמרי
22 שפר: בן פרת יוסף בן פרת עליעין
23 בנות צעה על שור: וימררהו ורכווי שטמהו בעלי
24 חצים: ותשב באיתן קשתו ויפזו זרעי דיו מידי אביר

Labores Io-
seph, ejusque
constan-
tiam brevi-
ter refert,
at magni-
tudinem, ad
quam per-
venerit; &
maximis
benedictio-
nibus eum
replet.

יעקב משסרעה אבן ישראל: מאל אביך ויעזרך ואת כה

25 שדיו וברכך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת
26 תחרת ברכת שרים ורחם: ברכת אביך גברו על-
ברכת חורי עד תאות גבעת עולם תהיו לראש יוסף
ולקרקד נזיר אחיו:

Celerita-
tem in vi-
ctoriis pro-
mittit Bin-
jamin.

27 בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל:
28 בל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת אשר דבר
להם אביהם ויברך אותם איש אשר כברכתו ברוך
אתם

קמץ
בוך

Tandem Iacob filiis suis commendat, ut ipsum in sepulchro patrum sepeliant: & moritur.

29 אתם: ויצו אותם ויאמר אלהם אני נאסף אל עמיו
קברו אתי אל אבתי אל המערה אשר בשדה עפרון
ל החתי: במערה אשר בשדה המכפלה אשר על פני
ממרא בארץ כנען אשר קנה אברהם את השדה
31 מאת עפרן החתי לאחות קבר: שמה קברו את
אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו את יצחק ואת
32 רבקה אשתו ושמה קברתי את לאה: מקנה השדה
33 והמערה אשר בו מאת בני חת: ויכל יעקב לצנות
את בניו ויאסף רגליו אל המטה ויגוע ויאסף אל

Cap. L. Ioseph de mortui parentis corpus aromatibus conditi iubet; illudque sepeliendi facultatem a Paroh impetrare curat.

אנ עמיו: ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו וישק לו: ויצו
יוסף את עבדיו את הרפאים לחנט את אביו ויחנטו
3 הרפאים את ישראל: וימלאו לו ארבעים יום כי כן
ימלאו ימי החנטים ויבכו אתו מצרים שבעים יום:
4 ויעברו ימי בכיתו וידבר יוסף אל בית פרעה לאמר
אם נא מצאתי חן בעיניכם דברו נא באזני פרעה
ה לאמר: אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת בקברי
אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה
6 אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה: ויאמר פרעה
7 עלה וקבר את אביך באשר השביעך: ויעל יוסף
לקבר את אביו ויעלו אתו כל עבדי פרעה זקני ביתו
8 וכל זקני ארץ מצרים: וכל בית יוסף ואחיו ובית
9 אביו רק טפס וצאנם ובקדם עזבו בארץ גשן: ויעל
עמו גם רכב גם פרישים ויהי המחנה כבוד מאד:
10 ויבאו עד גרן האטר אשר בעבר הירדן ויספרו שם
מספר גדול וכבוד מאד ויעש לאביו אבל שבעת
11 ימים: וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן
האטר ויאמרו אבל כבוד זה למצרים על כן קרא
12 שמה אבל מצרים אשר בעבר הירדן: ויעשו בניו לו

Singulari funeris pompâ corpus Iacob effertur: & in sepulchra patrum conditur.

13 בן כאשר צום: וישאו אתו בניו ארצה כנען ויקברו
 אתו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם את
 השדה לאחוזת קבר מאת עפרן החתי על פני
 14 ממרא: וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל העלים
 אתו לקבר את אביו אחרי קברו את אביו: ויראו טו
 אחי יוסף כי מת אביו הם ויאמרו לו ישטמנו יוסף
 והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו: ויצו 16
 אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר: כה 17
 תאמרו לי יוסף אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי
 רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך
 ויבך יוסף בדברים אליו: וילכו גם אחיו ויפלו לפניו 18
 ויאמרו הננו לך לעבדים: ויאמר אלהם יוסף אל 19
 תיראו כי התחרת אלהים אני: ואתם חשבתם עלי כ
 רעה אלהים חשבה לטובה למען עשה כיום הזה
 להחית עסרוב: ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם 21
 ואת טפכם וינחם אותם וידבר על לבם: וישב יוסף 22
 במצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים:
 וירא יוסף לאפרים בני שלשים גם בני מכיר בן מנשה 23
 ילדו על ברכי יוסף: ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת 24
 ואלהים פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ
 הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב:
 וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים כה
 אתכם והעלתם את עצמתי מזה: וימת יוסף בן מאה 26
 ועשר שנים ויחנטו אתו וישם בארון במצרים: חזק

*Fratres Jo-
 seph ipsum
 veriti, ne
 forte de illis
 vindictam
 sumat pro-
 pter illatam
 injuriam,
 ab eo ve-
 niam ex-
 poscunt.*

*Ipsa autem
 mirâ pietate
 excipit
 illos, atque
 solatur.*

*Joseph
 morti pro-
 pinquus,
 fratrum
 animos,
 valde con-
 firmat, eof-
 que adju-
 rat, ut cum
 exeant ab
 Aegypto, se-
 cum ejus
 corpus de-
 ferant.*

סכום פסוקי דספר בדאשיח אלה וחמש סאות ושלשים וארבעה: אך לך סימן:
 וחציו ועל חובך חחיה: ופרשותיו יב. זה שמי לעלם סימן: וסדריו מג
 גם ברוך יהיה סימן: ופרקיו נ. יי חנו לך קוינו סימן: מניין הפתוחות
 שלשה וארבעים והסחומות שמנה וארבעים: הכל תשעים
 ואחת פרשיות צא אחה וכל העם אשר כרגליך סימן:

ואלה